

NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 21

1682

1682: 1

Anno 1682 d/en 14 Janvary blef Retten betient paa Bergen Raadstue af Niels Dingeland Lensmand, Mogens Samdal, Ifuer Byenes, Mathias Hoep, Halfuor Grimstad Ole Houge, Lars Søraas, Salmon Grimstad, Ole Hougsdal, Ole Schiold, Søfren Rippe, Jacob Bradtland Laugrettismend

Mouritz Hess kom for Retten og paa Giertrud Ofuisdatter SI: (salig) Doctor Treublers Eftterlefuerschis Vegne, og i Rette lagde En Høyanseelig Rigens Stefning, ofuer hindis Salig Søns Eftterlefuersche, Welb/aa/r/ne/ Anne Margrete Banner, anlangende den Vløchelige Hendelse som er scheid paa Strudshafn, huor hindis Søn Ofue Treubler udj Huusit inden for Winduet blef En Maase Var paa Vandet flydende, huilche hand Ville hafue Schiøt efter, og i det hand tog til Bøssen inden for sig paa benchen liggende, gich den af imod hans Villie førend hand det Viste, og treffede hans Broder, og hindis Søn Salig Johan Fredrich Treubler, som Stod Wed Siden, at hand der af døde, og formeener derfor hindis Søn for/schref/ne Ofue Treubler bør frj Kiendis;

Indlagde der hos hindis Supplication, med Welb/aa/r/ne/ H/err Amptzforualter Resolution, at naar Sagen ind Stefnis schal derudj dømmis;

Indlagde og Widnisbyrden som er ført i Sagen, og af Magistraten paa Bergen Raadstue forhørt, og gifuen beschrefuen som alt blef Læst. Sampt og En Missive som Frue Ellen RosenCrandtz hafuer for/schref/ne Sin datter Anne Margrete Baner til schrefuit, daterit Sæbye d/en 20 Sept/embris 1681.

Huor imod Indstefnte Anne Margrete Banner lod Ved Henrich Hansen i Rette legge sit schriftlig Indleg som blef Læst.

Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritzen begierede at Sagen motte ofuer Weris og efter Loug og Rett af handlis.

Og begierede Mouritz Hess Endelig domb i Sagen efter de førte Widnisbyrd, og *formeete (formeente) at hand er gandsche Vschuldig og bør frj Kiendis.

Da blev med Welb/aa/r/ne/ H/er Laugmand Hans Lilienschioldz *Raadførig (Raadføring) for Retten Afsagt, Efttersom Welbaarne H/er CommerceRaad og Amptzforualters for indførte Resolution tilholder at naar moderen denne Sag efter foregaaende Stefnemaal i Rette fører, at da derom forsuarligen schal Kiendis, og som Sagen nu er med En Høyanseelig Rigens Stefnung i Rette Stefnt anlangende sam/m/e Vløcheligh Hendelse, som af forindførte Acter og de for Retten paa Bergen Raadstue Wed Æd forhørte Widnisbyrd fornem/m/is der er sig tildragen paa disse 2de Brødris forEldris Gaard Strudshafn, huor da og nogle fleere got folch saauelsom begge deris Moder

1682: 1b

Giertrud Ofuesdatter Sal/ig Doctor Johan Treublers Eftterlefuersche Verit, da er den Ene Broder Ofue Treubler blefuen En Maase Vahr, paa Vandet flydende Huilchen hand Ville hafue schiødt efter igiennem Winduet i Stuen, og i det hand tog Børsen paa Benchen inden for Winduet liggende Ved *Trunpen, saa gich den af før den Kom fra Benchen, og da En af Widnisbyrdene Peter Frich som Stod i Stuen Ved Winduene hos disse 2de Brødre, Vendte sig at see der efter, begyndte den anden Broder be/mel/te Johan Fridrich Treubler at Raabe, huor ofuer den anden Broder Ofue Treubler som hafde Børsen i Haanden blev *bestyrset (bestyrtet) og forfærdet, og sagde Kiere Broder huad schader dig, men hand Suarede intet, Men faldt Strax døed ned.

Ellers formelder Peter Frichs Widne at hand med En god Samuittighed og Saligheds Æd Kand Vidne at det er ej forseetlig Wiis scheid, thj de omgichs med hin anden som Brødre Vel Eignede og anstod i alle maader.

M: Frands Lech og Henrich Reusers Widnisbyrd, som samme tid Var paa Gaarden formeller i lige maader at de iche hørde eller fornem det Ringeste Ont ord imellem be/mel/te Brødre, og om der iche hafde blefuen tagen Vare paa for/schref/ne Ofue Treubler, da Var Apparence at hand Ville hafue sprunget i Søen, saa der slet intet beuiisis at de med hinanden har haft nogit Vdstaaende eller nogen Trætte eller VEenighed i nogen maader;

Den døedis efterlatte Enche Welb/aa/r/ne/ Anne Margrete Baner og sielf i hindis nu i Rette lagde Indleg siger at det af hinde nochsom Kand tagis til Hiærte at det er it Vuilligt Werch.

Eftter saadan beschaffenhed \fornem/m/is noch/ at denne Vlyche er af Vaade Werch tildragit, og er scheid imod Ofue Treublers Villie, Huor fore Wj iche Viste Rettere her udj at døemme, end at hand bør for denne Sag frj at Vere, dog bør hand der for at bøde til hans Broders Hustru half bøder Nj Currente daler.

Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen hafde ladit i Rette Stefnie Niels Ols/en Houge og Agate Mogensdatter Lone anla\n/gende begaaende Lejemaal, Huilche Personer begge møtte, og paastod Agote at be/mel/te Niels Olsen er hindis Barnefader og ingen anden Huilchet hun og i hindis schriftemaal hafuer beKiendt og der paa annammit Sachrament, Men Ole sagde at hand iche er hindis Barnefader,

Fogden Satte i Rette og formeente at Niels Ols/en burde bøde Sin Lejemaals bøder efter Recessen, efterdj hand siger, iche Befrier sig for Sagen, og Hun lige saa Sine Bøeder at betale.

1682: 2

For/schref/ne Niels Olsen blev tilspurdt, om hand Ville Egte hinde, Huor til Hand suarede nej.

Afsagt Eftterdj Agote Mogensdatter hafuer baade i Sin Barns nøed, og i sit schriftemaal beKiendt at Niels Olsen er hindis BarneFader, Hand og sielf for Retten har bekiendt at hand hafuer gaait i Seng til hinde, thj bør hand at betale til hans Ko/nglig Ma/jestets Sine Lejermaals bøder 12 Rixd: og Hun 6 Rdr: og efterdj hand siger sig hinde iche Vil Egte, da bør hand at gifue hinde for hindis Krænhelse, og giftermaals Spilde, sampt til Barnitz opfostring Tiufue og Fire Rixdaler, som hand bør betale hinde inden It Aar her nest efter.

A/nn/o 1682 d/en 3 Martj Blef Retten betient paa Bergen Raadstue af Niels MoldeKlef, Halsten Blindem, Hans Bresten, Niels Echaas, Oluf Ryland, Magne Tuedt, Anders Fyllinge, Sifuer og Ifuer Eidsnes Laugrettismend;

Huor da Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen i Rette lagde En Høyanseelig Rigens Citation ofuer Erich Rong, Johanis Ingebritsen Grofue, Lauritz Store Røtte, Michel Giermoe, og Erich *Tostensens Fere af Waas formedelst de som formend og anfører for En deel af Waase Almue de schal hafue opreigst, og jnstigerit til formastelse imod Ko/nglig Ma/jestets forige Fogit Sl: (salig) Peder Andersens Fuldmegtig Christian Dinesen angaaende de Allernaadigste paabudne Princessin Steur, som hand efter Naadigst paabud opbaarit, Huor af de hannem schal til tvungen og truet En deel nemblig 14 Schilling af Løben at igien gifue, huor for hand formeener de bør lide og Stande til Rette, Saauelsom for deris begangne ofuerlast imod for/schref/ne Christian Dinesen med Widere Stefningens indhold;

Var og indstefnt be/mel/te Christian Dinesen. Indstefnte Erich Rong, Johanis Ingebritsen Grøfue, Michel Giermoe, og Erich Tostensen Ferre møtte.

Michel Schullestad møtte og berette at Lauritz Stor Røtte ligger Siug paa Waas, Huor om hand frembuiste Sognepresten M: Giert *Melsous (Miltzows) Seddel.

Fogden i Rette lagde, Welb/aa/r/ne/ H/err LandCommissarj ordre og Almuens Supplication med Welb/aa/r/ne/ H/err Amptzforualters Resolution der paa at de schal gifue 4 March af Løben i Princesin Steur, saa og En forteignelse under Christian Dinesens Haand huor megit de har *tiltunnet (tiltvunget) hannem at igien gifue;

Christian Dinesen nu for Retten sagde at hand for Almuens geualt og Vold motte Salvere hans lif Vnder tingbordet og Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritzen sagde og nu for Retten at hand trende gange formedelst Almuens geualt, imod bemelt Christian Dinesen lyste Kongens fred ofuer hannem, da hand laag Vnder Tingbordet.

Christian Dinesen *Referede (Refererede) sig til hans schriftlig Klagemaal

1682: 2b

I *Tingsuidnet (Tingsvidnet) indført.

Og i Rette lagde Fogden proufuenis beschrifuelse i denne Sag af *Sorneschrifueren (Sorenschrifueren) Bendix Dyrhuus og 6 Mend gifuit beschrefuen.

Michel Schullestad i Rette lagde it Indleg paa Almuens Vegne som blef Læst.

De indstefnte Erich Rong, Johanis *Ingrigtsen (Ingebrigtsen) Grofue Michel Giermoe, og Erich *Tostensens Ferre blef tilspurt om de hafde nogit i Sagen at indlegge enten i En eller anden maade, sig til befrielse, Huor til de suarede at de hafr intet andet end Refererede sig til It Indleg som Almuen nu ladit fremb legge.

Christian *Dinsen (Dinesen) suarede til Almuens Indleg at hand Ved sig gandsche intet schyldig i nogit som de angifuer, men om de agter hannem derfor at Stefne, saa schal hand tilbørlig Suare, thj hand nu iche af dem for nogit er Stefnt eller Klagit.

Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen satte i Rette eftersom i denne Sag er med Louglig Widnisbyrd ofuer beuist Erich Rong, Johanis Ingebritsen Grofue, Lars Stor Røtte, Michel Giermoe og Soldatt Erich Tostensen Ferre at de hafuer Verit anfører for Almuen til saadan gruelig opsetsighed imod hans Ko/nglig Ma/jestets Voris Allernaad/igste Arfue Herre og Konge, formeener der for at de hafr begangit fuldkommen Crimer Laco majestetis som de der ofuertrædder og foragter hans Ko/nglig Ma/jestets Respect ordre og Mandater. De andre Bønder angaaende som hafuer med Verit og *aftunngen (aftvungen) Princessin Steurn sagde Fogden at hand der for Ville Stefne og søge til deris Werne ting, naar hand der til faar øfrighedens ordre.

Da blev for Retten Afsagt, Eftterdj denne Sag Reigser sig af hans Ko/nghlig Ma/jestets Allernaad/igste Princess/in Steur Skatt som efter Kongelig Forordning og den Moderation der ofuer {at} af Rente Cammerit giort, er paabuden at schal Vdgifuis paa Waas af Løben 4 S/lette March Huilchen paabud befindis at Vere til Tinge paa for/schref/ne Waas for Almuen til Vnderd/anigst Eftterretning forKynt. Huor paa de hafuer siden sielf til Welb/aa/r/ne/ H/er Commerce Raad og Amptzforualter Hans Lilienschiold Supplicerit om forlindring, men der paa faait hans schriftlig Resolution at de af Løben 4 March betale schulle, som og beuisis for den/nem til Tinge er blefuen forKyndt, Men da den beordrede Christian Dinisen der hafde sam/m/e schatt i den afdøde Fogdis Sted efter øfrigheds Befaling

1682: 3

Oppebaarit, Kom siden igien til dem paa Tinget efter huis (den) Restands som endda af hans Ko/nghlig Ma/jestets schatter Resterede, da befindis af for indførte acter, og Sorenschrifuer Niels Kaaes fogden Hofmand Jens Tøgersens, Samuel Anders/en Klochers, Sampt af Bunde Lensmand Siur Mølster, Madtz Sefue, og Oluf Dolfue Laugrettismend, deris for Retten Ved Æd og opragte fingre aflagde Widnisbyrd og forClaring at nogle af Almuen haf/ue/r sig paa tinget sammen Rottet, og Ville hafue 14 Schilling af Løben af sam/m/e oppebaarne Princessin Steur igien, og der paa giort dennem oprørische og den *beordre (beordrede) Christian Dinisen i Tingstuen efterfuldt, Huor de Wille haft han/nem fatt, saa hand for deris geualt og Vold hafr mott Salvere sig Vnder Tingbordit, Huor ofuer Ko/nghlig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen hafr 3de gange Lyst Kongens fred ofuer hannem, men det Hiolp intet, men de bad at motte faa hannem Vd schulle de Snart giøre Klart de Kunde huer gifue it Kalfschind for hannem, og hafr samme oprørische hofueder hannem strax paa Tingit 14 Schilling af løben af hans Ko/nghlig Ma/jestets Schatt truet og *aftuungen (aftvungen) under lifs fortabelse: Huor i de sig Høyligen forseet og forgrebit hafr : Widnisbyrdene og forKlarer at de hafr \de 6/ Laugrettismend {ene} som samme tid Retten \schulle/ betien {t}e; truedt, at de Ville slaae dem Ihiel, om de og iche Ville tage deris Schatt igien Huor ofuer de motte Stiele sig bort, og der for ingen Sageting blef holden; da som med acterne og Widnisbyrdene Klarligen beuiis at Erich Rong Johanis Ingebrits/en Grofue, Lauritz Stor Røtte og Michel Giermoe hafr Verit formend i denne oprørische gierning imod hans Ko/nghlig Ma/jestets Schatt, Saa og Ting og Rettens forhandling forhindrit, der dog huer Mand bør at holde fred og schicheligh/ed, og aller mest huor Loug og Rett forhandlis, Thj bør de der for hafue deris Boes loed til hans Ko/nghlig Ma/jestets forbrut, og Straffis i Jern og Arbeide paa it aars tid huor det til hans Ko/nghlig Ma/jestets tieniste Kand behøfuis, og Vere Waass og Nordhors Fogderie forWist aldrig meere der at Komme saa frembt de iche Vil igien paagribes og Straffis Høyere.

Anlangende Soldatt Erich Tostensen Ferre der tillige er paagrebit og nu indstefnt formedelst med acterne og Widnisbyrdene forKlaris

1682: 3b

At hand og Verit En oprørische ligesom de 4 som foresigis, og søgt den beordrede at Vddrage Vnder Tingbordet, der hand \sig/ for deris Wold og geualdt Salverede og Ville hafue bragt hannem i Sin Egen og de andris Hender, Men som hand er En Soldat og ingen gaardzbrug hafuer, Thj Remiteris saadant til den Melitairische Rett at paaKiendis efter hans Ko/nghlig Ma/jestets Allernaadigste Forordning.

A/nn/o 1682 d/en 1 Maj Var Hans Hansen, \Sorenschrifuer og/ Michel Wigebøe Oluf Ryland, Oluf Mogensen Kleppe paa Rettens Vegne og efter Ko/nghlig Ma/jestets Fogit Falch Larsens

Befaling forsamlede i Kleppestøe imidlertid Tomas Mogensen Raadzmand som paa det fjerde Aar hafuer brugt Gaarden, den til Jorddrotten Daniel Wolpmand igien ofuerlefuereede.

Da nu i Voris Neruerelse lefuereede hand Gaarden fra sig tillige Quægit, Smaler, og 1 Hest, og endog det iche Var fylliste, men En deel bort døed, saa lod dog Daniel Wolpmand Sin Prætention i det og alt andet formedelst Voris flittig Vnderhandling falde.

Men paa det sidste Aars Afgift fra den 1 Maj 1681 og til d/en 1 Maj 1682 blifuer for/schref/ne Tomas Mogensen schyldig som Daniel Wolpmand lod falde for Siuf Rixdaler, Huilche 7 Rdr: for/schref/ne Tomas Mogens/en Ved HaandStrechning belofuede at betale hannem med Reede penge inden Jull førstKommendis,

Dette til Witterlighed hafuer bemelte Tomas Sin Boemerche her under teignit, og strax at forføye sig her fra Gaarden.

T M S (Tomas MogenSen)

Anno 1682 d/en 3 Maj blef holden Almindelig Waarting paa Frechou i Herløe schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Ole Landsuig Lensmand, Tomas Rong, Mathias Rong, Arne Hestnes, Niels Sæle, Halfuor Hielmen, Oluf Wigebøe, Oluf Frechow, Laugrettismend, og En deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Patent om Trende Almindelige Bededage, som schal holdis i Norge d/en 5, 12 og 19 Julj førstkommendis.

Blef og Vnderd/anigst forKyndt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref for Induerende Aar daterit Kiøbenhafn den 25 Febr/uaris 1682, at af Nordhors Fogderie schal betalís i Lejlending Schatt af 1 Løb eller 3 Bismerpund Smør - 3 3/4 Rdr: Odelschatt af 1 Løb - 1 Rdr: af 1 Hud - 3 March 9 1/2 Schilling, af 1 Vog fisch 2 March 4 Schilling, Proviant af 1 Løb i Penge - 2 Slette March, Til Soldater Kioler og Geuehr (gevær) af huer Leg (legd) at betalís - 2 Slette daler,

Blef forKyndt Rente Cam/m/eritz schrifuelse til Welb/aa/r/ne/ H/err LandCommissarie paa hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Befaling, at for(?) Strandene og Wrag udj Norge, schal fra Nytt aars [ ] sidstleden bortforpachtis til den Høystbiudende

1682: 4

Imod En Visse Aarlig Afgift, dat/erit Rente Cammerit d/en 17 decemb/ris 1681.

Saa og Welb/aa/r/ne/ H/err LandCommiss/arj schrifuelse daterit Kiøbenhafn d/en 7 Janv/arj 1682 til Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen om det samme;

Blef forKyndt Voris Gunstig H/err Amptmand Høy Edelbaarne Lauritz Lindenous fuldmegtig Borgemester Lauritz Sørensens Vdstede Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Forordning om Consumptions oppebørsel udj Norge, dat/erit 24 Janvarj Anno 1682, saa og hans schrifuelse om samme Høystbe/mel/te Naadigste Forordnings forKyndelse.

Blef Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om Studii Schatt, Cathedratieo og Proustepenge daterit Kiøbenhafn Slott d/en 4 Febr/uarj 1682.

Blef Vnderd/anigst forKyndt \Copie af/ hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Forordning dat/erit Kiøbenhafn Slott d/en 28 Janv/arj 1682, At alle Sager baade gl: (gamle) og Nye, i huo de og mone tilhøre som paa 5 Miile nær omKring be/mel/te Vor Kiøbsted Bergen ere opbygdte, disligeste alle de nye optagne Sauger paa Waas og Nordhorlehn, saa og de som tilforn hafuer Verit opbygdte imod Recessen og igien afsagde, schal her efter iche meere maa brugis, mens gandsche Vere forbudne og afschaffede.

Blef og forkyndt Copie af Hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om Sæbe Syderier, og at ingen fremmit Sæbe schal her efter i Danmarch eller Norge Indførís eller

forhandlis, under 50 Rixd: Straf, foruden Sæbern(is) Confiscation, daterit 21 Febr/uarj 1682.

Blef forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Bref dat/erit Kiøbenhafn d/en 14 decembr/is 1680 at Niels Hansen er af hans Ko/nglig Ma/jestet General Procureur beordrit i Peder Pedersens Sted at Vere i Bergenhuus Stigt; at Beobachte hans Ko/nglig Ma/jestets interesse efter hans Ko/nglig Ma/jestets Naad/igst Vdgangne Befaling.

Fogden St/efnt \Mogens/ Johanisen Myrtned formedelst hand schal hafue slaget hans Fader, Huilchet Mogens benechtet;

Faderen møtte og sagde at Sønnen iche hafde slaget hannem, men der Kom nogen V:uenschab imellem hannem og Mogensis Kone for hand gaf hindis Koe it slag som Var i hans Agger, Huor ofuer hun Kifuede, da Mogens Kom hiem sagde hun at hand Ville hafue det saa giort, der paa Kom Sønnen i Stuen til hannem, og Spurde om sligt Var Vel giort, da Ville Faderen for/schref/ne Johanis gifuit Sønnen En Ørefigen, Huor ofuer Sønnen tog og holdt hannem fra sig, men hand slog ham iche i det samme Kom Mogensis Kone der til, og schuede hannem ofuer Ende, at hand falt og fich Meen i sit Ene Been nest ofuer Hælen, at hand laag Vferdig i 8 Vger;

Afsagt, at Mogensis Kone som har schuet sin Verfader omKuld bør der for at bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 1/2 March Sølf. Og formanis dennem efter denne dag at schiche sig Vel og lefue Kierligen og Christeligen med hin anden som Børn og ForEldre bør at giøre, saa frembt de iche Vil Straffis som Vedbør.

Kaaret til Laugrettismend, Oluf H[oug]land, og Anders Røsland.

1682: 4b

A/nn/o 1682 d/en 4 May Blef holden Almindelig Waarting paa Allenfit schibreds Tingstue, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Lauritz Mundal Lensmand, Hans *Fose (Fosse), Hans Echeland, Anders Dahle, Johanis *Fose (Fosse), Ole Todtland, Jon Nesse, Aschild og Mathias Hougsdal, Laugrettismend og En deel af Almuen.

Da blef Vnderd/anigst forKyndt \Copie af/ hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schatte Bref for Induerende Aar, samt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om 3de Almindelige Bededage; Disligest blef og forKyndt Copie af de andre Høyst be/mel/te Kongl/ige Forordninger, og Øfrighedens Befalinger lige som i Herløe schibred, som foresigis.

Hans Pedersen St/efnt Oluf Aamundsen *Stmb (Semb) for 9 Rdr: 5 March, som hand er schyldig hannem for afKiøbte Tøm/m/er, som schulle Vere betalt *for (før) Michels dag sidst leden;

Indstefnte Ole Aamundsen møtte og Vedgich at hand er Hans Pedersen schyldig for afKiøbt Tømmer 9 Rdr 5 March og Erbød at Ville betale naar Ting blifuer paa Schiold schibred.

Afsagt, at Ole Aamundsen bør at betale Hans Peders/en samme 9 Rdr: 5 March, schadisløs inden fiorten dage hernest efter, heller Ved Vurdering af hans Goedz at Vdsøgis, tillige med ald foraarsagede Billige omKostning schadisløs.

Lieutenant Gabriel Lind lod Ved Sin Fuldmegtig Jens Tøgers/en i Rette legge En Høyanseelig Rigens Stefning Huor med Var Indstefnt Jacob Christens/en Bager i Bergen formedelst hand i Formynderschab iche Vil lade hannem paa sin Høstru Anne Nielsdatter Buegis Veigne Vere følgachtig den Gaard Remme som hinde schal Vere Arfueligen tilfalden, Huilchen hand formeener paa bemelte Sin Hustruis Vegne, bør følgachtig at Vere efter Schiftebrefuenis

formelding, med Videre Stefningens indhold. Med sam/m/e Stefning Var og Indstefnt Hæderlig og Wellærd Mand H/err Elias Hansen Buggis Vegne.

Jacob Christens/en med sin Fuldmægtig Jørgen Alhandt møtte og begierede at Citanten (saksøkjaren) Ville i Rette legge sin(e) documenter og Beuiisligheder i Sagen, saa *uille (Ville) hand Indlegge huad hand hafuer, men Citantens fuldmægtig Vndschyldte at hand iche hafde faait documenterne fra Nordfiord, som Stundtlig foruendtis saa schal de Komme i Rette, Huor fore hand begierede at Sagen saa lenge motte opsettis.

Sagen beror til Videre, om Citanten Vil forschaffe documenterne og Sine beuiisligheder der i inden Sex Vger at imidlertid Partterne Kand adtuaris En *Vise (Visse) dag at møde paa Bergen Raadstue, saa og at Citanten lader adtuare Elias Hansen Bugge til samme tid at møde at da Kand gaais huis Rett er.

Postmesteren i Bergen Rutger Werdelmand med En Høyanseelig Rigens Stefning, St/efnt Sin Landbonde Halsten Mogensen Schaar formedelst hand indesidder med 4 Aars Landschyld og 3die tage af hans paaboende Gaard Schaar som hand iche Aarligen hafuer betalt efter hans plicht og schyldighed efter Lougen, samt at hand schal lade Gaarden paa Bygning forfalde, Huor fore hand formeener at hand bør hafue Sin Gaard forbrudt efter Lougen og dog betale Sin Landschyld efter Stefningens Videre formelding.

1682: 5

Indstefnte Halsten Mogensen Schaar møtte og beKiende at hand er schyldig Sin Jorddrott af samme hans paaboende Gaard 4 Aars Landschyld og 2de *Trendetager (Tredietager), og hans Midel og Raad hidintil iche/ har Verit at betale, aarlig 7 1/2 March i Landschyld.

Jens Tøgersen Postmesterens fuldmægtig formeente at Halsten burde der for at hafue Sin Gaard forbrudt efter Lougen, og dog betale ald Sin Resterende Landschyld og Rettighed huor paa hand begierede domb, eftersom Halsten iche i saa lang tid haf/ue/r talt med Jorddroten.

Afsagt, Eftterdj Halsten Mogensen Indesidder med fire Aars Landschyld og 2de tredietager af Sin paaboende Gaard Schor som hand iche Aarligen hafuer betalt efter Lougen, som formelder at Ald Landschyld bør Vere betalt JuleAften, i det seeniste, eller Bøde 1 March Sølf, men huem som iche betaler inden d/en 14 April/is da miste Sin Gaard og dog Betale sin Landschyld.

Thj Bør Halsten Mogensen derfor at hafue Sin Gaard forbrudt efter Lougen, og dog Betale Sin Landschyld.

Hans Beraas St/efnt Knud Beraas for hand har gaait i hans Lade og VedKiendt sig 5 Korn Støfre (kornstaur) at det schulle Vere hans men Hans siger at hafue faait dem af Sin Werfader.

Knud Beraasis Søn møtte paa Sin Faders Vegne at schulle Suare til Stefnemaalit, og sagde be/mel/te Knud Beraasis Søn, Ole Knuds/en at hans Fader gich i Hansis Lade og Kiendte sig Ved 5 KornStøfre

Lensmanden tilstod at Knud Beraas er Louglig Stefnt, og som hand iche møder formeente Fogden hand bør Bøde Stefnefald; Men hans Søn sagde at hand arbeider hos Laugmanden og Kunde iche Komme til Tingit;

Afsagt, at Knud bør Bøde Stefnefald 1 March Sølf til hans Ko/nglig Ma/jestets.

Aamund Hunduen Kom for Retten og fremEschede Hans Hoplands Høstru anlangende forige tiltale, for huis (det som) hun sig om hans Moder med Videre schal hafue ladet forlyde etc:

Hans Hopland møtte paa sin Høstruis Vegne og sagde at huad som Kand Vere talt imod Anne Hopland hindis Børn eller Huus, hafuer hans Hustru iche haftt nogen schiel eller Rett til, men nu for Retten ErKlerede hand paa hindis Vegne iche at Vide med Anne Hopland hindis Børn eller Huus andet end det som Ærligt og got er, i nogen maader, Huor paa hand Rachte Aamund Hunduen, paa Sin Moders og Sødschinds Vegne Haand, Huor fore Sagen schal Vere døed og

magtløs dennem imellem, og iche Komme dennem paa enten Sider til nogen Nachdeel eller eftertale, i nogen maader.

Og om nogen efter denne dag lader sig derom forlyde og det Lougligen Kand beuiisis schal de der for Stande til Rette og Straffis og lide efter Loug og Rett, som Vedbør, og Rachte Hans Hopland Aamund Hunduen Haand at hand schal Gifue hans Moder i omKostning 3 Rixdaler.

Kaaret til Laugrettismend, Jon GouserEid og Hans Hilleland.

A/nn/o 1682 d/en 5 Maj blev holden Almindelig Waarting paa Aschelands i Radøe schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fougit Falch Lauritsen Hans Tougle Lensmand, Mogens Manger, Oluf Solem Ingebrikt Qualem, Oluf Nordanger, Oluf Soltued, Christen Waagenes, Niels Olsuold, Laugrettismend og En deel af Almuen.

1682: 5b

Da blev Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schatte Bref for Induerende Aar, samt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om Trende Almindelige Bededage; disligeste blev og forKyndt Copie af de andre Høystbemelte Kongl/ige Forordninger, og Øfrighedens Befalinger lige som i Herløe schibred som foresigis.

Fogden St/efnt Tomas og Oluf Soltued for Resterende Bispens Landschyld for 1681 3 Rdr: foruden 3die tage, Saa og Oluf Sebdal for 4 March 8 Schilling,

Huilche blefue paaraabte, men møtte iche, men Oluf Soltued sagde at de schal betale med første.

Afsagt, at de bør betale samme Resterende Landschyld og Tredietage inden S/anc/te Hans dag førstKommendis.

Anders Semb Stefnt Halfuor Kaalaas for 4 Rdr: 1 March Resterende Landschyld, som hand er hannem schyldig af hans paaboende Gaard som hand formeente strax bør betale, eller derfor at lide Nam og Vurdering, og sagde Anders at Halfuor schal \iche/ Kunde benechte at hand io er schyldig 4 Rdr: 1 March

Halfuor blev paaraabt, men møtte iche;

Afsagt, at Halfuor bør betale Anders Semb huis (den) Landschyld som hand hannem med Rette schyldig er inden fiorten dage her nest efter, Vnder Adferd efter Lougen med billig omKostning.

Kaarit til Laugrettismend Johanis Noranger, og Anders Olsuold.

Anno 1682 d/en 6 May blev holden Almindelig Waarting paa Lyren Tingstue, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Ifuer Fammestad, Ole Hopland, Besse Røsnes, Ifuer Løfaas, Niels Bersuig Jacob Grimstad, Elling Hellistued, Laugrettismend og En deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Schatte Bref for Induerende Aar, samt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om Trende Almindelige *Bederdage (Bededage), disligeste Blef og forKyndt Copie af de andre Høystbemelte Kongelige Forordninger, og Øfrighedens Befalinger, lige som i Herløe schibred,

som foresiges.

Johan Knesbech Fedie forpachter hafde Stefnt Oluf Hougen, og Oluf Muren formeente at de af hannem bør at bøxle de pladtser som de paaboer; Huor om hans Fuldmegtig Rasmus Jørgensen i Rette lagde hans schriftlig Indleg, saa og hans Contract med hans Høy ÆrWerdighed Bispen oprettit dat/erit 25 Aprill/is sidstleden at hand har forpachtet Fedie paa it Aars tid.

Oluf Hougen møtte og sagde at hand hafuer boet paa samme plads i 18 aar og fich Enchen som der før paabode, og beraabte sig paa Feste Sedel som hand nu iche hafde med sig, og at Vere saaledis

1682: 6

Der med beschaffet, at naar det En gang er Bøxlit schal Manden eller Quinden som lengst lifuer pladtsen sin Lifstid uden Videre Bøxel niude;

Oluf Muren møtte og sagde at hand hafuer boed paa pladtsen i 10 1/2 Aar, og fich En Enche til Echte det første hand Kom paa pladtsen som hafde boed der med sin første Mand i 7 Aar.

Knesbechs fuldmegtig sagde at Johan Knisbech hafuer haft Fedie i forpachtning paa det fembte Aar; Og at de indstefnte hafuer huer gifuit Johan Knisbech En huer af deris pladtz En half Vog fisch i Aarlig Grundeleje.

I lige maade Var Indstefnt Ifuer Blaastachen, Niels Grenen som iche møtte, men Knesbechs fuldmegtig BeKiende at disse 2de blef stefnt først i Gaar.

Afsagt, Eftterdj disse pladtser er alleene nogle Strandsiddere eller Huusmænds pladtser og de paastaaende Huuse dennem sielf tilKommer og der til iche nogit Korn Sæder, og ej for nogen Bønder Gaarder Kand Achtis eller Ansees, da bør de Indstefnte her efter som hidindtil Forpachteren Johan Knesbech at betale, ligesaa *dan (den) Grundeleje som de der af hidindtil huer En half Vog Tør fisch (Tørfisch) eller LandWor betalt hafuer, Huor Wed Sagen forblifuer. (Norsk Hist. Leksikon: LandWor/Landvare = Opprinneleg ein jorddrottrettighet som frå mellomalderen var knytt til utroren med ei fast avgift pr. båt pr. sesongfiske. Stort sett avvikla på 1600-talet og vart ein fast persons katt eller grunnavgift/-leige til dels lagt på fastbuande værfolk med 1/2 våg fisk. Geografisk sett hadde denne avgifta tilknytning til Nord-Noreg).

Hans Clausen forige Ko/nglig Ma/jestets Ober Toldbetient udj Bergen Stefnt Eftterschrefne Sine Landbønder.

Oluf Sønneuoog fordris gammel Resterende Landschyld og Tredietage 6 Rdr: 1 ort, første Bøxel 8 Rdr: Landschyld for 1680 7 1/2 March, og for 81 ligesaa 7 1/2 March, Sampt 3die tage samme Aar 3 March, huor paa schal Vere betalt ofuer alt 2 Rdr: 1 ort, Indstefnte Oluf Sønneuoog møtte og BeKiende at hand er schyldig for/schref/ne Sin JordEier af sin paaboende Gaard 2de Aars Landschyld for 80 og 81 2 1/2 Rdr: Første Bøxel 8 Rdr: og 3die Tage for forledet Aar 3 March,

Niels Sønneuoog fordris for 1676 Landschyld 5 March, for 1678 med tredietage 5 March, for 80 5 March, for 81 med 3die tage 1 Rdr: 1 March, schyldig paa Bøxel 4 Rdr: Huor paa er betalt ofuer alt 2 Rdr: Nielsis Fader Lauritz Sønneuoog møtte paa hans Vegne og Vedgich at hand er schyldig Landschyld for 1676 5 March, for 1678 med 3die tage 5 March, for 1680 Landschyld 5 March, og for 1681 med 3die tage og Landschyld 7 March, og paa førstebøxel 4 Rdr: Og sagde at hans Søn hafuer gandsche ingen middel at betale med, Vden 1 Koe,

For/schref/ne Oluf Sønneuoog sagde og at hand hafde gandsche indtet at betale med;

Afsagt, Eftterdj indstefnte Niels og Oluf Sønneuoog er schyldig deris Jorddrott Resterende Landschyld af deris paaboende Gaarder som foresigis, som de hafde burt hannem i Rette tid at hafue betalt efter Lougen, Thj bør de der for at hafue deris Gaarder efter Lougen forbrudt, og lige uel (ligevel) betale Jorddrotten samme Resterende Landschyld og 3die tage,

1682: 6b

Kongl/ig Ma/jestets Fougit Falch Lauritsen Stefnt Oluf Hopland og Elling Hellistued formedelst de til sammen schal hafue haft slagsmaal,

Oluf Hopland møtte og sagde at Elling slog til hannem med Sin Haand under Ørit.

Elling møtte og negtede at hand iche slog hannem, men Oluf løb efter hannem, og hafde ladet Stefne Anders Aaraas, Johanis Oxnes, og Ole Rebnor som nu møtte og Proufuede at de saag ingen slagsmaal, imellem, Oluf Hopland og Elling Hellistuedt, Huor paa de giorde deris Æd med oprachte fingre. Huor fore det der Wed forblifuer.

Mogens Øfre Tuedt St/efnt Sifuer Øfre Tuedt formedelst hand schal hafue schieldt hans Hustru for En Hore;

Sifuer møtte og negtede at hand iche hafuer schielt hinde.

Mogens sagde at hand hafde Indstefnt her om at proufue Niels Nedre Tuedt og Erich Øfre Tuedt som blev paraabt og iche møtte.

Lensmanden tilstod at hand Louglig hafde Stefnt dem med 14 dages Varsel her til Tinget at møde i Sagen at Proufue, huor for Fogden satte i Rette om de iche bør bøde Stefnefald;

Afsagt, at for/schref/ne Prouf som er Louglig Stefnt deris Sandhed at Vidne og iche møder, Bør der for at bøde Stefnefald huer En march Sølf

Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Larsen paa H/err Peder Findis Vegne Stefnt efterschrefne hans Landbønder paa Risa for Resterende Landschyld og Rettighed af sam/m/e deris paaboende Gaard.

Enchen Marite fordris 9 Rdr: 3 March 9 Schilling, Almuen berettit at hun er døed i Armod.

Oluf Magnesen fordris 17 Rdr: 5 March, og for Landschyld og foerpenge for: 79, 80, og 81 Aarlig 2 Rdr: 2 March 10 Schilling Er: 7 Rdr: 1 March 14 Schilling, der paa betalt d/en 27 Sept/embris 1681 2 1/2 Rdr: er saa Resten 22 1/2 Rdr: 14 Schilling; Indstefnte Oluf Magnesen møtte og sagde hand iche Ved huor megit hand er schyldig, thj ham Kræfuis formegit i førstebøxel, men huad hand Rester i Landschyld Vil hand gierne betale;

V/nge Aamund fordris i Adtschillige Rettigheder 4 Rdr: som Aamund nu Vedgich at Vere schyldig.

Enchen Anne fordris Landschyld og foerpenge for 77, 78, 79, 80 og 81 Aarlig 5 March 8 Schilling, Er 4 Rdr: 2 March 8 Schilling og i førstebøxel 2 Rdr: Anne møtte og Vedgich at Vere schyldig Landschyld og foerpenge 4 Rdr: 2 March 8 Schilling, men de 2 Rdr: første Bøxel Ville hun iche Suare til, thj Gaarden laag øde da hindis Mand bøxlede den, og hand døde for Vngefehr 3 eller 4 Aar siden i Kongens tieniste.

1682: 7

Falch Lauritsen formeente at de forderligst, eller inden Michels dag i det seeniste Bør forføye sig til Jorddrotten H/err Peder Finde og med hannem giøre afreigning og Betale, saa frembt de iche Ville hafue deris Gaard forbrut.

Afsagt, at de Indstefnte bør inden Michels dag førstKommendis giøre Richtig afreigning med Jorddrotten, om huis (det som) de hannem med Rette schyldig (er), og betale, saa frembt de iche Ville lide efter Lougen.

Østen Niøtued St/efnt Mogens Fieldanger for En Koe hand hafde af hans Broder Sifuer paa leje, huilchen Koe hans Broder for/schref/ne Mogens tog fra hannem paa den maade at hand for ham berette at *Knud (Sifuer) Var døed i Kongl/ig M/ajestets tieniste, og fich samme tid 3 Aars leje 3 March 12 Schilling;

Indstefnte, Mogens møtte og Vedgich at hand fich En Quie (kvige) af Østen i Steden for Koen og 3 Aars leje, 3 March 12 Schilling, men siden er Sifuer Kommen hiem igien, som Kræfuer Østen baade Koen og Lejen.

Men Mogens sagde at Koen iche tilKommer *Knud (Sifuer) Alleene men hans Sødschinde tillige med hannem, som iche beuisis.

Afsagt, at Mogens Fieldanger bør strax at forschaffe Østen Niøtued En døchtig Koe igien, og 3 Aars leje, lige som hand af hannem annammede, eller i Steden 3 Rdr: 3 March 12 Schilling, med lejen siden den tid hand Koen affordrede; og det inden 14 dage, her nest efter eller Ved Vurdering af hans Boe at udsøgis, schadisløs.

Kaaret til Laugrettismend, *Iefuer Rebnor, og Anders Løfaas.

Anno 1682 d/en 8 May blef holden Almindelig Waarting paa Halsuig Tingstue i Gulen schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Jacob Oppedal Lensmand, Erich Riisnes, Ifuer Fosdal, Michel Eide, Østen Houge, Baldtser Hantued, Jefle Østgulen, Henning Westeuig, Otte Næse, Laugrettismend og En deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref for Induerende Aar, Sampt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om Trende Almindelige Bededage. Disligeste Blef og forKyndt Copie af de andre Høystbemelte Kongelige Forordninger, og Øfrighedens Befalinger, lige som i Herløe schibred som foresigis.

Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen hafde ladet i Rette Stefne En dreng Mogens Sacharisen for En Vløchelig tilfelde at hand hafuer Stuchet En pige Christj Mogensdatter ihiel med En Knif, som scheede paa Steene, i deris Hosbond Aslach Steenis brød.

Var nu tilstede drengens Moder Karen Mogensdatter som sagde at hand er 13 Aar gammel; Var og tilstede den dødis pigis Fader Mogens Olsen Quamme som sagde at hun

1682: 7b

Var 17 Aar gammel.

Her om Var indstefnt at Proufue Sifuer Halfuorsen som for Retten frembstod og forClarede at for 8te dage *for (før) Jull sidst leden Var denne dreng Mogens Zacharisen og Pigen som fich V-lychen i deris Hosbond Aslach Steenis Ildhuus om Aftenen, og hafde En Knif som hand Ville *HVide (kvesse/bryne) og spurde om *huedsteenene (Norsk Hist. Leksikon: Kvatstein, utav gamalnorsk hvatr = bryne eller brynestein), og da Tøsene sagde hannem huor den Var, saa Huede hand Knifuen, og imidlertid hand huedede den tog hand Ringe Spisøll og slog paa Huedsteenene, da sagde for/schref/ne Pige Christj Mogensdatter til hannem, du og ieg maa tache Gud Vj for saadant at driche, og da hun samme ord talte lagde hun sin Haand paa hans Axel, der med Stach hand til hinde, Vnder Sin Venstre Arm, og lefuede der efter En Maanitz dag før hun døde; Huor paa hand gjorde Sin Æd med oprachte fingre.

Schaffer Mogens {Ljhoug} Opdal forClarede at Aftenen før pigen døde Var hand paa Steene og i Pigens Matmoders Neruerelse tilspurde hinde om hun Klagede paa drengen da Kunde hand iche Rettere merche end at hun suarede Gud bedre din Siel huor Ilde du stach mig, men hun Kunde *neppe (neppe) tale.

Aslach Steene møtte og forClarede at for/schref/ne dreng og pige Vare begge hans tienere, men hand hørde iche, at Pigen nogen sinde Klagede paa drengen, thj de laag begge i deris Seng da V-løchen schede.

Aslach Steenis Hustru Syneue Johanisdatter møtte og forClarede at hun Aldrig hørde af Pigen i

En eller anden maade at hun Klagede nogit ofuer drengen, endog hun spurde hinde mange gange men hun suarede indtet, Huor paa hun gjorde Sin Æd med oprachte fingre.

Fogden tilspurde drengen om hand Stach pigen, Huor til hand suarede ia, Men scheede iche med hans Villie;

Pigens Fader satte Sagen i Øfrighedens Hender.

Sagen beroer indtil Botolphj Laugting, Huor den i Welb/aa/r/ne/ Laugmands Neruerelse, igien schal foretagis.

Fogden St/efnt Sirj Ellingsdatter for begangen Lejermaal med Soldat Oluf Pedersen,

Hun blev paraabt, men møtte iche, Almuen berettede at hun er En Stachel og ejer indtet men gaar om og tigger med Barnit.

Fogden satte i Rette og formeente at hand hafde Stefnt hinde forledit Aar, og lige saa nu og iche møder, om hun iche bør at betale sine Bøder eller straffis paa Kroppen;

Afsagt, at for/schref/ne Sirj Ellingsdatter bør at betale sin Lejermaals Bøder efter Recessen, eller Straffis paa Kroppen.

Fogden St/efnt Torchild Rasmusen Baarøen for begangne Lejermaal med Magdelj Simensdatter,

Hand møtte iche, men hans Moder Margrete Baarøen paa hans Vegne sagde at Quindfolchet er døed og hun hafuer Bar[nit] hos sig, og Sønnen ejer indtet at betale med,

1682: 8

Fogden satte i Rette og formeente at hand burde betale Sine Lejemaals Bøder eller lide paa Kroppen.

Afsagt, at Torchild Rasmusen bør betale sin Lejermaals Bøder, eller Straffis paa Kroppen.

Til stede Werende Almue berettede at Quindfolchit ejede slet indtet, men gick om og Tigede.

Fogden Stefnt Mathias Pedersen Øfre Østgulen og Frie Mogensdatter for begangne Lejemaal,

Drengens Husbond Jefle Østgulen og Quindfolchis Fader Mogens Wircheland møtte og sagde at de Ville Echte hin Anden, men de møtte iche sielf. Og berettedis at Barnit er Nylig fød. *Og sagde at de Ville Echte hin Anden.*

Sagen beroer til Høstetingit om de imidlertid hin Anden Echter, saa gaais huis Rett er.

Kaarit til Laugrettismend Peder Stor Slire og Gutorm Hope.

Ragnile Tuedt St/efnt Sine Grander, Hans, Lasse, Anders Ifuer formedelst deris Queg hafuer opædt hindis Agger og gjort hinde En stor schade.

Hans, Lasse Anders møtte og sagde at deris Queg Var i hindis Agger;

Lensmand Jacob Oppedal, Niels Nordgulen, Nu for Retten forClarede at de Var tilKaldit at besee schaden som de{ris} Indstefntes Queg hafde gjort paa hindis Ager huilchen de Vurderede for 5 t/øn/der Korn, huer t/øn/de Vert 1 Rdr:

Afsagt, at Indstefnte, Hans, Lasse, Anders og Ifuer Tuedt bør at betale Ragnile Tuedt for den schade deris Queg hinde gjort hafuer femb Tønder Korn, eller En huer at gifue hinde i Steden 5 ort, som de bør betale inden fiorten dage, eller Ved Vurdering af deris Boe at Vdsøgis.

Anno 1682 d/en 10 May blev holden Almindelig Waarting paa Eide Tingstue i Echanger schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Mogens Esemb Lensmand, Aschild Ascheuig, Anders Eie, Jørgen Biørge, Oluf Eie, Mogens Eie, Oluf Echnes, Ifuer Eidsnes Niels Wadsel, Jon Vrdal, Laugrettismend, og En deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schatte Bref for Induerende Aar, Sampt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om Trende Almindelige Bededage; Disligeste blev og forKyndt Copie af de andre Høystbemelte Kongl/ige Forordninger, og Øfrighedens Befalinger; lige som i Herløe schibred som foresigis.

1682: 8b

Eftter Niels Wadtsels begiering blev forKyndt efterschrefne Schiøde.

Hans Lilienschiold til Hoep og Herløe Gaarder Ko/nglig Ma/jestets Commissarius i Norge, Kiendis og Hermed Witterlig gjør, at hafue Soldt og Afstanden til Erlig og Achtbar Mand Niels Helliesen hans Hustru Børn og Arfuinger En mine Gaarder som mig tilKommer og Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igst Soldt og Bebefuit hafuer af det Munchelj Godtz her udj Bergenhuus Ampt, efter det Kongelig Schiødis Indhold, liggendis udj Echanger schibred i Nordhorlehn Kaldis Wadtsel schylder Aarlig 1 Løb Smør og 5 Meller Korn med Bøxel,

Huilchen forskrefne Gaard med ald sin Rette tilliggende Herlighed og Rettighed af Land og Wand, *Foser (Fosser) og Strømme, Lotter og Lunder Vere sig af Agger og Eng fischeWand og Fægang schouf og March, Weide eller Veidesteder til fields og fiere, øde og Aabiugde, Vaat og tørt inden og Vden Gierds med Bøxel og Tredie Aars tage, og ald anden Rettighed og Herlighed, som der nu til ligger og af Arrilds tid tilligget hafuer, og med Rette der til ligge bør, aldeelis intet undtagen udj nogen maader for/schref/ne Niels Helliesen og hans Hustru Børn og Arfuinger schulle og maa hafue niude følge bruge og beholde, og der af annamme og oppeberge des Landschyld og Rettighed, Stedtzmaal holding, Schoughug og saauit nogen Jorddrot af sit OdelsGodtz berettiget er, og ellers i alle andre maader Landzlougen gemes gjøre sig det saa nøttig og gafnlig som de best Ved og Kand til Euindelig Arf og Eiendomb, og Kiendis ieg eller mine Arfuinger os efter denne dag ingen ydermeere Ret, Lod eller deel der til at hafue i nogen maader, eftersom Jeg der for hafuer Annammit og beKommit fyllist og fuld Wærd, saauit i V{i}oris Kiøb Kommit, naar mig 70 Rdr: som Resterer betalis, da schal Schiødet Vere i sin fulde Kraft, saa at Jeg her med efter det Kongelige Schiødis Indhold, da frj hiembler hamb og hans Arfuinger, det for huer Mands tiltale som der paa tale Ville eller Kunde i nogen maader, og for min Wanhiemmels brøst holde hamb og hans Arfuinger det sammeledis schadisløs,

Actum Bergen d/en 8 May Anno 1681

(L:S:) Hans Lilienschiold.

1682: 9

Vdaf ofuenschrefne 70 Rdr: som paa Kiøbet schal Restere, er siden betalt 50 Rdr: til Voris Sl: (Salig) Fader som hans Egen Haand og Qvitering Vduiiser, Resten som er 20 Rdr: er her udj SterffBoden (stervbuet) indlefuerit, saa at der Wed da Vdj dette Kiøb er scheid fuldKommen betaling.

Bergen d/en 23 Novembr/is 1681.

Bendix Von Hatten. J: Lilienschiold.

Kaaret til Laugrettismend, Lauritz Fyllinge.

Anno 1682 d/en 11 May Blef holden Almindelig Waarting paa Hoshofde Tingstue i Hosanger

schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Rasmus Hannistued Lensmand, Niels Miøs, Magne Hanistuedt, Gulich Nordaas, Fusse Aasemb, Oluf Litland, Niels Hatland, Berge Fotland, Wemund Vahre, Knud Grøsuig Laugrettismend, og En deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schatte Bref for Induerende Aar; Sampt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning, om Trende Almindelige Bededage, Disligeste blev og forKyndt Copie af de andre Høystbemelte Kongl/ige Forordninger, og Øfrighedens Befalinger, lige som i Herløe schibred som foresigis.

Aschild Ascheuig efter førige tiltale St/efnt Magne Lone, formedelst hand hafuer Kast efter hannem med Steen i hans Baad, og Kast Baaden Sønder.

Magne møtte og Vedgich at hand gjorde det af En Hastig Sinde thj hand Var Vred formedelst de tilforne hafde Kast efter Sild paa hans Grund;

Afsagt at Magne Lone bør betale Aschild Ascheuig til at giøre *baade (Baaden) ferdig En Rixd/aler og formedelst hand Kastede efter Aschild med Steen schal hand bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets En Rixd/aler.

Lensmand St/efnt Johanis Røsland og hans Kone Anne for Vforligelighed, med deris Søn Anders Røsland og hans Hustru Brite som de dagligen med schienden og Banden schal øfue imod hin anden.

Afsagt, Eftterdj de tilforne hafuer Verit Stefnt her for Retten for deris Onde forligelse og der for tildømbt at bøde, og som de endnu schal fortfare i det samme, da Kand saadant Sognepræsten og hans medhielpere til Kiende gifuis at de der udinden giør huad Recessen tilholder.

1682: 9b

Oluf Litland efter forige tiltale St/efnt Lars Olsen Røsland formedelst hand hafuer bøxlit En part i Røsland som hannem og hans Barn schulle tilstaa.

Lauritz Olsen møtte og i Rette lagde Jorddrotten H/er Anders Garmands Bøxel Sedel at hand hafr bøxlit hannem 1/2 Løb Smør og 1 1/2 Mele Malt, og beKiende Lars og hans Fader Ole Quamme nu for Retten at Oluf Litland Vdlagde 20 Rdr: i bøxel for hannem, for samme Jordepart til Jorddrotten; Og det i den henseende at hand schulle Kom/m/e i Ecteschab med for/schref/ne Oluf Litlands datter; Huilchet iche fich frembgang, men Ole opholdte hannem Ved Aar og dag, saa hand er nu Kommen i Egteschab med En anden som hand hafuer til Hustru som er Ifuer *Suenings (Svenheims) *datter (datter) Saa hand nu nyder og bruger Gaarden, som Oluf Litland hafuer Vdlagt for/schref/ne 20 Rdr: i bøxel paa.

Afsagt, Eftterdj det befindis at Ole Litland hafuer Udlagt og betalt paa Lauritz Olsens Vegne til Jorddrotten her Anders Garman 20 Rdr: bøxelpenge huor for for/schref/ne Lars Ols/en hafuer beKommit En Jordepart i Røsland til Bøxel som hand nu efter bemelte H/er Anders Garmands der paa til hannem Vdgifne Bøxel Seddel bruger og Nyder hans Lifs tid, som scheede i den Henseende at for/schref/ne Lauritz og be/mel/te Oluf Litlands datter schulle Kommen med hin Anden i Egteschab, Men som Gud iche hafde Egteschab imellem dem forseet, men hand er Allereede Kommen i Egteschab med En Anden som hand nu til Hustru hafuer;

Thj bør for/schref/ne Lars Olsen at betale Oluf Litland samme sin Vdlagde 20 Rdr: igien inden it Aars tid her nest efter, eller de Wed namb og Vurdering af hans Boe at Vdsøgis med billig anuendte omKostning.

Kaarit til Laugrettismend Oluf Mielstad, og Oluf Hemuig.

Anno 1682 d/en 12 May Blef holden Almindelig Waarting paa Restad Tingstue i Mielde schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritzen, Anders Rifuenes Lensmand, Erich Restad, Anders Mitmielde Mogens Øfste Mielde, Anders Eluig, Mogens Hafre, Niels Braguatten, Lauritz Reestad, Johanis Hafre, Laugrettismend, og En deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schatte Bref for Induerende Aar; Sampt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om Trende Almindelige Bededage; Disligeste blef og forKyndt Copie af de andre Høystbemelte Kongl/ige Forordninger, og Øfrigheds Befalinger lige som i Herløe schibred, som foresigis.

Kaaret til Laugrettismand Lauritz Wichne.

1682: 10

Anno 1682 d/en 13 May Blef holden Almindelig Waarting paa Arne Tingstue i Arne schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritzen, Hans Jordal Lensmand, Marchus Yttre Arne, Peder Arne, Anders Stanghelle, Halsten Blindem, Erich Tuenes, Michel Arnetuedt, Anders Sangstad, Ole Olsnes, og Niels Quamme Laugrettismend og En deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schatte Bref for Induerende Aar. Sampt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om Trende Almindelige Bededage; Disligeste blef og forKyndt Copie af de Andre Høyst bemelte Kongl/ige Forordninger og Øfrigheds Befalinger, lige som i Herløe schibred som foresigis.

Fogden St/efnt Steffen og Hans Flachtued for schielderie;

Steffen møtte og sagde at Hans hafde lignet hannem Ved En Tørch og Hedning.

Hans Flachtued møtte og sagde hand hafde iche schieldt hannem, men hand talde om den schade hans Suin (svin/griser) hafde giort i hans Agger;

Niels Hiortland proufuede, at hand hørde Hans Flachtuedt schieldte Steffen Flagtued for En Tørch og Hedning.

Afsagt, at Hans Flachtued bør at bøde for de Ord hand har ladet falde imod Steffen Flachtued En March Sølf.

Kaarit til Laugrettismend Johanis Søråas og Fabian Fougstad.

Anno 1682 d/en 17 May blef holden Almindelig Waarting paa Hop i Schiold schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fougit Falch Lauritzen, Niels Dingeland Lensmand, Oluf Eide, Michel Bircheland, Oluf Tittelstad, Hans Tittelstad, Michel Sælen, Mogens Todtland, Oluf Hougdsdal, Laugrettismend, og En deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt, Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref for Induerende Aar; Sampt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om Trende Almindelige Bededage; Disligeste blef og forKyndt Copie af de Andre Høyst bemelte Kongl/ige Forordninger, og Øfrigheds befalinger, lige som i Herløe schibred, som foresigis.

Hellie Olsen Rødings Mand Ved Nedre Fyllinge i Rette lagde En Rigens Stefning ofuer Commissarius Wolchart Risbrech formedelst hand Vil Støde hannem fra den Rødningspladtz som hand hafuer beuilget hannem i

1682: 10b

Nedre Fyllings March at opryde, Huor imod hand formeener at bør Niude pladtsen og Sin Rydnings Rett efter hans tilladelse som nu tillige med Stefningen i Rette lagt og Læst.

Commissarius Wolchart Risbrech blev paaRaabt men møtte iche, iche heller nogen paa hans Vegne.

Afsagt, Sagen optagit til En belejlig tid som Parterne schal blifue forstendiget, naar Sorenschrifueren og Laugrettismend beramer at Komme paa *Aasten (Aasteden) Sagen at foretage og der udj Kiende efter Loug og Rett, og imidlertid maa Helge Ols/en V-behindrit paa pladzen forblifue, indtil Retten dennem der om adtschiller.

M/agister Hans Daberg Ved Sin Tiener Anders Larsen i Rette lagde En Høyanseelig Rigens Stefning ofuer Lauritz Mittun for nogle penge hand af Almuen i Birchelands Sogn oppebaarit til Phane præstegaards Reparation Vdgifne og ej Villet efter mange Ansøgning dennem lefuerit, Disligeste for 10 Aars Korn og Smaa Tiende, Saauelsom og Bergens Scholi penge som hos hannem Pretenderis efter Stefningens Videre Indhold dat/erit Bergen d/en 8 May 1682. Saa og i Rette lagde hans schriftlig Indleg.

Lars *Mitten (Mittun) blev paaraabt, møtte iche, ej heller nogen paa hans Wegne.

Afsagt, Eftterdj Lauritz iche faait 14 dags Varsel efter Lougen, og ej møder at Suare, da beroer indtil paa ny Louglig Stefnis.

Oluf Aamundsen Semb St/efnt Oluf Torsen Lund efter forige tiltale, for huis (det som) hand er schyldig for Tømmer - 7 Rdr: Huor om forleden Høsteting gich domb at hand schulle forføye sig i Byen og giøre Afreigning med hannem og betale huis (det som) hand er med Rette schyldig.

Oluf Torsen blev paaraabt, møtte iche, ej heller nogen paa hans Vegne.

Lensmanden forClarede at hand er Louglig St/efnt med fiorten dags Varsel, thj satte Fogden i Rette og formeente hand burde bøde Stefnefald.

Afsagt, Oluf Torsen Lund bør bøde Stefnefald En half Rixdaler, og gifue Ole Aamunds/en Semb i Kost og Tæring 1 Rdr: Inden fiorten dage, eller Ved Vurdering af hans Boe at Vdsøgis.

Kaarit til Laugrettismand, Poul Hop.

1682: 11

Anno 1682 d/en 18 May blev holden Almindelig Waarting paa Schoufue i Sartor schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Anders Bildøen Lensmand, Oluf Hambre, Niels Humelsund, Hans Kousland, Anders Arefjord, Oluf Echerhofde, Hans og Oluf Schoufue, Laugrettismend og En deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schatte Bref for Induerende Aar, Sampt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning om Trende Almindelige Bededage, Disligeste blev og forKyndt Copie af de Andre Kongel/ige Forordninger

og Øfrighedens Befalinger, lige som i Herløe schibred som foresigis.

Efter Oluf Hammers begiering blef forKyndt Eftterschrefne *Schiøde (Pantebrev)

Kiendis Jeg mig Henrich Wessel, Borger og Handelsmand udj Bergen, og her med gjør Witterligt at Jeg er schyldig til Erlig og Welacht Mand Oluf Wensensen Hambre It Hundrede og Femthj Rixdaler, huer daller til 96 Schilling, Huilche 150 Rdr: hand mig En tid Lang paa Rente hafuer forVndt for 6 Pro Cento, og naar den gode Mand indte Vil samme penger paa Rente lade staa, eller Jeg dem indte paa Rente Vil beholde, da schal Vj hin Anden den om it halft Aar tilforn lade opsige, og paa det Oluf Wensensen schal Vere schadesløs holden, for de 150 Rdr: da hafuer Jeg ham udj pandt Satt, min gaard Worland liggendis her i Nordhorlehn og Jeg og mine Arfuinger lofuer at holde Ole Windsensen hans Arfuinger schadisløs i Alle maader, at saaledis udj Sandhed er hafuer Jeg dette Med Egen Haand schrefuit og Vnderschrefuit, og mit Zignet hos Trøgt,

Glesnesholm d/en 2 February Anno 1677.

(L:S:) Henrich Wessel.

Fogden St/efnt Hans og Knud Spield at fralegge sig den Snach om nogen Staaen fisch som forleden Høstetings Process Videre forClarar.

Oluf Kaabeltued møtte og sagde hand hafde ladet Stefne W.de(?) Tuende Byemend efter sidste afscheen, som nu iche møtte.

Jens Dyrøen møtte og sagde at hand iche hafuer lagt Hans og Knud Spielde nogen Sag til.

Afsagt, Oluf Kaabeltued faar Stefne de 2de Mend i Byen som hand har beraabt sig paa til Byetingit, om de hans beretning Vil Vedstaa.

1682: 11b

Lensmanden St/efnt Niels Andersen Kaabeltuedt for hand V:tilbørlig schal begiegnit (Norsk Hist. Leksikon: Begegne, frå tysk = gjendrive, imøtegå) hannem paa Kaabeltuedt, da hand paa Kongens Vegne søgte En persohn Jacob Ellingsen om Lejermaals bøder,

Niels møtte og sagde at hand iche hafde Anstilt sig Anderledis imod Lensmanden Anderledis End Vel,

Oluf Foldnes Var Indstefnt at proufue som forClarede at hand Var med Lensmanden paa Kaabeltuedt at fordre Lejermaals bøder hos Jacob Ellingsen, men hand Var bort Reigst. I det samme Kom Niels Andersen og sagde, til Lensmanden og hannem huad siger i Hunds{ch}otter, er Jeg Aarsag at hand er borte, da sagde Oluf Vj hafuer iche tillagt dig saadant og spurde huem der hafde sagt det, da suarede Niels hand hafde hørt det i Gaard i Byen af Kieringer;

Poul Foldnes forClarede lige som Ole Foldnes og Viste iche Widere at proufue.

Afsagt, at Niels Andersen schal gjøre Lensmanden afbed (avbikt = be om orsaking) for Retten, og bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 2 March Sølf, Eftterdj hand har gjort saadant imod hannem i Kongens Erinde, og Niels her efter at see sig for at hand sig iche oftere imod hannem forseer, saa frembt hand iche Vil straffis som Wedbør.

Lars Schage og Niels Sangolt St/efnt Mogens Bielcherøen for hand med slemme Ord hafr ofuerfuset deris folch i Sildefischerie, og bedet de som med hannem Var at afschiære deris baades feste som de og strax afschar og bort tog deris Aare.

Niels Echerhofde, Johanis Stor Sangolt, Anders ibm: (Stor Sangolt) og Anders Schage, Ole ibm: (Schage) møtte og berette at Mogens Bielcherøen med Sine Staldrødre, Kom til som de hafde belagt deris Baader og de sad sielf paa Landet om Natten da hørde de Mogens sige til sine Staldrødre at de schulle afschiære deris baades feste, huor paa de afschar 2de Baades feste, men

det 3die fich de iche af, og tog de saa 4 Aarer og En Mast bort, saa de snar der hafuer hafde mist deris Baader.

Mogens møtte, og sagde hand Kunde iche negte at hand io Var med nogle af Sundhorlehn i baaden, men hand huerchen schaar deris fester af eller bort tog deris Aarer og Mast, men om Morgenen Viste hand dem huor Aarene laag;

Afsagt, Eftterdj Mogens hafuer Verit i Selschab med dem som gjorde den ofuerlast, og Viste dem deris Aarer igien, bør hand der for bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 2 March Sølf.

1682: 12

Henrich Børnes St/efnt Mogens Bielcherøen for hand slog hannem med En Aare.

Mogens møtte og Vedgich at hand slog hannem it slag med En Aare.

Afsagt, at Mogens bør der for at bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 1 March Sølf.

Kaaret til Laugrettismand Poul Foldnes.

Eftter Daniel Wolpmans begiering blev forKyndt efterschrefne Schiøde.

Jeg Vnderschrefne Fredrich Cohlmand hans Ko/nglig Ma/jestets Tolder og Induaaner udj Bergen, Kiendis og Hermed Witterlig gjør at Jeg af frj Villie og Welberaad Hue, Sampt med min Kiere Hustru *Bel (Boel) Hermandsdater Garman, Ja og Sambtyche hafuer Soldt, schiødt og Afhendt, saa og udj Kraft dette Aldeelis Selger, schiøder og Afhender, fra mig min Hustru og Voris Arfuinger, til Erlig, Achtbar og Welfornemme Mand Daniel *Volplman (Volpman) Borger og Handelsmand her udj Bergen, sampt hans Hustru Erlig, Dyderig, og Gudfrychtige Dannequinde Diunet Jespersdatter Schrøder og deris Arfuinger,

En min Odels Jord Kaldis Leerøen udj Nordhorlehn i Sartor schibred beliggende, som Aarligen schylder Tou Løber Smør og Tou Huder, Huilchen forskrefne Jord Leerøen med ald dis tilliggende Land og Vand, *Foser (Fosser), Strømme, Lotter og Lunder, Vere sig Vdj Agger og Eng, Schouf, March, fischeWand og Fægang Veide eller Veide Steder, til fields eller fiere, Øde og Aabiugde, Vaadt og tørt inden eller Vden gierds med Bøxel og Tredietage, sampt anden tilleg og herlighed, som nu der til ligger, og af Arrilds tid tilligget hafuer, og med Rette der til ligge bør, Aldeelis indtet Vndtagen i nogen maade, Vere sig med huad som heldst Nafn det er, Nefnis eller med nefnis Kand, Huilchet Welbemelte Daniel Wolpman hans Hustru og deris Børn og Arfuinger nu strax maa tiltræde og Niude følge, bruge og beholde til Euindeligh Odel og Eiendomb, og der af Annamme og oppeberge, des Landschyld og Rettighed, Stedtmaal holding Schoughug, Foer Nøed Arbeide og alt saauit nogen Jorddrott af sit Odelsgodtz er berettiget, og ellers i alle maader, gjøre sig det saa nøttig og gafnligt som hand best Kand og Vil, og Kiendes Jeg min Hustru og Voris Arfuinger, eller nogen

1682: 12b

Paa Voris Veigne Aldeelis ingen Ydermeere Anpart, Lod deel Rett eller Rettighed at hafve til eller udj forbemelte Jord eller des Eiendomb Herlighed tilleggelse eller nogit som forskrefuit staar, efter denne dag i nogen maader, efter som Jeg der for hafuer Annammit og oppebaarit fuld betaling mindste schilling med det meste, med schiøtnings øre og alt, ligesom Vj der om er blefuen forEenit, Nemblig Reede Penge Tre Hundrede og Fyrgetiufue Rixdaler, huer daler til Nithj og 6 schilling dansche beregnit, saa Jeg tacher be/mel/te Daniel Wolpman for god og Nøyachtig betaling i alle maader, Huorfore Jeg lofuer og mig Min Hustru og Voris Arfuinger forpflichter frj, frelseligen at hiemble og fuldkommeligen at tilstaae, Velbe/mel/te Daniel Wolpman hans Hustru Børn og Arfuinger forbemelte Jord Lerøen des herlighed og alt som forskrefuit staar, for huer Mands tiltale, sampt gaa Imellem Sagen og alle dem Som derpaa

Kand tale i nogen maade, og dersom saa scheede at forsk/ref/ne Gaard Leerøen des Herlighed og Rette tilleggelse eller nogit ut supra blef Welbemelte Daniel Wolpman eller hans Arfuinger i nogen domb eller Rettergang afWunden, formedelst min Vanhiemels Brøst schyld, da beplichter Jeg mig Min Hustru og Arfuinger, at igien gifue og Wederlegge, forsk/ref/ne Daniel Wolpman hans Hustru Børn og Arfuinger; lige saa gott og beleiligt Goedtz baade paa Landschyld, Bøxel, Herlighed og tilliggende inden Sex samfelde Vger, der nest efter at derom ansøgis, eller og at gifue dem saa mange Reede penge igien Nemblig Tre Hundrede og fyrgetiufue Rixdaler siger 340 Rdr: med desen Rente, fra den dag det dennem med domb er fraWunden, huilchet af forskrefne Enten Godtz eller Reede penge forskrefne Daniel Wolpman eller hans Arfuinger best falder belejlig og de paaEscher, saa Jeg lofuer og forplichter mig min Hustru og Arfuinger at holde Velbemelte Daniel Wolpmand hans Hustru, børn og Arfuinger, dette forskrefne Vden schade og schadisløs i alle

1682: 13

Optenchelige maader,

til ydermeere beKreftelse hafuer Jeg tillige med min Hustru dette med Egne Hender Vnderteignit og med Voris Zigneter forseiglet, Saa og beKiender Vj Vndersch/ref/ne Christopher Garman Sognepræst til Ous, og Herman Garman Stifttschrifuer ofuer Bergenhuus Stift, for os Voris Hustruer og Arfuinger at huis (det) pandt eller pandtz Rettighed Vj eller nogen Anden huem det Vere maa paa forsk/ref/ne Jord Lerøen des Herlighed eller Rette tilliggende Kand hafue, hermed Aldeelis schal Vere ophefuit, Casserit og annullerit, Huor fore Vj os og Voris Arfuinger En for alle og alle for En, huem derom anmodis Vorder hermed forbiuder og obligerer at holde bemelte Daniel Wolpmand dette Kiøb og Schiøde i alle sine Ord og Clausuler schadisløs i Alle optenchelige maader, til ydermeere beKræftelse hafuer Vj dette med Egne Hender Vnderteignet og med Voris Zigneter forseiglet,

Actum Bergen d/en 10 Marty Anno 1682.

(L:S:) Fredrich Kohlman. Boel Garman.

(L:S:) Christopher Garman. (L:S:) Herman Garman.

Anno 1682 d/en 8 Junj paa Vnerimb (Onareim) hafuer sig Indfunden Hans Hansen, og Ifuer Knudsen efter hans Høye Excell/encis Naadige ordre at ErKyndige sig om den Venighed imellem Sundhorlehns Almue og Ko/nglig Ma/jestets fogit Johan Torsen,

Neruerende Voris Gunstig H/err Amptmand HøyEdelbaarne Lauritz Lindenous fuldmegtig S/igneu/r Jørgen Pos, samt Provincialprocureur Niels Hansen, disligeste En Stor deel Almue og Fogden be/mel/te Johan Torsen,

Da blef forKyndt hans Høye Excell/encis Naadige ordre, Saauelsom H/err Amptmands befaling til Almuen. Blef og Vnderd/anigst forKyndt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Bref at Welbaarne H/err Amptmand sig om Sagen schal ErKyndige.

For A/nn/o 74 Angifuer Almuen at hafue betalt i Proviand af Løben 4 March Smør, og i ofuer Wigt 2 March Smør. Men de som iche hafde Smør, motte gifue 4 Schilling for huert. Der paa fremb Kom af Quindherrit schibred, Anders Axelsen Helleuig, Johanis Nere Fet, Riche\r/t Museland, Samson Omuig Laugrettismend og gjorde der paa deris Æd med oprachte Fingre at Fogden hafr \af dem/ oppebaarit saa megit af huer Løb som foresigis. Fogden der til suarede at hand Vil beuuisse med sit folch at iche saa megit er oppebaarit, og hans Tingbrefue formelder heller iche der om.

1682: 13b

Almuen Angifuer at for 74 hafr Fogden oppebaarit af 1 Løb i Proviandt fisch - 18 Schilling; Fogden her til Sagde, og frembuiiste tingbogen d/en 6 Maj A/nn/o 74 som formelder saaledis Fogden tilspurde Almuen om de Ved nogle Mend paa samptliges Vegne Ville lade Kiøbe og lefuere deris Proviandt fisch i Bergen saa Kunde de søge deris Beste Kiøb Huor de Kunde Huor til de suarede at de Heller Ville gifue 1 1/2 Schilling for huer March hiemme end giøre beKostning til Byen at Fogden sielf Ville Kiøbe den for dem og staa sin Egen Last og brast.

Af Laugrettismendene som er teignit i Tingbogen sam/m/e tid Ved Retten at hafue Verit frembstod nu Hans Asch, Hans Toftte, Samson *Anuig (Omuig), Hans Vlfuenes, Peder Simensen Huideberg (Kviteberg), Erich Dyrssen. Og gandsche benegtede at de aldrig hafde hørt eller Sambtycht denne forligelse om Fisken med Fogden og de aldrig hafde Hørt det af Tingbogen Læse; det sam/m/e sagde og de andre til stede uerende Almue Aldrig saadan forligelse hafde sambtycht, Men de bød at Ville gifue 4 1/2 March \for/ Vogen, Men anderledis iche.

Fogden beraabte sig paa En forEning med Baandanus Vagner om fisken, som nu er i Kiøbenhafn. Fogden forClarede at Almuen hafue lige saa betalt for proviant fisch, for -75.

Almuen sagde at Fogden hafr Oppebaarit Proviandt Smør for: 75 - 6 March Smør for 4 March, lige som for 74. Fogden tilstod at hand lige saa hafde efter Tingbogen for -74 og -75 oppebaarit ofuer det Heele Fogderie, 18 Schilling af Løben for Proviandt Fisch.

Og blev for Almuen oplæst af Tingbogen i de andre schibreder saauit Poul Torsen Sorenschrifuer, Om sam/m/e forligelse om Proviandt fisken schrefuit hafuer, men de gandsche benegtede aldrig saadan forligelse, med Fogden at hafue Indgaait. Men Een part Ville lefuert fisch, men den motte iche blifue Annam/m/it; Her til suarede Fogden at huad som Var Døchtig blev Annam/m/it.

Almuen Angifuer at de hafuer gifuit, af huer Løb - 5 Schilling til Soldaternis Kiedlers Vdredning ofuer alt Fogderiet. Men Fogden her til suarede at hand iche Kand mindis Huor megit hand der i har oppebaaren, Huor paa de nu til stede uerende Almue Erbøed at Ville giøre deris Æd at hand 5 Schilling af Løben i Kiedeler penge oppebaarit hafuer, Men Fogden fremblagde hans Excell/ence H/er Cancellar Marschalchs ordre dat/erit Bergenhuus d/en 15 decembr/is 1675 som formelder at Fogden schal oppeberge der til af huer Soldater Leg (legd) 6 Schilling som er af huer Løb 1 Schilling.

Fogden tilstod at hafue oppebaarit i Proviandt 2 p/un/d Røgit Kiød af 1 Løb.

1682: 14

For -76 beKiender Fogden at Vere *oppebaaren (oppebaaren) af 1 Løb i Proviandt 2 p/un/d Røgit Kiød eller penge 5 March, eller Smør der imod. Dette beKiender Fogden lige saa at hafue oppebaarit af 1 Løb i Høe schatt 1 Rdr: Dette beKiende Fogden lige saa at hafue oppebaaren, Af 1 Løb i Smør Proviandt 6 March Smør og ofuer Wegt (overvekt) 2 March Smør, eller 4 Schilling for huer March, som iche hafde Smør at lefuere. Fogden her til suarede at hand iche hafde begierit ofuer Vegt. Og Ville hand formode at hans Folch iche hafde giort andet end de Ville forsuare. Og om Almuen Var scheid Vrett schulle de strax hafue talt derpaa.

Af 1 Løb for 1/2 Pund Proviandt fisch har Almuen betalt 24 Schilling, Huilchet Fogden sagde at hafue annammit.

Af 1 Løb i Hestepenge har Almuen betalt 2 March, Huilchet fogden beKiende lige saa at hafue oppebaarit.

Fogden forClarede at med Bendix Dyrhuusis Tingbog schulle beuiisis at Almuen i Ous schibred har indgaait forligelse med hannem at de Ville gifue hannem 1 Rdr: 8 Schilling, for 1 Vog Proviandt Fisch for -74. Huor om Jens Andersen nu fremlagde En Extract af Sorenschrifuerens Tingbog at Almuen schal hafue samtycht at Ville gifue for 1 Vog fisch - 1 Rdr 8 Schilling, og for 1 March Smør - 4 Schilling, Bendix fremstod og sagde det Var saaledis forEnit og Passerit. Men de til stede uerende Almue gandsche benegtede iche saadan forligelse

med Fogden at hafue Indgaait.

For A/nn/o 77 Angifuer Almuen at hafue betalt af 1 Løb for Høe 1 Rdr: Fogden beKiende lige saa at hafue oppebaarit.

Af 1 Løb for Proviand Korn 5 March. Fogden tilstod at 5 March i Vahre og penge er oppebaaren.

Af 1 Løb i Hestepenge 16 Schilling. Fogden beKiende ligesaa at hafue oppebaarit.

Af 1 Løb i proviant Smør 4 March, og ofuer Wigt (overvekt) 2 March S/mør, eller i Steden for huer March 4 Schilling, Fogden her til suarede at hand negter iche at de hafr io gifuit En liden ofuer Wegt formedelst det Var om Someren at Logen af Smørit Rand bort og store Klude som de lefuereede det udj.

Af 1 Løb i Proviand fisch 18 Schilling, Fogden tilstod lige saa at hafue oppebaarit.

1682: 14b

A/nn/o 78 Af 1 Løb i Høeschatt Vdgifuit - 1 Rdr: Fogden tilstod lige saa at Hafue oppebaarit.

I Korn Proviand af Løben 5 March, Fogden beKiende lige saa at hafue oppebaarit i Vahre og penge.

Af 1 Løb i Proviand Smør 4 March, og ofuer Vigt (overvekt) 2 March eller 4 Schilling for huer March, Fogden beKiende lige saa at Vere oppebaaren som forledet Aar.

Af 1 Løb i Proviand fisch 18 Schilling, Fogden beKiende lige saa at hafue oppebaaren.

Af 1 Løb til Soldaterne 8 Schilling, der om Af Fogden frembuiist Copie af Slotztlougens forualtere paa Aggershuus deris ordre, Huor paa Almuen sagde at de indtet hafde at sige.

Hestepenge af Løben 16 Schilling, Fogden tilstod lige saa at hafue oppebaarit.

A/nn/o 79 Af 1 Løb i Høeschatt Vdgifuet - 3 March, Fogden tilstod lige saa at hafue oppebaarit.

I Korn proviant af Løben - 2 1/2 March, Fogden tilstod lige saa at hafue oppebaarit, og frembuiiste ordre

Af 1 Løb i proviant smør 4 March og i ofuer Wigt 2 March eller 4 Schilling i penge for Marchen. Fogden tilstod lige saa at hafue oppebaarit og suarede om ofuer Wegt lige som tilforne.

Af 1 Løb i Proviand fisch 18 Schilling, Fogden tilstod lige saa at hafue oppebaaren.

Af Løben i Pallesade penge 8 Schilling, Fogden tilstod lige saa at hafue oppebaaren, og frembuiiste ordre om Pallesaderne.

Af Løben i Hestepenge 16 Schilling, Fogden tilstod lige saa at hafue oppebaaren, efter schattebrefuit.

A/nn/o 1680 af 1 Løb i proviant fisch - 16 Schilling, Fogden tilstod lige saa at hafue oppebaarit.

Af Løben proviant Smør 4 March S/mør eller penge 16 Schilling, Fogden her til suarede at de ingen Proviand Smør dette Aar har Vdgifuen.

Af Løben til Soldater Kioler 21 1/3 Schilling, Fogden tilstod lige saa at hafue oppebaarit, efter Schatte Brefuit.

Almuen besuerger sig ofuer at de som A/nn/o 76, 77, og 78 gaf Kiød og Smør i Proviand hafr A/nn/o 80 mott gifue i paaleg for sam/m/e forige Aare af huer

1682: 15

Vog Røgit Kiød - 2 March i penge, Af 1 Bismerp/un/d Smør i paaleg 2 1/2 March, saaledis at huem som betalte deris Kiød Proviand til fylliste med penge de gaf for huer Vog Kiød: 7 1/2 S/lette/ March Huor paa de siden iche gaf nogen paaleg, men huem af Almuen som betalte Kiød in natura og huis (det som) der paa Kunde Restere, der for motte de gifue 2 Schilling for Marchen, og huem som hafde gifuit Kiød og Smør in natura motte gifue i paaleg paa huer Vog

Kiød 2 S/lette/ March, og paa huer Bismerp/un/d Smør - 2 1/2 March dansche.

Fogden her til suarede at for 76, 77, og 78 lefuere de Vahre efter hans Høye Excellencis taxt: Vdsted A/nn/o 75 og 76, af huer Løb Smør 2 p/un/d Kiød *fom (som) skulle annam/m/is imod 5 S/lette/ March, 2 p/un/d 8 March S/mør af 3 Løber for 2 1/2 Rdr: som saaledis hengich indtil de 4 af hans Høye Excell/encis Committerede til at eftersee Reigningerne eller Regenschaberne Imellem Amptschrfuerne og Fogderne, som da efterfuldte Baron Juls Taxt A/nn/o 76 at En Vog Kiød skulle iche tagis Høyere end for 5 1/2 March, og 1 Vog Smør for 11 March 12 Schilling; der for motte de som i de Aaringer hafde betalt med Kiød, gifue i paaleg af huer Vog 2 March dansche. Og de som hafde betalt med Smør motte gifue i paaleg af 1 pund Smør - 2 1/2 March, Baron Juls Taxt med at fyldist gjøre.

Men Almuen her imod formeente at de Vnderd/anigst burde hafue Nøedt hans Ko/nglig Ma/jestets eller hans Høye Excell/encis Naadige Taxt for 1675. Almuen formeente og at alle proviant schatterne og de andre smaa schatter burde af Fogden Verit oppebaarit, efter den Moderation og forschonsel saasom Lejlending schatten er blefuen oppebaaren efter schattebrefuenis tilhold.

Anlangende Princessinde Steur frembuiiste Fogden Ko/nglig Ma/jestets Naad/igste bref at af 1 Løb schal gifuis 1/2 Rdr: siden Rente Cameritz forKlaring, at det er at forstaa for den ene Termin, og at lige saa megit for den 2de termin oppebergis schal, Noch anuiiste Rente Cam/m/eritz forKlaring at den schal oppebergis med Moderation og forschonsel som i Lejlending schatten af Løben - 4 S/lette/ March Og forClarede nogle af Almuen at Fogden hafuer dem den got giort, I lige maade erbød Fogden at huem som endnu hafde til gode Ville hand dem i deris schatter got gjøre eller igien gifue.

1682: 15b

Almuen tilKiende *gifuen (gifuer) at Fogden haf/ue/r af dennem Annam/m/it Kobber schatt af Odels Kiøbe og pandte godtz for A/nn/o 74 af Løben 20 Schilling, i Odels schatt af Løben 1 Rdr: Af 1 Hud: 3 March 10 Schilling, Dette tilstod Fogden saaledis at hafue oppebaarit.

Lige saa for A/nn/o 75 \og 76/ annam/m/it Kobber schatt af Løben, saa og i Odels schatt af Løben 1 Rdr: og af 1 Hud, 3 March 10 Schilling. Udj Rytter schatt og Maanitz penge af Løben - 5 March 1/2 Schilling, Fogden her til suarede at Kobber schatt og Odels schatt er saaledis oppebaaren at fra Sept/embris 75 og til Sept/embris 76 hafuer hand oppebaaren af Løben - 4 March 12 Schilling, Men Almuen suarede at de hafuer ingen qvitering af Fogden for deris schatter \Kundet/ beKommit

For -77 Angifr Almuen at hafue betalt *Odel (Odels schatt) 1 Rdr: og Rytter schatt 5 March 1/2 S/schilling/ (af) Løben. Fogden her til Suarede at de iche haf/ue/r gifuit meere i Maanitz penge af Løben end 2 March 12 Schilling, Men Almuen besuergede sig ofuer at Fogden iche hafuer Villet gifue dennem Qvitering efter hans Ma/jestets Allernaadigste Schattebref.

For -78 og -79 Angifuer Almuen at hafue gifuit af 1 Løb Odels schatt 1 Rdr: Af 1 Hud 1/2 Rdr: 10 Schilling, udj Rytter schatt og Maanitz penge 5 March 1/2 Schilling, Peder Pedersen sagde saaledis *af Fogden annam/m/it.

Sagen optagen til i Morgen tilig og blef Almuen og Fogden foreholdt at de da betids Ville møde at de øfrige poster Kunde foretagis.

Den Niende dito at sige d/en 9 Junj Indstillede Vj os igien tillige h/err/ Amptmands Fuldmegtig S/igneu/r Jørgen Pos, og fortofuede (fortøfuede) Wj lenge efter Fogden, og imidlertid schichede nogle Mend til hannem paa En Gaard *Vage (Vaage) at hand Ville sig indstille Almuens besueringer at tilsuare, og foruagtede (forventa?) han/nem til Middag da frembschichede hand sin tiener Peder Pedersen, som sagde sig efter hans Befaling at skulle suare til Tienden og de poster som iche er Suarit til efter den første Supplication.

Kierche Wergerne og Almuen Andrager at der Var Ordre it Aar at Kierchens tiende skulle

lefueris saasom den med tiende Maal annam/m/is for huer t/øn/de udj Meel 2 Voger 2 p/un/d. Men Fogden der imod af sam/m/e præstegield annam/m/it Meel for huer t/øn/de 3 1/2 Voger og En part steder 4 Voger, for huer t/øn/de hafre 4 Voger og gifuit hannem, for huer t/øn/de at lade Maale 10 Schilling, En deel præstegield hafr Kiercheuergerne betalt Fogden med penge for Kierchens Korn 1 Rdr: 3 March 12 Schilling.

Peder Pedersen fremblagde fogdens Erchlering formellende at hand udj Schaaneuig Prestegield

1682: 16

Hafuer tagit 4 Voger i t/øn/den og Maale penge,

Almuen nu forClarede at deris meening iche er Anderledis der i end fogden forKlarer, Men de meente at 9 March 12 Schilling, som hand for nogit oppebaarit, er for megit for t/øn/den. Om samme paabud fremlagde Fogdens tiener hans Høye Excell/encis Naadige ordre dat/erit 20 Sept/embris 75. Og Extract af Commissariatet schrifuelse om det samme, Vnder H/err *Cancellen (Canceller) MarschalKs Haand;

Almuen besuergede sig ofr at sam/m/e ordre aldrig hafuer Verit til Ting forKyndt for Almuen, som ej heller findis paateignit, Men om det hafde Verit scheid formeente Almuen at de sielf Kunde haft den Profit. Sorenschriuere Bendix Dyrhuus sagde at hand iche hafde forKyndt disse ordre om tienden.

Hans Høye Excell/encis Naadige ordre formeller at for En t/øn/de Hafre schal lefueris 6 Lisp/un/d Mehl som er 2 Voger 2 p/un/d, Nogle Almuen besuergede sig som Mehl hafuer lefuerit at de hafuer modt gifue Fogden for huer t/øn/de udj Mehl - 3 1/2 Voger. Huor om de sagde sig at Ville gifue schriftlig under forseigling huor mange som \hafr/ Meel til Fogden lefuerit.

Kiercheuergere Johanis Tuedt, og Johanis Schomsnes fremlagde Fogdens Qvitering for 8 t/øn/der Korn, som de forClarer at Vere Hafre, Huor for de hafuer Betalt hannem 20 Rdr: 1 ort dat/erit 22 April/lis 1676, Og samme sagde KiercheWerger at de hafuer gifuit Fogden der foruden for sam/m/e 8 t/øn/der Hafre - 4 Rdr: 3 ort, for huilche 4 Rdr: 3 ort, hand iche Ville gifue dennem Qvitering, og truede dennem med Exeqverer og sagde at de hafde lefuerit disse 4 Rdr: 3 ort til hans tiener Peder Pedersen som nu her til suarede at det Vel Kunde Vere mueligt. Fogdens Erchlering blef der imod Læst, at sam/m/e Fættie (Fitjar) Kierchis tiende bedrager 17 t/øn/der Korn men Kiercheuergerne negtet at det iche er meere end 8 t/øn/der Huor om de Refererede sig til Kierchestoelen. Huor af de *for forschaffe en Vdtog af sam/m/e Fettie Kierchis tiende Aarligen,

Almuen Andrager at de gifuer i Leding huert Aar af 1 1/2 Løbers Landschyld it Giedschind eller penge 1 ort, Tallig 7 March, foruden ofuerWigt eller penge 4 Schilling Marchen, og i Adtschillige tolder af Løben - 2 March dansche og undertiden meere. Fogdens Erchlering her imod at hand annamer Ledingen efter Ledings Mandtallit, og er de smaa tolder af Løben bereignit i de 2 March, saa og Hospitals og Mestermands penge. Almuen formeente at Fogden burde hafue

1682: 16b

Oppebaarit Ledingen efter Matriculen.

Almuen besuenger sig ofuer at Fogden iche haf/ue/r Villet meddeele dennem Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Schattebrefue. Og ej heller hafuer hand Villet gifue dennem igiennem dragne og forseiglet Bøger eller nogen Special Reigning til efterretning paa huad de Vnderdanigst i huer schatt og Rettighed betale schulle. Megit mindre haf/ue/r Fogden Villet gifue Almuen nogen Qvitering for deris Schatter og Rettighed huad de i Vahre og huad de i penge hafuer betalt; efter hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebrefuis tilhold. Langt mindre hafr hand ladit forfatte En Richtig Restandtz Register eller *TingstWinde (tingsvitne)

huer Aar ofuer Restandtzerne at huer Mand Kunde Vist huad hand schyldig Var, Huor ofuer den største deel hafuer modt betale meere end de burde, som Ved Militairische Execution er Vorden Vdsøgt, Men Hans Mundem (Mundheim) fremblagde Fogdens Seddel dat/erit 4 oct/obris 80, at hand da først hafr tilsendt hannem Almuens Qviteringer i Strandbarmbs schibred for: 76, 77, 78 og 79, Men samme Qvitering er dog megit Vdelat, saa hand Alleene Aarligen haf/ue/r giort Afreigning om Cronschatt og Hestepenge, men om de andre schatter gandsche indtet. Og om de endelig Ville staa paa \qvitering/ sagde hand, at de schulle faa qvitering for Cronschatten og Hestepenge, men indtet Videre.

Fogdens tiener frembuiiste \Copie af/ Poul Trolsens Tingbog A/nn/o 76 at Fogden har Anbøden Almuen de 2 igiennem dragne Arch papir med bereigning paa deris Schatter, og formøde dem at de Ville holde Terminerne, Huor til de schal hafue suarit at de Ville Vere fornøyet med *Lex Sedlerne (legdssetlane), Huilchet Almuen negtede. Sorenschrifueren Bendix Dyrhuus forKlarede at der \er/ iche giort Afreigning om meere end Cronschatt og Hestepenge som stod paa *Lex Sedlerne (legdssetlane), og Kiolepengene siden de paaKom. Sorenschrifueren forClarede at iche fleere *Schater (Schatter) er blefuen beschrefuen eller forseiglit paa Tingene end som den ordinarie schatt og Hestepenge, men de Andre iche, det samme sagde og Almuen.

Og gjorde Almuen disse spørmaal til Fogden først af huad Aarsage hand iche hafr [?? uit] den/nem til efterretning Copie Aarligen

1682: 17

Af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Schatte Brefue, hans tiener her til suarede at hand Viste indtet der til at Suare;

<2> At hand iche hafuer gifuit Almuen qvitering efter hans Ma/jestets Schattebrefs tilhold som formelder, at bunden schal gifuis Rigtig Special Reigning paa huis (det) som Rester saauelsom betalt er. Hans tiener suarede lige som til den forige post.

<3> Af huad Aarsag hand iche efter sæduaane haf/ue/r holt afreigning i huer schibred førend hand Almuen til støre Molest, og snart at sige total Ruin, haf/ue/r ladet Exeqvere Vden nogen afreigning nu paa 2det Aar, Fogdens \tiener/ her til suarede at hand iche torde Komme paa tingene for frycht for Almuen.

<4> Om Alle de Naad/igst Vdgifne schattebrefue i Rette tide louglig paa Tingene for Almuen er forKyndt sampt udj Protocollen Indført, motte eftersees, Her til Suarede hans tiener saadant Vel at Vere scheid, som Tingbøgerne Kand Vduiise.

<5> Om Hans Ma/jestets Forordning om Myntens forhøyelse er forKyndt; Thj Almuen berettede at den iche i tide schal blefuen forKyndt.

<6> Om den ordre om Kiedelerpengene findis i Tingbogen Indført at Vere forKyndt.

Almuen besuenger sig ofuer naar nogen Ved døeden afgaar Mand eller Quinde maa de gifue Sorenschrifueren for schiftet 2, 4, ia og 6 Rdr: som de siunis falder for tungt, maa der foruden gifue Fogden Johan Torsen 1/2 Rdr: eller 1 Rdr: i det Ringeste, Sorenschrifueren her til suarede at hand tacher Almuen huis (det som) hand har *faarit (faait), hafuer hand faait med gode, huis (det som) de hannem Ville forunde og iche dennem noget af t..ogen(?) Sorenschrifueren begierede dilation at hand sig imod Almuens Angifuende Kunde Erchlere.

Almuen beKlager at Fogden haf/ue/r sagt at hand saaledis Med dem schulle Handle, at de schulle forglemme Gud og Aldrig hannem. Der om beraabte Almuen sig paa *Indre (Endre) Suindland (Svelland i Skånevik sk.r.) nu tilstede som derom schal Vide at proufue, saa og Torbiørn Bogstad (Baugstø i Skånevik sk.r.) som iche Var til stede men paa Bye Wejen. Og fremstod for/schref/ne Endre Suinland og proufuede at

1682: 17b

Hand hørde Fogden Johan Torsen sige paa fogdeGaarden FladerAger at hand schulle saa pine og

plage Almuen i Schaaneuig schibred at de schulle forglem/m/e Gud og Aldrig hannem, det sam/m/e hørde samme tid Peter Tisen og Torbiørn Bogstød (Baugstø i Skånevik sk.r.) Huor paa hand Giorde Sin Æd med opragte fingre.

Styrch Houglund efter Almuens Supplication beKlagede at A/nn/o 80 giorde hand beKostning til Vdschriueelse som stod paa hans Gaard, Huor for huer Mand, paa Lehnids godtz forunte hannem 4 Schilling, huer Mand som Fogden af dennem oppebar, Huor af hand iche har faait meere end 12 Rdr: endog det schal bedrage sig Ved 70 Rdr: Huor udj hand formeener sig at schee V:rett, dog Vil hand gierne Vnde Fogden noget der af for sin Vmag. Fogdens tiener sagde sig her til indtet at Kunde Suare

Endeel besuerger sig at de hafr mott gifue Fogden for de schulle blifue forschaanit for Krigs Steur. Endre Biørøen 6 Rdr: Niels Indre Haauig og Steffen Spidsøen frembKom og sagde at de Var ombedit af Endre Biørøens Enche og Børn at de schulle Paa deris Veigne til Kiende Gifue at det er i Sandhed at for/schref/ne Sl: (salig) Endre Biørøen motte gifue fogden 6 Rdr: for hand schulle blifue forschaanit for dagschatt, Huor i hand fordrif hannem 21 Rdr: Niels Opdal 6 Rdr: Anders Fohr 4 Rdr: Anders Haauig 4 Rdr: Ole Løfre(?) 4 Rdr: Sifuer Nes 4 Rdr: Christj Vaage 4 Rdr: Engel Giøen 8 Rdr: Erich Aachre 4 Rdr: og Johanis Aachre 4 Rdr: Fogden Var iche tilstede her til at suare, Men hans Erchlering derom blef læst. Fogden schal forderligst Vise ordre, Huor efter hand har fordrif disse Bønder Krigs steur. Blef fremlagt Fogdens Qvitering at Lars Valen har betalt 30 Rdr: 2 1/2 March, i Krigs steur. Hans Andersen Aaring berettede at hand hafr betalt Fogden 16 Rdr: i Krigs steur Men hafde ingen Qvitering.

1682: 18

Albrigt Helleland til Kiende gifuit at hafue *gifue (gifuet) Fogden for hans Søns nafn at føre i Mandtallit 4 Rdr: Albrigt motte iche ej heller nogen paa hans Vegne. Hans Nedre Bouge 1 Rdr: Oluf Kleppe 1/2 Rdr: disse *motte (møtte) iche.

Oluf Strønøen Ved Oluf Lepsøen betalt Odels schatt: 3 March 13 Schilling, Huilche igien Ved Militairische Execution blef Vdsøgt og Exeqver penge - 12 Schilling. Oluf Strønøen motte og Erbød at Ville giøre sin Ed at sam/m/e 3 March 13 Schilling, er tilforne til Fogden betalt, Men hand gaf der for ingen Qvitering. Lars Samsesen Berge hafde Fogdens qvitering paa 4 March 4 Schilling som hand tilforne hafde betalt, og har dog mott betale dem opigien.

Fogden tagit for at Vdeluche Schrobernes af Mandtallit - 6 Rdr: Fogden forClarer at hand har tagit disse 6 Rdr: i schatt saa lenge de Kand Reche til, Og der paa Verit frj for Schatt: 4 á 5 Aar.

Fogden schal Ved Militairische Execution ladet Vdsøge Rytter schatt for Balesem (Baldersheim i Strandvik sk.r.) hos Oluf Tuedt og for nogit I Kleppe Apostels godtz 3 1/2 Løber 1 Buchschind, dog lenger af Kleppe for 75, 76, 77, og 78. Oluf Tuedt herom fremuiste Commiss/arius Lilienschioldz Seddel at det schal Vere frj for *Ottelschatt (Odelschatt) og Rostieniste indtil hans Ko/nglig Ma/jestets hafuer det Hensoldt, som schal Vere scheid 79 (i 1679), Huilche schal Erfaris.

Fogden hafuer oppebaarit af nogle Soldater Leg (soldatlegd) siden de Var Marcherit som hand berettede til Soldatten at hafue betalt, og Soldaterne berettede iche at hafue faait 1 Schilling her af, Baartued leg 7 March, Refne leg 7 1/2 March, Vigs leg 1 Rdr: StorVigs leg 1 Rdr: Egelands leg 10 1/2 March, *Fog

Fogden tagit Hans Kleppis SølfKiede fra En tiuf som hand iche hos han/nem har igien beKomme og tiufuen ej heller straffit. Herom blef læst Fogdens Erchlering, Men efterdj tiufuen iche er straffit, hafde Manden lenge siden burt sit godtz igien

Ole Miønes betalt Fogden 4 1/2 March i Schatt som hand siden igien Ved Militairische Execution motte betale, tillige Exeqvar penge - 1 ort. Frembuiiste Exeqvererne Sedel at hand derfor er Exeqverit. Herom læst Fogdens Erchlering, og Erbød Oluf Miønes sig at Ville Ved Høyeste Æd Erholde at hand

1682: 18b

Tilforne har betalt disse 4 1/2 March, Men Fogden Ville iche gifue hannem der for Qvitering.

Ole *daxe Refne schal hafue lefuerit i schatt for Schuer sage (skursager) 2 Rdr: motte siden betale 1 Rdr: opigien. Oluf møtte erbød at Ville Ved Høyeste Æd at Ville Erholde at hand har betalt denne Rdr: 2de Gange til Fogden, og Ville Fogden den iche paa *Lex sedelen (legdssetelen) afschrifue.

Oluf Aase siger paa Ole Nerhofdis Veigne har betalt 14 March huor af hand motte betale 1 Rdr: opigien. Ole Aase og Erbød at Ville gjøre sin Æd at hand motte *bete (betale) den Rdr: opigien, men fich der for ingen qvitering.

Oluf Miønesis Brodersøn for begangen Lejermaal i forbuden Led dømbt Landfløchtig og hans Boeslod forbrudt, Oluf siden Gifuit 9 Rdr: i forÆring, for hand schulle blifue til stede. Oluf Miønes møtte og Erbød at Ville holde Ved Æd at hand hafr gifuit Fogden 9 Rdr: for denne hans Brodersøn motte blifue tilstede, Huor af hand lefuerede han/nem for Vngefehr 2 á 3 Aar siden paa Haauig 6 Rdr: 1/2 Rdr: paa Fladeragger, og 2 Rdr: i Vig Anno 1680 Anders Haauig proufuede at hand saag Ole Miønes lefuerede Fogden i Vig 2 Rdr: og da det Var scheed spurde hand Ole huor for det Var, da suarede hand det Var for hans Brodersøn Isach. Giedtle SchouffEid proufuede lige som Anders Haauig. Sorenschri fueren Bendix Dyrhuus forKlarede at det Ved 4 Aar siden at denne Ole Miønes Brodersøn Isach for sin forseelse med Lejermaal i forbuden Led blef dømbt at Arbeide paa Indseds Kobber Werch og Quindfolchet paa Fischelejen, Men sam/m/e Isach har aldtid siden Verit og endnu er i Fogdens Johan Torsens Tieniste, saa hand iche er blefuen straffit.

Almuen Angifuer at Jon Vgelhuus løb fra sin EgteHøstru med It ledigt Quindfolch Huor for Fogden tog hans Boed, dog Vden domb, og forClarede Lensmand Ole Haauig at hand iche Eigntlig Kunde Vide Huor megit hans Boe Var; Denne *Jon

1682: 19

Jon Vgelhuus holder sig oppe 3 á 4 Muhl fra hans Huus, og lefuer med Quindfolchit i Synd og Ondschab, og sagde Lensmanden og nogle af Almuen at de hafr gifuit Fogden det til Kiende Alligeuel Vil hand iche lade dem Straffe, og lefuer endnu Jon Vgelhuusis EgteHuustru og Kand Vere Vngefehr 3 Aar siden hand med Qvindfolchit begyndte samme Onde lefuit.

Sorenschri fueren forClarede at disse Synder er ingen domb ofuergangen, og ej heller Jons Boe blefuen Registrerit. Hans Mundem proufuede Ved Høyeste Æd at hand nest for Jul samme Aar Jon løb bort med samme Quindfolch aduarte Fogden huor disse *Syndre (Syndere) hafde deris tilhold og bad at hand Ville lade dem paagribe. Anders Haauig iligemaade forClarede Ved Æd at hand for nogen tid siden Adtuarit Fogden at disse Syndere hafde deris tilhold i Nordhorlehn Huor til Fogden Suarede at hand Viste det bedre end hand.

Lars Hage siger at hafue betalt til Fogden 3 March 13 Schilling i Rostieniste som hand motte betale opigien og Ved Militairische Execution Vdsøgt, Herom blef Fogdens Erchlering Læst. Lauritz møtte og Erbød sig Ved Høyeste Æd at Ville Erholde at hand har betalt disse 3 March 13 Schilling opigien som Ved Militairische Execution blef Vdsøgt huor paa hand nu frembuiiste Exeqverernis Seddel.

Almuen og fogdens tiener Peder Pedersen blef foreholt, at møde igien i Morgen tilig, d/en 10 Junj at de øfrige poster da Kunde Vorde forhørt og ErKyndiget.

A/nn/o 1682 d/en 10 Junj Indfandt Vj os igien for Retten paa Vnerimb *Mogenen (Morgen?) god betidz tillige med WelEdelbaarne H/err Amptmands Fuldmegtig S/igneu/r Jørgen Pos, og foruagtede (forventa?) Vj Fogden Johan Torsens Komme, Men som hand eller hans Fuldmegtig sig iche Indstillede og den heele Almue der Wed lige som i gaar blef opholden, der for schichede Vj hannem bud til Voge Huor hand i Natt Losserede Ved Ole Fiere, Torchil

LofuerEid, Tollach Tesdal, Tolach Vige, Huilche igien Kom og sagde at de iche motte Kom/m/e Fogden sielf i tale men talte med hans tienere Christen Handrop, og Hans Jensen som bad dem tøfue Fogden Ville schrifue

1682: 19b

Nogit. Men som Fogden sig iche efter Adtuarsel Indstiller og dagen forløber at Klochen Kand Vere Ved 10, og den heele Almue som hafr liden eller ingen Kost iche lenger nu paa 3die dag Kand opholdis; thj hafuer Vj Almuens Klagemaal foretagit til ErKyndelse.

Michel Abrahamsen Vindenens fremKom og beKlagede paa sin Egen og Broder Isach Abrahamsens Vegne at Fogden Johan Torsen hafr for nogen tid siden som hand meener Vngefehr 3 Aar uden foregaaende Loug og domb; for schieldsord som schal Vere Passerit Imellem Han/nem og hans Broder, hafuer ladet hannem fra Exeqvere 15 Rdr: og lige saa 15 Rdr: fra hans Broder Isach, og Exeqvererne motte de huer gifue 1/2 Rdr: Sorenschrifueren Bendix Dyrhuus forClarede at der iche er Gaaen domb i Sagen.

Michel Baartued beKlagede at Fogden hafuer tagit af han/nem 8 Rdr: huor i er it dyr beregnit formedelst hand paa Fierde Juledag Vngefehr 2 Aar siden nedsatte 40 Rdr: hos Hans Kleppe, for Odelsgodtz hand igien løste, saa og for da hand hafde nedsat pengene tog hand it Bref igien fra Hans Kleppe, huor for Hans Kleppe for hand tog brefuit til Tingit og motte Afsone med Fogden for for/schref/ne Aarsage for 7 Rdr: og 1 diur

<Strandbarm schibr/ed>

Eftterschrefne Klager at de hafr mott gifue Fogden for at føre deris nafne i Mandtallit. Gietle Mundem - 2 Rdr: Steengrimb Tollistued - 1 Rdr: Jørgen Torgelstued - 1 Rdr: Lars Dørsuig - 2 Rdr: Lars Bersem - 2 Rdr: Halfuor Lille Linge - 1 Rdr: Niels Nerhuus - 2 Rdr: *Hegne (Hogne) Kysnes for sin Søn - 3 Rdr: Knud Nes - 2 Rdr: Fogden møtte iche her til at suare, ej heller nogen paa hans Vegne.

Disse Klager at Fogden hafuer ladet sig betale for Soldaters Vdreedning, da de Marcherede, som Soldaterne negter at hafue beKomme. Johanis Furhofde Vdreede sin Søn sielf med sin behørige, motte dog siden betale Fogden 2 Rdr: 2 March, som hand berettet at hafue gifuit Soldaten. Anders Johansen frembstod og sagde at hans Fader gaf ham hans fulde Vdreedning, saa hand \ej/ fich 1 Schilling af Fogden, Huor paa hand Giorde Sin Æd med opragte fingre.

*Suldals/Soldals (må vera Sundal, som er i Strande barm sk.r.) Leg (legd) - 1 Rdr: 12 Schilling, som Fogden berettet at hafue gifuit Soldaten og Leggit (legdet) motte hannem igien betale.

1682: 20

Anders Sundal proufuede Ved Æd og opragte fingre at deris Soldatt Niels Sundal blef hiem/m/e og er endnu Hiemme og alligeuel motte leggit (legdet) gifue Fogden 1 Rdr: 12 Schilling som Soldaten iche har beKommit. Knud Bundhuus forKlarede Ved Æd og opragte fingre at hand motte betale Fogden 1 Rdr: 12 Schilling som Soldaten \siger/ iche fich En schilling af.

Huchaas Leg - 3 1/2 Rdr: Schielnes leg - 3 1/2 Rdr: Nedre Vaags leg - 3 Rdr: Grafdals Leg - 3 March,

<Qvindherritz schibr/ed>

Houglands leg - 10 March Fusche leg - 8 March 3 Schilling Hielmelandz leg - 7 March, Traauig leg - 4 Rdr: 2 March,

Soldat Jon Larsen af *Trauigs (Traauigs) leg frembKom og beKiende at Capitain KucheRun (Wilhelm Coucheron) Lefuerede hannem Juletider sidst forleden paa Eie paa Closterøyen 4 Rdr: som Fogden hafuer beretit, at hand Vdlagde til hannem paa hans legs Vegne før hand Marcherede efter som Fogden iche betale hannem 1 Schilling for hans afreigse, og legget dog

ligeuel er blefuen for samme 4 Rdr: Exeqverit som Fogden iche til hannem hafde betalt; thj da hand Kom hiem igien Kræfuede hand sin Leg samme 4 Rdr: men de suarede han/nem at de hafde mott betale \dem/ Ved Exeqverer til Fogden, Huor paa hand gjorde Sin Æd med oprachte Fingre.

Vnerimbs leg - 1 Rdr: Nattestad leg - 7 1/2 March, Bringedals Leg - 9 March.

Soldatens Fader Samson Omuig af Hielmelandz Leg frembstod og beKiende at hans Søn Johanis Samsesøn blef igien lefuerit \af Cap/itain Kucheron/ 7 March som Fogden har foregifuit til Soldaten at hafue betalt efter at Soldaten igien Var Hiem Kommen, saa Fogden iche hafde betalt samme 7 March, paa leggitz Vegne, som hand for Leggit hafde berettit, og lod Fogden Exeqvere hannem for samme 7 March som Soldaten iche hafde faait, Huor paa hand gjorde Sin Æd med opragte fingre.

Giert Ripel og Jon Larsen Soldat beKiende Ved Æd og oprachte fingre at siden Soldatt Oluf Johans/en i Fusche leg Kom hiem igien af Krigen hafuer Capt/ain Chuserun (Coucheron) lefuerit hannem igien 8 March 8 Schilling, som Fogden hafde ladet sig af leggit betale, som hand berettet at hafue Vdlagt til Soldatens Vdredning, førend hand Marcherede

<Ettne schibr/ed>

Sæbøe leg - 5 Rdr: 5 March, Houglands leg - 4 March, *Tegdals (Tesda?) Leg - 3 Rdr: Echrembs leg - 3 Rdr:

1682: 20b

<Skoneuig schibr/ed>

Wige leg som Lars Viche Klager at Fogden tog af hans Schatt som Fogden foregaf til Soldaten at hafue udlagt 11 March og Soldaten beretter iche at hafue beKommit.

Biellands leg - 3 Rdr: 3 ort som Soldaten iche faait og Fogden dog ladet sig betale, Huor paa Capit/ain siden hafuer lefuerit Soldaten 1 Rdr: siden Soldaten Var hiem Kommen, Huilchet af Sifuer Bielland Legsmand blef til Kiende gifuit.

Teglands leg - 3 Rdr: som Fogden hafr ladet sig betale;

Suinlands (Svellands) Leg - 10 March som Oluf ibm: (Svelland) beretter, Fogden hafr ladet sig betale.

Stetter leg - 4 Rdr: 3 March 14 Schilling som Leggit til Fogden har betalt, og Soldaten negter iche af Fogden at hafue beKommit 1 Schilling af efter qvitering.

Eie Leg - 3 Rdr: 5 March som leggit til Fogden har betalt efter Qvitering og Soldatten er nu døed, men de andre Soldater hans Cammerater bereter at hand iche fich 1 Schilling af, som nu af Lensmand Jørgen Eie Blef forClarit.

<Fieldberg schibred>

Huustued Leg hafuer Fogden ladet sig betale 1 Rdr: som Soldaten iche fich, thj hand og blef hiemme.

Heggebøes leg - 3 Rdr: 3 ort, Niels Hegebøe fremstod at Soldaten hafuer faait Sin fulde Vdredning, Alligeuel hafuer Fogden ladet sig betale efter nu frembuiiste Qvitering, 3 Rdr: 4 1/2 March, som Soldaten siger iche at hafue faait 1 Schilling af.

Lunde Leg 10 March, Indbiøe leg - 5 Rdr: Vdbøe leg - 1 Rdr: som Lensmand Sifuer Houge, Gulich Indbiøe, Oluf Steffesen Vdbøe nu forClarede at Leggene hafuer modt Fogden betale som hand berettet til Soldaterne at hafue Vdlagt, og Soldaterne Ved deris HiembKomst berettit at de Iche hafuer faait 1 Schilling af.

<Fiere schibr/ed> (Førde sk.r.)

Jon Immeland motte betale til Fogden 5 Rdr: 8 Schilling, som hand berettede at hafue Vdlagt til Soldaternis Vdredning, Huor af Soldaten iche hafr faait 1 Schilling af, Og frembKom Soldatten Styrch Jonsen og forClarede Ved Æd og opragte fingre at Fogden iche betalt han/nem 1 Schilling da hand af Marcherede men hand forschaffede sig sielf ald sin Vdredning, men hafr endnu indtet faait igien, formedelst Fogden hafuer oppebaarit som hand skulle haft

1682: 21

Af Legit for/schref/ne 5 Rdr: 8 Schilling,

<Fyns schibr/ed> (Føyno sk.r.)

Raasbøe leg - 1 1/2 Rdr: som Soldatten iche hafr faait.

Audesteens (Agdesteins) leg - 4 Rdr: som Anders Audesteen *Lexmand (legdsmann) nu berettede af de andre Soldater at Hafue Hørt, at deris Soldat som nu er døed iche fich 1 Schilling af.

<Opdals schibr/ed> (Uggdal sk.r.)

Bruntued Leg - 1 Rdr: Anders Bruntued forClarede at Soldaten iche fich 1 Schilling af, som hand for dem berettede siden hand hiem Kom, og er nu døed.

HolleKiems (Hollekje) leg - 7 1/2 March, Isach Dalland forClarede at Soldaten iche hafuer faait 1 Schilling af.

Gudøes (Godøy) Leg - 1 Rdr: som Ole Gudøen forClarer iche fich 1 Schilling af.

HammerHoug leg - 9 March, Lensmand Christopher Hammerhoug forClarede at hand sielf gaf Soldaten sin fulde Vdreedning, Alligeuel hafr Fogden tagit af hans schatt der for - 9 March,

Mychletun leg - 7 1/2 March, Mellands leg - 3 Rdr: som Johanis *Molland (Melland) forClarede at Leggit til Fogden hafuer modt betale, endog legget gaf Soldaten sin fulde Vdreedning, og Soldaten negter iche af Fogden at hafue beKommit.

Fogden hafr iche frembuiist ordre eller beuiis for sig, at hand hafuer disse forskrefne penge til Soldaterne eller deris Vdreedning betalt.

(Nedanfor kjem no ein omgang med personlege vitnemål for retten)

Knud Sifuersen Bersem (Børseim i Strandebarm sk.r.) beKlager sig at Fogden hafuer ladet hannem Exeqvere for 1 Rdr: 12 Schilling som hand iche Var schyldig.

Peder Traa (Strandebarm sk.r.) frembKom og Klagede at hand har betalt Fogdens tiener Niels Rode 10 March 10 Schilling i Odelsschatt, som hand siden motte betale Fogden opigien, Men om Fogden hafue Villet gifuet qvitering hafde saadant iche scheid.

Lars Tuetenes (Strandebarm sk.r.) Klager at hand paa sin Moder En Gam/m/el Enchis Vegne hafr modt betale Fogden i Lougmands told 1 Rixort, saa og for at stryge hindis nafn af Mandtallit 1 ort, endog hun nogle Aar tilforne Var fra Jorden og hafde Ingen Gaardsbrug. Huilchet Lars Tuetenes og Jon Huchenes forClarede Ved Æd og opragte fingre;

1682: 21b

Jon Huchenes (Haukanes i Strandebarm sk.r.) Moder Var døed 4 Aar førend den sidste Laugmands told blef paabøden, hand motte dog til Fogden betale 1 ort i Laugmands told, og for hindis nafn at Stryge af Mandtallit - 1 ort, og i Hospitals og Mestermunds penge - 6 Schilling, som hand truede hannem af, Huor paa Hans Mundem (Strandebarm sk.r.) og Lars Tuetenes gjorde deris Æd med opragte fingre at det forholder sig saa i Sandh/ed.

Osmud Schielnes (Strandebarm sk.r.) Klagede at hans Moder En Enche Var fra Jorden og reigst til Hardanger og hafde ingen Gaardsbrug, alligeuel af fordre Fogden hannem paa hindis Vegne 1 ort i Laugmands told, Hospitals og MesterMunds penge 6 Schilling og 1 ort for at stryge hindis nafn af Mandtallit. Huilchet Hans Mundem og Osmud Schielnes wed Æd og opragte fingre forClarede at Vere i Sandhed

Berge Suindland (Svinland i Strandebarm sk.r.) fremKom og Klagede at hand hafr betalt til Fogden i Schatt 7 March 10 Schilling, som Fogden siden \igien/ Lod hos han/nem Vdsøge paany, og motte betale Exeqverpenge med 1 [ort]

Ifuer Mehuus (Strandebarm sk.r.) Klaget at hafue betalt til Fogden i schatt 3 Rdr: som hand motte betale opigien, Herom fremKom og proufuede Bertel Øye, Anders Sundal (begge frå Strandebarm sk.r.), at det er dennem i Guds Sandhed Vitterligt at Ifuer Mehuus Betalt Fogden 3

Rdr: i schatt, som hand motte betale opigien, huor paa de giorde deris Æd med opragte Fingre, dette samme proufuede Hans Mundem iligemaade Ved Æd og opragte fingre. Ellers blef Fogdens Erchlering om dise 3 Rdr: oplæst.

Lauritz Nedre Vaage (Strandebarm sk.r.) frembKom og berettede at hand En gang paa Tingit begierede af Fogden En Qvitering af Fogden for sine schatter efter hans Ko/nglig Ma/jestets Bref, Huor til Fogden Suarede og spurde om hand Ville hafue den schrefuen paa hans Brøst, i Hans Pande, eller Nache, og Erbød Lars der paa at Ville giøre sin Høyeste Æd. Her om blef Fogdens Erchlering Læst.

Johanis Netteland (Strandebarm sk.r.) Klager at hand hafr mott betale Fogden sin schatt opigien - 2 Rdr: 3 March 4 Schilling

1682: 22

Som hand Ved Militairische Execution blef Vdsøgt, efter nu frembuiste hans tieners beuiis dat/erit 17 Junj 1681, Og frembfordrede Lars Gotte (Gåte i Strandebarm sk.r.) som beKiende at til Waartingit 79 paa Ome hafde Johanis Netteland schichet med han/nem 16 March 8 Schilling, i schatt, Huilche hand til Fogden sielf lefuerede, Men Fogden gaf hannem ingen Qvitering, Huor paa hand giorde sin Æd med opragte Fingre; Tøris Bache (Strandebarm sk.r.) proufuede at hand Var samme tid paa Tinget, og da Lars Gotte hafde Verit hos Fogden og lefuerit penge, spurde hand Fogden om de Var afschrefuen, da hørde hand Fogden suarede Ja.

Sifuer Nielsen Nes (Strandebarm sk.r.) Klager at Fogden hafuer *Tungen (tvunge) hannem af 6 Rdr: og 2 smaa Reffschind for hand iche lod schifte efter Sergiant Jens Lunde som døde i Krigen huis Kone hand tog igien til Egte, Vanseet Ald Boens Middel iche Var meer end 6 eller 7 Rdr: efter Lensmand Hans Mundems, og 2de Mends optegnelse; Sorenschrifueren forClarede at der er ingen Arfueschifte scheid.

Torchild Øfrehuus møtte Arne Grafdal, Johanis Nes, møtte iche, Men Hans Mundem paa Arne Grafdals Vegne, og Michel Eenes, paa Sin Egne Vegne, Sampt Knud Bundhuus (alle frå Strandebarm sk.r.), besuenger sig at de tilbød Fogden deris Odelsschatt paa Aachre Tingstue som hand da iche Ville Annamme, men hand lod dennem siden der for Exeqvere og motte betale Exeqver penge til. Der om blef Læst Fogdens Erchlering. Klagerne sagde at deris Godtz ligger iche i Baroniet huor for Fogden og Aldtid hafuer annammit deris Odelsschatt, baade før og siden, de hannem den tilbød, og tilbød de hannem den paa Tingit Anno 1678 (1673?), og tilstaar Fogden sig sielf i Sin Erchlering at de hannem deris Odelsschatt tilbød; Formeener der for at Fogden giorde Vrett at hand iche Ville Annamme schatten da de hannem den tilbød, Men lod siden dennem Exeqvere, og motte betale Exeqver penge tilmed.

En deel Odelsmend i det Heele Fogderie som Ejer Odelsgodtz der af dem sielf besiddis besuenger sig at de maa gifue dobbelt Leding, af den Aarsag at de sielf Boer der paa.

1682: 22b

Johanis Tued og Johanis Nese Kiercheuenger (begge frå Våg skr.r.) fremblagde H/err Nattaniel Matsen (sokneprest Stord pr.gj.) hans Attest at hand efterseet Kierchestolen at Fittie (Fitjar) Kierchis tiende at den bedrager 8te t/øn/der Hafre, for huilche baade dise og andre deris formend i mange Aar hafuer giort Regenschab for.

Encheuigs (Engjavik, Våg sk.r.) opsiddere Studioss Anders Nielsen Gierig, Willem ib/ide/m (Engjavik) frembKom og besuergede sig at hand hafuer i 4 aar tagit for megit af dennem i Leding, 18 Mark Tallig og 1 Giedschind i huilche 4 Aar de hafuer Vdgifuit Aarligen 35 March Tallig og 2 Giedschind, men i de sidste 2de Aar hafuer hand iche taget meere end 1 Giedschind, og Tallig lige som tilforn, Men det Ene Aar hafuer hand truet sig til, Men iche faait Qvitering. Lensmand Johanis Windenes (Vinnes, Våg sk.r.), og Tarild Lefuog (Levåg, Våg sk.r.) frembKom og proufuede, Ved Æd og opragte fingre at det er dem i Gudz Sandhed Witterligt at

for/schref/ne Engeuigs opsidere hafuer i 4 Aar motte fornøye og betale Fogden for 2 Giedschind huer Aar, Men i de sidste \2/ Aar ichon 1 Giedschind Studioss Anders Nielsen *Gierg fremKom og forKlarede at hand Var paa FogdeGaarden Fladeragger 2de Gange at Ville hafue betalt Sine schatter og Ville giøre afreigning med Fogden, den *en (ene) gang sagde hand at falde sig Vbejligt, den anden Gang suarede hand iche hafde sine Bøger til stede af huad Aarsag Kand iche Vides uden at gifue Anledning til det hand \paa/ hannem beuise, men hand suarede ieg faar Vel aldtid schatterne hos Eder ieg blifuer sielf En LodzEier i Engeuig, og der (da) Anders Nielsen spurde hannem, Huor fore hand imod Lougen og Louglic opbiudelse til Ting induichlede sig udj det Odelsgodtz som hafde fuldt hans forfædre af gamel tid, Huor paa Fogden gaf hannem En deel Spottelig ord, saa det gich fra Ord til Hug, thj der (da) for/schref/ne Anders Nielsen Ville gaa sin Wej forfulde Fogden han/nem med En dragen Kaare (kârde) og hans Suoger gich bag paa han/nem og tog hannem i Haardet og tillige satte de En Stor Hund paa hannem, som Reff hans Kleder Synder og En deel Haar af hans Hofuit, Huor udj hand formeener sig Fogden sig storligen hafuer forgrebit, berettede ellers at hand med Sin Naboe schichede til Høstetingit som stod i Lundøen 5 Rdr: i schatt og hand begierede Qvitering

1682: 23

Men Fogden Viste hannem it styche Rent papir og spurde om hand Ville hafue det, Andet Ville hand iche gifue hannem Vden hand Ville schiære det Halfue schæg af hannem. Der paa frembKallede hand til prouf, Willum Engeuig som forClarede at forleden Høst it Aar, lefuerede Anders Nielsen hannem 5 Rdr: i schatt, og da hand hafde lefuerit Fogden samme 5 Rdr: begierede hand der for En qvitering, da tog Fogden it styche Reent papir og Viste hannem huilchet hand iche Ville tage med uden hand Ville schrifue der paa, da suarede Fogden dersom hand iche gjorde det for hans *Are (Ære?) schyld, da schulle hand schiære det halfue schæg af hannem, men hand Ville ingen Qvitering gifue, Huor paa hand gjorde Sin Æd med opragte Fingre, og berettede Willum at Jacob Asbiørnsen Hefuerøen (Hevrøyna, Våg sk.r.), og Jacob Jacobsen ib/ide/m (Hefuerøen) Hørde der paa, som nu iche Var til stede. Sampt, Niels Lundøen, Knud Rønholm (Raunholmen. Begge frå Våg sk.r.) Tarild Lefuog frembstod og proufuede at Anders Nielsen Kom til hannem i Næshafn da spurde hand, om hand iche Var lenger hos Fogden og blef Trachterit, thj hand saag hans Klæder saag Ilde ud af AggerMuld og scharn, og hans Kiole Var Synder Refuen, og Viste hannem En deel haar som Var af hans Hofuit. Da spurde Tarild Huorledis det Var Kommen Huor til hand suarede at Fogden Var efter hannem med En degen (kârde) og hand Vndløb han/nem ned paa Aggeren, der biede hand og tog 2 Steene i Hans Hender, saa Kom hans Konis Broder til han/nem og slog hannem ned paa Aggeren og En \Hund/ sprang paa hannem og Reff Hull paa hans Kiole. Huor paa hand gjorde sin Æd med opragte Fingre at hand hørde saadane Ord af Anders Nielsen.

<Qvindherit schibr/ed>

Efttersch/ref/ne besuenger sig at hafr mott gifue Fogden for deris nafne i Mandtallit at Indføre, Jens *Sindem (Sunde?) paa hans Stefsøns Vegne *motte (møtte) og sagde at hand motte gifue 1 Rdr: Gudmund Kallestad møtte og sagde at hand motte gifue 5 ort. Jens Helleland møtte og sagde at hand motte gifue 9 March, *Pier Kollestad møtte iche schal hafue gifuit 1/2 Rdr:

1682: 23b

Erich Diurse (ikkje i Kvinnherad sk.r. Døremb? i Fjelberg sk.r.) *motte (møtte) paa Erich Jonsens <Mychelbost> Vegne og sagde at hand motte gifue 1 Rdr: som Fogden tog af hans schatt. Oluf Hougland 1 Rdr: Oluf Larsen Traauig 2 Rdr:

Gudmund Kallestad Klagede at Lensmanden hafde lefuerit til Fogdens tiener Peder Pedersen i Proviantschatt - 5 March, som Gudmund Kallestad der fich Enchen motte betale opigien.

Gurj Traauigen og Lisbet Liustued Encher Klager at de hafuer lefuerit huer i Proviant Kiød - 4

p/un/d motte dog betale det opigien huer med 8 March i penge, som hand tog af deris Cronschatt. Søfren Nerhuus, Proufuede at det er hannem i Gudz Sandhed Witterligt at disse 2de Encher lod lefuere huer til Fogden 4 p/un/d Kiød Dette samme proufuede og Lauritz Berge. Huor paa de begge gjorde deris Æd med opragte fingre. Samson Store Omuig proufuede at Fogden bad hannem hand Ville *tøre samme Kiød, huilchet hand og gjorde, at det Var døchtig, og band det saa sammen og lefuere det Oluf Sunde, som da Var Lensmand, dett samme forKlarede og Jon Fit, Huilchet de begge Ved Æd proufuede.

Johanis Vnerimb fremKom og Klagede at hand motte gifue Fogden for hans Søn iche schulle blifue Vdschrefuen \4 Rdr/ Huor paa hand Erbød at Ville Giøre sin Æd.

Lars Berge paa sin Egen og Clem/m/it Bergis Vegne beKlager at de Ved Elias Lysttued lod lefuere paa FogdeGaarden 7 March 4 Schilling i Proviantschatt som de siden motte betale opigien og Hafuer Fogden lofuit at hand schulle giøre dem det got igien og det Kommer iche Videre, thj hand siden hafuer ladet Exeqvere dennem 2de Gange, Og det dog iche got giort. Huor paa hand Erbød at Ville giøre sin Æd.

Gotschalch og Erich Natterstad Klager at de A/nn/o 81 lefuere deris schatt paa Fladerager for A/nn/o 80 til Fogdens tiener Peder Pedersen, Nemblig Ifuer 7 March 4 Schilling, Enchen 1 Rdr: Erich 2 Rdr: 18 Schilling, Gotschalch 3 Rdr: 2 March 4 Schilling,

1682: 24

S/anc/t Hans dag der efter blef de Exeqverit og motte betale med Exeqver penge og alt - 5 Rdr: 5 March 12 Schilling og i saa maade motte betale opigien - 3 Rdr: 5 March 13 Schilling Huor af Fogdens tiener hafuer dem siden gottgiort - 2 Rdr: 5 March 12 Schilling saa de hafuer endnu for megit betalt, Huor paa de Erbød at Ville giøre deris Æd.

Brite Berge frembKom og berettede at hun paa Ifuer Knuds/ens Vegne at hun paa Ifuer Knuds/en lefuere ald schatten for Berge til Fogden - 3 Rdr: 2 March, med anden Rettighed og da hun begierede Qvitering der for, suarede Fogden at papiret Var iche bagit endnu som Var for 79tiende Aars Schatter. Oluf Røsland Lensmand proufuede at hand saag at Brite Berge lefuere Schatten for Berge til Fogden og da hun begierede Qvitering der for, suarede Fogden at papiret Var iche bagit endnu, huor paa hand gjorde sin Æd med oprachte fingre. Endre Tuedt frembKom iligemaade og proufuede at hand hørde Fogden sige til Brite Berge da hun begierede Qvitering for schatten at papiret Var iche bagit endnu, Huor paa hand gjorde sin Æd med opragte Fingre. For/schref/ne Brite Berge berettede iligemaade at hun lefuere til Fogden schatten for Berge, for A/nn/o 1680 - 3 Rdr: 2 March, og begierede Qvitering der for, Huor til Fogden suarede at hun schulle faa, men hun fích dog ingen. Huilchet hun Erbød Ved Æd at Ville Erholde.

Hans Hansen, Erich Dyrsen, Hans Harildsen, Mychlebost paa deris egen og Grandis Vegne beKlagede at Fogden hafuer saa lenge hand har Verit Fogit Vndtagen forledet Aar tagit schatt af En Løb, meere af deris Gaard end de bør at gifue efter Matriculen Huor udj de formeener Fogden har giort dennem V:rett

<Schoneuig schibred>

Oluf Aartun fremKom og forClarede at hand motte gifue Fogden for at føre hans Nafn i Mandtallit - 2 Rdr: Huor af 1 Rdr: blef Vdsøgt Ved Militairische Exequation, Huor paa hand Erbød at Ville giøre Sin Æd.

1682: 24b

Wier Aartun Klagede at hand mott gifue Fogden - 1 Rdr: for at schrifue hans nafn i Mandtallit ellers truede hand hannem at hand schulle tage En Musquet paa Nachen; huilchet hand Erbød at Ville Erholde Ved Æd.

Johanis Leruig Ilige tilfelde mott gifue fogden - 2 Rdr: og sagde Christopher Ebne at hand

lefuerede dise - 2 Rdr: til Fogden paa hans Vegne, i Prousten H/er Elias Schaaneuigs Stue.

Tor i Dalen for hans Søn at føre i Mandtallit - 1 Rdr:

Christopher Ebne Klager og formeener at Fogden hafuer ladet for megit fra hannem Exeqvere - 13 Rdr: 1 March 7 Schilling efter hans nu fremblagde Forteignelse, og sagde at Fogden iche hafuer giort Aarlig Reigning med hannem om schatterne, at hand Kunde hafue Vist huad hand Kunde Verit schyldig efter hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Schattebrefue.

Oluf Sanduold Klagede at Fogden fratog hannem af hans schatter paa Tingit 3 1/2 Rdr: 12 Schilling paa Enchen Sanduolds Vegne endog hand Var indtet schyldig paa hindis Vegne, og hafde indtet med hinde eller hindis Gield at bestille og hafde Fogden huerchen Laug eller domb for sig.

Arendt Ølfuernes Klagede at hand En gang lefuerede til Fogden paa Tingit 3 Rdr: huor af hand siden motte betale 9 March opigien, thj Fogden Ville iche gifue han/nem qvitering, Huilchet hand erbød at Ville Erholde Ved Sin Æd.

Lars Vdager Klager at Fogden har ladet Exeqvere fra hannem 3 Rdr: 4 March 7 Schilling, som hand tilforne hafde til Fogden betalt, Men den første gang Ville hand ingen Qvitering gifue, huilchet Var Aarsage at hand motte betale opigien, Huilchet hand Erbød Ved Æd at Ville Erholde.

Ole Sæbøe Klager at hand hafuer mott betale opigien 1 Rdr: 4 Schilling, som Fogden Wed Militairische

1682: 25

Execution hafde ladet Vdtage, endog hand tilforne Schatten til fulde hafde betalt og fich 2 March tilbage, Men Ville iche gifue hannem Qvitering efter Schattebrefuitz tilhold, Huilchet hand Erbød Ved Æd at Ville Erholde; Mogens Sioe og Tollef Tofte proufuede at de hørde og saag paa tingit at Oluf Sæbøe betalte sin schatt til fulde til Fogden og fich 2 March igien, Huor paa de gjorde deris Æd med opragte fingre.

Ølfuer Mit Ebne Klagede at Fogden hafr ladet han/nem Exeqvere for 4 Rdr: 3 March 1 Schilling som hand iche Var schyldig. Men tilforne Var betalt, huor til Var ingen anden Aarsage end Fogden iche Qvitere han/nem for den første betalte Schatt. Huilchet hand Erbød at Ville Erholde Ved Æd

Oluf Mosdalen Klager at hand hafuer mott betale Fogden opigien for 2 Aar siden 2 March, som hand iche Var schyldig

{<Ettne schibr/ed>}

Peder Knudsen Søehuus (Sus i Skånevik sk.r.) Klager at Fogden hafuer paa Adtschillige tider tagit fra hannem i Reede penge 18 Rdr: 4 March, noch A/nm/o 81 ladet han/nem fra Vurdere Ved sin tiener Hans Jensen og 2de Mend, Tosten og Mogens Tongisuig, og tieneren da spendte hans *døer (dør) i støcher til - 10 Rdr: og førde godtzit til Lensmanden og blef bestaaendis hos Lensmanden til i Fiord høst, og det formedelst hand Kom for tillig med Sin Quinde som hand for 5 Aar siden er Kom/m/en i Egteschab med, endog hand iche meere der for schulle bøde end 9 ort efter Forordningen, Tosten og Mogens Tongisuig frembKom og proufuede at de Var med Fogdens tiener Hans Jensen og fra Vurderede for/schref/ne Peder Søehuus i Senge Kleder, og Kleder og andet til: 10 Rdr: som scheede forgangen Aar og blef godtzit saa ført til Lensmanden, og sagde Fogdens tiener at det Var for Lejermaals Bøder, Huor paa de gjorde deris Æd med opragte fingre. Og Frembuiiste Peder Sloche (Sloke i Skånevik sk.r.)

1682: 25b

En Sedel som Fogden Johan Torsen med Egen Haand hafuer schrefuen med En Blie Asch pen formellende.

Efter Peder Siøehuusis begier Kand Tieran Sloche lade ham

hans Senge Kleder Vere følgachtig, Johan Torsen. Sorenschrifueren Bendix Dyrhuus Var tilstede \og sagde/ at hand iche Viste at der er gaaen domb i Sagen, og Ved ej heller noget om Sagen.

<Ettne schibr/ed>

Størch Øchland Klager at hand hafuer gifuit Fogden for at føre hans navn i Mandtallit 1 Rdr: hand og uden Loug og domb ladet han/nem 3 March fra Exeqvere for hand iche møtt paa Vdschriufelse, endog hand iche Var *Lexmand (legdsmand) og hafde der indtet at bestille, huor paa hand fremblagde Fogdens tieners Qvitering. Sorenschrifueren forClarede at der om iche er gangen domb.

Størch Øchland fremKom paa Steen Øchlands begiering og sagde hand mott gifue Fogden for at føre hans navn i Mandtallit - 9 March.

Torbiørn Schiøl (Skjøld) paa sin Broder Tor *Wemes (Ve? i Etne sk.r.) Vegne Klagede at hand motte gifue Fogden for at føre hans navn i Mandtallit 9 March.

Tallach Fosse Klager at hand mott gifue Fogden for at føre hans navn i Mandtallit 1 Rdr

Ingemar Røg (Rygg) Klager at motte gifue 1 ort for hans Faders navn at stryge af Mandtallit og 1 ort for hans navn Igien at indføre *1 *ort og siden enda ladet hannem exeqvere for 1 Rdr: for hans nafns Indførsel;

Abraham Jensen Giere beKlager at Fogden lod han/nems Hustru fra Vurdere om Høsten før hans hiemKomst til 6 Rdr: efter Supplicationens Indhold, men som hand iche møtte Kand iche derom Røris.

Tøris Jensen Giere Klager at Fogden tog 4 Quier (kviger) fra hannem for Haagen Gieris Resterende schatt og motte gifue 3 Rdr: i foederløn. Dog fich hand dem siden igien, og formeener hand bør hafue foerlønen igien af de folch som dem føde.

1682: 26

Halfuor *Echring (Ekreim? i Etne sk.r.) Klager at hand betalte til Fogden paa Brenneland 2 Woger \Reent/ Korn I Proviand Huilchen hand siden igien Ved Militairische Execution lod Vdsøge, for 1 Rdr: formedelst Fogden iche tilforne gaf hannem Qvitering.

Erich Madschor Klager at hand betalte saa megen Proviand til Fogden som hand Var schyldig, men hand fich der for ingen Qvitering, siden lod hand hannem der for igien exeqvere og mott betale det opigien med 9 March, og 1 March i exeqver penge.

{<Fieldberg schibred>}

Ellef Olsen Flochetued (i Etne sk.r.) fremKom og berettede at hand gaf Fogden Johan Torsen 10 Rdr: for hand schulle schaffe hannem af Rullen for hand Kunde blifue frj for Soldatts tieniste Huor for hand og blef frj.

Aanen Wee frembKom Og BeKlagede at hand lefuerede Fogden paa seeniste Høsteting paa Tuedt 5 Rdr: i schatt for Knud Vdtun (Utstono? i Etne sk.r.) som Fogden iche Ville gifue hannem Qvitering for, siden lod Fogden Exeqvere hannem igien for de 4 Rdr: og motte der forinden betale i Exeqver penge 1 ort. Og Erbød at Ville beKræfte det Ved Høyeste Æd, <Fieldberg schibred>

Sifuer Giereuig frembKom og beKlagede at hand motte gifue Fogden 2 Rdr: at føre hans navn i Mandtallit;

Tore Hambre lige saa motte gifue - 1 Rdr:

Niels Bioe Iligemaade motte gifue - 1 Rdr:

Niels Vogen lige saa motte gifue - 1 Rdr:

Lars Houglund lige saa motte gifue - 1 Rdr:

Gunder Stomoe (Stumo) lige saa motte gifue 1 Rdr: som Fogden tog af hans schatt.

Niels Tuedt paa Sin Werfader Suend Tuedts Vegne frembKom og beKlagede at hand Var schyldig 5 Rdr: i schatt Huor for Fogden om Høsten lod aftærsche hans Korn, og for samme 5 Rdr: tog hand 30 Voger Korn, og 8te Voger for det at aftærsche, Huilchet blef bestaaende til om

Vaaren, da Soldte Fogdens tiener Christen huer Vog for 1 ort, Men Suend *møtte (motte)

1682: 26b

Iche niude de 8 Schilling for huer Vog som det blef høyere Soldt ofuer saadan medfardt, blef Suend Vdarmet og motte gaa fra Jorden, og gaar nu om og Betler. Sifuer Houge Lensmand forKlarede at Fogdens tiener Soldte samme 30 Voger Korn til 3de Haranger Bønder, og fich for huer Vog 1 Rixort i Reede penge. Huor paa Lensmanden gjorde sin Æd; Dette samme forClarede og Oluf Eide Ved Æd, at Fogdens tiener fich for huer Vog 1 ort, men de 8te Voger fich de som Terschit det af. Huilchet En deel af Almuen sagde Sandhed at Vere.

Oluf Klungeland paa Lensmand Osmund Nerdnes Eftterlefuerschis Vegne frembKomb og beKlagede at hand paa hindis Vegne forleden Sommer Ville hafue lefuerit Fogden alle hindis Resterende Schatter paa Tingit af 2 Løber Smør 1 Hud, men hand Ville den iche annamme men sagde at Exeqvererne schulle tage den Vd thj hun Var det Vel Verd. Sifuer Houge iligemaade forKlarede at da Fogden iche Ville annam/m/e hindis schatt af for/schref/ne Ole Klungeland da Ville hand (da han ville) schatten til Fogden hafue lefuerit, Men Fogden Ville den iche annamme, det Kunde beroe sig til En anden tid, der Kommer Vel de som schal tage den, Siden Kom exeqverne Ved 14 dage der efter og annam/m/ede Schatten og blef der liggendis hos hinde i 2 Netter.

Knud Berge frembKom og beKlagede, at hand hafr betalt Fogden i schatt paa Tingit i Arneuig som hand motte betale han/nem paa hans Werfaders Vegne som iche Var En schilling schyldig, Huilche penge hand lod hannem fra Exeqvere,

Niels Vogen *Lexmand (legdsman) berettede at hand paa Michel Hetlands Vegne lefuerede til Fogden paa Arneuig tingstue 4 Rdr: Huor af Fogden iche afschref meere end 2 Rdr: men Vaaren der efter motte hand til Fogdens tiener betale dem opigien.

Lars Tuedt frembKom og beKlagede at hand paa Arneuig tingstue betalte alle sine Schatter

1682: 27

Til Fogden og flyde (gav) hannem 14 Schilling igien, om Waaren der efter Kom Fogdens tiener Peder Pedersen og truede hannem af 1 Rdr: 8 Schilling som hand iche Var schyldig thj Fogden iche Ville gifue han/nem Qvitering for Schatten som blef lefuerit.

<Fiere schibr/ed> (Førde sk.r.)

Hellie Norschouf frembKom og beKlagede at hand hafuer mott gifue Fogden 2 Rdr: for at føre hans nafn i Mandtallit. Oluf Traauig 1 Rdr: Gunder Kind 1 Rdr: Tron Nereuig 4 March, Christen Øfr Vig 1 Rdr: Gouthe Tuedt 1 Rdr: Der foruden forClarede for/schref/ne Gouthe at Fogden hafuer uden Loug og domb, ladet hannem fra Exeqvere - 10 Rdr: for Slagsmaal At hand og Hans Grande slog huer andre under Ørit, og da hand paa Høstetingit besuergedede sig der ofuer, lod Fogden sette han/nem i Boldt og Jern En half natt, og motte gifue i exeqver penge 4 March, og frembuiiste Fogdens tiener Peder Peders/ens Qvitering for samme 10 Rdr: Ingebrigt Egeland, og Elling Rødmyr (Røgmyr) proufuede at Fogden lod sette for/schref/ne Gouthe Tuedt i Jern paa Tingstuen. Huor paa de gjorde deris Æd med oprachte Fingre.

<Fyns schibr/ed> (Føyno sk.r.)

Niels Hysingstad (Hysstad) frembKom og sagde at Fogden hafuer tagit 3 Rdr: af hannem for at føre hans nafn i Mandtallit. Niels Mehus 2 Rdr: Henrich OderEid (Oldereid) 1 1/2 Rdr: Anbiørn Tiung (Tjong) 2 Rdr: Jacob Vorland 9 March Christen Stochuig (Stokken? i Føyno sk.r.) 1 Rdr: Gunder Grøtle 3 March

Hos Daniel og Arne Spidsøen

Niels og Oluf Haauig Klagede at Fogden tog af dennem i Laugmandstold 1 Rdr: endog de iche burde huer gifue meere end 1 ort,

Mathias Melland motte iligemaade gifue i Lougmandstold 3 March,

Suale og Ole Branduig andrager at de har mott Betale Odelsschatt i Fredstid af 1 pund Smør som de sielf paaboer;

1682: 27b

Iligemaade me

<Opdals schibred> (Uggdal sk.r.)

Oluf Gudøen (Godøyo) frembKom og berettede at hand paa sine 2de Søners Vegne hafr mott gifue Fogden for at føre deris nafn i Mandtallit - 4 Rdr: Elling Løchhammer 2 Rdr: Lars Lunde 1 Rdr: Arne Lj 1 Rdr: Rasmus Baches Fader berette for sit nafn at Indføre 1 Rdr:

Niels Wattedal frembKom og besuergedede sig at Fogden hafr uden Loug og domb ladet hannem Ved Militairische Execution fra tage: 10 Rdr: som ej er {i} Kongl/ig Ma/jestets schatter og Ved iche hvor for det er. Huor paa hand Erbød at Ville gjøre sin Æd. Og hafuer ingen Qvitering der for *beKom (beKommet) enten hos Fogden eller af Exeqvererne. Christopher Ham/m/erhoug og Axel Elsager og Guldbrand Berge frembstod og proufuede at det er dennem i Gudz Sandhed Vitterligt at Fogden hafr for/schref/ne Niels Wattedal *Exeqvere (Exeqveret) for - 8 Rdr: men Huor for det Eigntlig maa Vere Ved de Iche men de, 2 RixDaller maa uden tuifl Vere for schatt. Huor paa de gjorde deris Æd med opragte Fingre.

Lars Nesthuus frembKom og beKlagede at Fogden hafuer \truede Han/nem / Odelsschatt af for 1/2 Løb Smør og 1/4 deel hud i 9 Aars tid endog hand siger sig aldrig at hafue Eiet Odelsgodtz saa lenge hand hafr lefuit, Men hand hafuer aldrig Kundet faait Qvitantz af Fogden for Schatten.

Hans Wattedal frembKom og sagde sam/m/e halfue Løb Smør og 1/4 Hud tilKommer han/nem Huor Paa hand sielf boer og hafr dog betalt Odelsschatt der af i 8te Aar, endog hand burde Vere frj for Odelsschatt, formedelst hand sielf Boer der paa.

Axel Elsager frembKom og Klagede at Fogden Johan Torsen tog fra han/nem Vden Loug og domb af hans fremblagde Schatter 4 Rdr: og til schrifueren Poul Trolsen 1 Rdr: for

1682: 28

It Fangen *Qundfolch (Quindfolch) som løb fra Fogde Gaarden og i Axels frauerelse stal hans baad og Roede der med ofuer Fiorden hannem gandsche V:uitterlig.

A/nn/o 1682 d/en 26 Junj blef Retten betient paa Aasteden imellem Øfre Eide og Eidtzuog, af Mogens Espel Karl Teigland, Ole Huchaa, Niels Hetlebache, Niels Echaas, Johanis Søråas,

Ko/nglig Ma/jestets Tolder Niels Lindgaard fremblagde En Rigens Stefning, ofuer H/err Borgemester *Troiel (Trojel) formedelst hand schal hafue ladet opsette, En Stemme eller dem/m/ing paa Øfre Eides Grund paa *Fielid (Fieldet?) imellem Sanduig og Ofuere Eide, Saa og formedelst Borgemester for nogle Aar siden hafr ladet Eidtsuogs Mølle Stemme forHøye og den om Winteren tilholder at Hand gjør hans Gaard Øfr/e Eide schade paa hans Grund og Eng Wed Vandsidderne (strandkantene) og En deel bort tagit, at ichon *Grud (grus) og Steen schal Vere tilsuene (tilsyne), Huor ofuer hand begierede En Richtig Marchegang imellem Øfre Eide og Eidtzuog saauel som paa hans schadislidelse til *biling (billig) opretning at Kiendis,

Stefnt til prouf Hans Jordal Anbiørn Jordal, Halsten Rødland, Halsten Blindem, Johanis Echaas og Børge Seluig at opsøge Rette schiel, schifte og merche imellem begge Jorder Sagen til opliusing med Videre Stefningens Indhold. Og i Rette lagde hans schriftlig Indleg om det samme.

Huor imod møtte \ H/err / Borgemester Peter Trojel og frembuiiste En Høyanseelig Rigens Stefning, Huor med hand Indstefnte Tolder Niels Lindgaard anlangende deris Tuistighed, saa og om Videre bemelte Gaarder Eidtsuog og Øfre Eides Eiendomb Angaaende som er forfalden d/en

3 Julj førstKommendis, og i Rette lagde hans schriftlig Indleg i Sagen, formeene indtet Endelig i Sagen Kand Kiendis førend samme Stefning er forfalden.

Hans Jordal, Anbiørn Jordal, Halsten Rødland, Halsten Blindem, Johanis Echaas og Børge Seluig møtte og proufuede at dennem iche er Witterligt nogen schiel eller Marchegang at Vere oprettit imellem Øfre Eide og Eidtsuogs Vdmarcher, Men er dem Witterligt at Øfre Eides Queg hafr aldtid haft sin Rog (råk/bufetråkk) og Vej, fra Øfre Eide og op efter Bye Wejen, og saa sør i Marchen paa den indre Side Ved Bye Wejen, og aldrig Vist at det hafuer Verit Øfre Eides Fæ formeent, og siden naar Fæit Var Kom/m/en derop Kunde det Vel hafue Rechit saa langt det haf/ue/r Villet.

Og hafuer Vj i parternis og efter Widnisbyrdenis anuisning ofuergangit, forfarit og beseed, Øfre Eides og Eidtsuogs Vdmarcher, Mens dog blef os ingen Eigntlig efterretlighed prouf eller Bogstafver anuist Huor Eigntlig schiel og schifte er imellem Øfre Eides og Eidtsuogs Eierdeeler paa den Ene og Sanduigs Vdmarch paa den anden Side.

1682: 28b

Saa besigtete Vj anlangende Vandetz opstem/m/else til Eidtsuogs Mølle brug, og befandt Vj at Øfre Eides Eng er der af schade Vederfarit formedelst at det om Vinteren er opstem/m/it, Thj naar frost Kom/m/er paa Vdtagis Engen Ved Breeden.

H/err Borgemester Peter Trojel sig her imod Erchlerede at det er gandsche imod hans Villie at Mølleren opstem/m/er Wandet om Vinteren og om hand hafde Vist det tilforne, og det hafde Verit paa-anchit schulle det iche hafue scheed, og sagde hand at det iche schulle schee her efter. Sagen beroer til H/err Borgemesters Contra Stefning er forFalden.

A/nn/o 1682 d/en 3 Julj Blef Retten igien betient paa Aasteden imellem for/schref/ne Øfre Eide og Eidsuog, af for/schref/ne Sex Mend, saauelsom og Ole Quam/m/e, Anders Mielcheraaen, Niels Quam/m/e Michel Arnetued, Hans Bresteen, Oluf Tuedt, Lougrettismend

H/err Borgemester Peter Trojel fremblagde En Rigens Stefning ofr Tolder Niels Lindgaard formedelst hand under Øfre Eide sig tilholder og bruger En plads Kaldis Eruigen fra Søen og alt op, med det fersche Wand saa og anden steds sig tilEgner det som hand meener at høre under Eidsuog, saa og for hand ladet opføre Matrialer ofuer hans Eng Eidsuog til schade; Huor om hand Indstefnt nogle Widnisbyrd som Stefningen nefner, formeener han/nem bør schaden oprettis, med paaløbende omKostning, saa og begge Gaarders udmarcher besigtiges, og der imellem giøris it Rett Marcheschiel og schifte, Med Widere Stefningens Indhold, som nu i Tolder Niels Lindgaards Neruerelse blef Læst.

Tolder Niels Lindgaard i Rette lagde Welb/aa/r/ne/ Axel Sehesteds Schiøde til Sl: (salig) Abel Munthe udgifuen paa bemelte Øfre Eide dat/erit 1 Aug/ustij 1663, Sampt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Confirmations Schiøde paa be/mel/te Axel Sehesteds Schiøde dat/erit Kiøbenhafn d/en 28 Novembr/is 1670.

H/err Borgemester Trojel i Rette lagde Høyloflig Ihue Kom/m/else Kong Fredrich den Tredie Schiøde og Confirmation paa for/schref/ne Gaard Eidtsuog paa Sl: (salig) Welb/aa/r/ne/ Erich Krag paa Eidsuog til hannem Vdgifne SKiøde dat/erit 22 Sept/embris A/nn/o 1668.

Tolder Lindgaard i Rette lagde hans schriftlig Indleg som Blef Læst. Saa og En Vdtag af Matriculen huad Øfre Eide og Eidzuog schylder.

Hans Jordal og Anbiørn ib/ide/m (Jordal) forClarede at Borgemester iche hafr forHøyet Møllestem/m/en i hans tid, men det scheede i Lars Jacobsens tid.

Saa frembEschede Borgemester dise prouf deris Sandhed at sige.

Oluf Øfre Eide, {og} proufuede at hand Var *Rødsmand (Rådsmann/gardsstyrar) paa Eidtsuog i 9 Aar da gich Eidtsuogs Fæ Horn imod Horn, i Eidtsuogs og Sanduigs march udj mod Hellen, og i forige tide hafde Øfre Eides Fæ, nogen opgang i Rendegiel paa fieldet, mens nu er indtet af det Queg, som er Van at gaa der op, til med er Wejen udfalden at det iche Kand Kom/m/e der op.

Hans og Anbiørn Jordal sagde at Vejen er saa \farlig/ at Fæit iche nu Kand Komme der op.

Oluf Anders/en proufuede at hand tiente Wenche Simens for Raadsmand paa Eidsuog i 4 Aar som er Ved 14 Aar siden, da

1682: 29

Ville Wenche og Lars Jacobsen iche lide (like) at Øfre Eides Fæ Kom Norden for Bye Wejen, men hafde sin Vej op efter Bye Wejen.

Hans Anders/en proufuede at hand hafr giort Oluf *Raasmand (Raadsmand) paa Øfre Eide it dags Arbeide eller 2 undertiden om Aarit for 2 eller 3 hans Queg har gaait i Øfre Eides March.

For/schref/ne Oluf Raadsmand paa Øfre Eide sagde at der er fleere som gifuer han/nem En Ringe Villigh/ed for deris Queg gaar i Øfre Eides March, nembliq nogle Strandsiddere som boer i Sanduig.

Oluf Gutormsen proufuede at det er 23 Aar siden hand tiente i Eidsuog i 18 Aar for Raadsmand hos Wenche Simens, imidlertid hørde hand aldrig nogen trette eller Stridighed imellem Øfre Eide og Eidsuog om deris Fæis Græsgang eller udmarch og iche hørde tale om nogen Marcheschifte der imellem men de forligtes Vel, Men Øfre Eides Fæ gich op ad Bye Wejen, og saa hafde det sin gang Synden i Marchen og i Munchebotten, og Kunde iche Vide om Fæit gich paa den Nordre side (av) Wejen.

Marite Pedersdatter proufuede at naar Varm Veir Var stod Øfre Eides Fæ og Eidsuogs Fæ undertiden Wed Rafneberg i schiul og undertiden paa Sanden, og hafde Øfre Eides Fæ sin gang op ad Bye Wejen og siden Søer i Marchen i Munchebotten, og Var \da/ ingen som talte om det Kunde Æde uden for Wejen, og Var Sara Michelsdatters Queg i de tider saa Vandt at det iche drog norden for Wejen men Sør i Marchen og i Munchebotten.

Berete Knudsdatter proufuede at det er 14 Aar siden hun tiendte Wenche Simens for RaadsKone i Eidsuog/ da hafde Øfre Eides Queg sin Vej op ad Bye Wejen, og siden gich det Sør i Marchen og i Munchebotten, men om det Kunde Æde om Kring Wejen da det gich op og ned Kunde hun iche proufue men med deris Villie Kom det iche Norden for Wejen.

Christj Jensdatter proufuede at hun tiente Wenche Simens for RaadsKone i Eidsuog i 4 Aar, som hun Iche ejgentlig mindis Huor lenge siden, at Øfre Eides Queg hafde sin Vej op ad Bye Wejen og siden Sør i Marchen \og/ i Munchebotten Men Venche og Lars Jacobsen Ville iche lide (like) at det Komb Norden for Bye Wejen, og Kunde det Vel undertiden Æde da det gich op og ned ad Wejen.

Hans og Anbiørn Jordal endnu forClarede at Øfre Eides Queg iche blef formeent om det aad norden for Wejen da det gich op og ned, det dem er Witterligt.

Oluf Andersen endnu forClarede efter Lars Jacobsens ord og anuiste paa Hougen ofuer for Gierdis Gaarden, at schifttet imellem Eidsuog og Øfre Eide strechede fra sam/m/e Houge op efter Synden for Elfuen og op i Bergit Paa den Syndre side (av) Stem/m/en, og i Rognaas.

Lige det sam/m/e forKlarede Berete Knudsdatter at hafue hørt af Lars Jacobsen.

Christj Jensdatter forClarede lige samme ord af Lars Jacobsen at hafue hørt.

1682: 29b

Oluf Gutormsen forClarede at hand hørde Hinde sige at hun fortrød paa at Eruigen Var bortgifuen, hørde og af Lars Jacobsen om hand og Wenche drog En Line schulle Eruigen Komme Vnder Eidsuog igien.

Saa efter Stefningens indhold besigtede Vj Eruigen, og befandt 3 Steene i Engen Visende fra det fersche Jordals Vand og opefter, saa efter samme Strechning blef anuiist Kiendelse af En gam/m/el Steen Gierde, og saa ned til Eruigen Ved Søen Huor En Huusmandz Sæde er bygt. Og forClarede Knud Brueraas, Steffen Blindem, Jan Almaas at de Kand mindis at Eruigen hafr i 60 Aar liggit og Verit Brugt under Øfre Eide. Men Jan Almaas forClarede at I 34 Aar hafuer

Eruigen Verit Brugt og liggit under Øfre Eide.

Disligeste forClarede for/schref/ne Knud Brueraas, Steffen Blindem, og Jan Almaas at Øfre Eides Fæ hafde sin Bueraag eller Veje op efter Bye Vejen, men enten det gich paa den Syndre eller Nordre side Viste de iche eftersom de Boer langt der fra.

Berete Knudsdatter forClarede at hun hørde af Wenche Simens og Lars Jacobsen at de fortrød paa at deris formend hafde bortgifuit Eruigen fra Eidsuog.

Oluf Andersen, Brite Knudsdatter, Christj Jensdatter Oluf Gutormsen forClarede Ved Æd og opragte fingre huis (det som) de har Vundet anlangende Øfre Eides Fæ.

Knud Brueraas, Steffen Blindem, og Jan Almaas, forClarede Ved Æd og opragte fingre, huis (det som) de proufuit hafuer.

H/err Borgemester Begierede at Ole Andersen, Brite Knudsdatter, og Christj Jensdatter motte giøre deris Æd paa huis (de) ord de har proufuit om af Lars Jacobsen at hafue hørt, men som Lars Jacobsen brugte og boede paa Eidsuog, og der for Erachtis, i Sagen Partisch, Huor fore de iche gjorde Æd.

H/err Borgemester Trojel i Rette lagde Sorenschriueren Christen Buschis schrifuelse, til Johan de Lange, anlangende den Sag imellem hannem og Sara Michelsdatter dat/erit d/en 6 Sept/embris 1629.

Fremblagde En Seddel af da forige Fogit i Nordhorlehn Peder Jensen schrefuit dat/erit 28 Sept/embris 1630.

H/err Borgemester Trojel, i Rette lagde sit schriftlig Indleg.

H/err Borgemester formeente at hand efter de Widnisbyrd som har giort forClaring, efter Lars Jacobsens Mund, burde nyde, og schifte der efter at forrettes, og giøris, og formeener der efter at Stemmen \staar/ paa hans Egen Grund.

1682: 30

Og saauit Kand befindis Stemmen at Vere giort paa Tolder Lindgaards Eiendomb der for Vil hand Vere i hans minde og med han/nem forEnis, eller efter dannemends Billig schiøn, Og efterdj Widnisbyrdene forClarer at Øfre Eides Raadsmand faar Villighed for Græsgang af nogle i Sanduig, formeener hand at Øfre Eides JordEiger iche har Aarsag at begiere nogit af hans March. Og som Eidsuog efter Matriculen schylder saa Høyt som Øfre Eide formeener hand at Eidsuog bør hafue, saa megen March og Eiendomb som Øfre Eide

Sagen optagen i Betenchning, og schal parterne faa Warsel naar den igien schal foretagis.

Anno (16)82 d/en 6 Julj blef Retten betient paa Aasteden Kiønet (Tjønnen) imellem Øfre Fyllinge og Dambsgaards Eiendeel, af Niels Dingeland Lensmand, Ole Eide, Niels Nestun, Ole Houge, Lars Øfstun, Halfuor Grimstad, Jacob Bradtland, Salmon Grimstad, Jon Bratland, Poul Hope, Michel Sælen,

H/err Commiss/arius Wolchart Risbrech i Rette lagde En Høyanseelig Rigens Stefning ofr Tønīs Petersen, formedelst hand ladet opryde it styche March Kiønīt, som hand formeener mesten deel Tønīs iche tilhører Men hør til hans Jord Øfre Fyllinge, som hand med prouf Agter at beuiise Huor Ved For/schref/ne Øfr/e Fyllinge Ved saadan Indtrensing, en stor frihed er fra tagen formeener der for at bør schee En Richtig Vddeeling og schifte imellem begge for/schref/ne Jorder, og der for huis Rettigh/ed af be/mel/te plads hidindtil er gifuen hannem tilKommer, Huor om nogle Widnisbyrd deris Sandh/ed i Sagen at proufue Var indstefnt, efter Stefningens Videre indhold.

Herimod møtte Tønīs Petersen formeener iche at hafue nogit af Commiss/arij Eiendomb, men samme pladz hans Gaard Ha\asten (Håstein = Damsgård, i Skjold sk.r.) at under legge, og Der til hørende, saauit hand hafr indgierdet

Niels Jørgensen frembKom og proufuede at hand er Ved 60 Aar gammel; eller imellem 59 og 60 Aar, at hand Var i 16 Aar paa Fyllingen og Kom der da hand Var it lidet Barn, da hørde hand at den Bech Synden for Kynnens (Tjønnens) Gierdis Gaard som løber ofuen fra Marchen af Fyllingens Eiendeel, Kaldtis Haasten Bech, men den tid Var Kiønnet iche bebyggt, Men om Merche og schifte der imellem Kand hand indtet proufue, Huor paa hand gjorde sin Æd med opragte fingre.

Halfuor Nielsen Tennebechlj proufuede at hand hørde Michel Øfre Fyllinge som Var En Lejlending paa sam/m/e Fyllinge sige den tid Anders som nu bruger Kynnit hafde anfangit at giærde og Indhegne Kynit at det som hand Giærdet Ved Enden af det fersche Wand Ved Kynnit at høre Øfre Fyllinge til, men om det er sandt eller iche Ved hand iche, og for sin persohn Ved hand iche heller huem det til hører, Huor paa hand gjorde sin Æd med opragte fingre.

Karen Torchilsdatter proufuede, at hun Var hos sin Bestemoder som hafde Michel Fyllinge til Egte, i 16 Aar, da bad hun hinde og de andre Tøser som gich paa Stølen at Mielche \Fyllinge/ Fæit, at de iche schulle Mielche, Norden for Bachen, \som nu er/ paa Kynne bøen, Huor nu er giort En Agger, Men i de tider Var Kynnit iche bebyggt eller opryddet, Huor paa hun gjorde sin Æd, med opragte fingre

Tønīs Petersen formeente at for/schref/ne Karen Torchilsdatter iche burde Proufue i denne Sag, thj hand formeente der foruden at hun hafr Verit En Stor Roed og ophaf til Sagen, Huilchet H/err Commiss/arius begierede at motte teignis.

Sagen optagen til Videre.

1682: 30b

A/nn/o 1682 d/en 24 Julj blev Retten betient paa Bergen Raadstue af Hans Jordal, Lasse Smøraas, Oluf Schiold Laugrettismend,

FrembKom Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen i Rette lagde En Rigens Stefning ofr Hans Ols/en Møller i Grafdal formedelst nogit V:fortoldet gods hand schal hafue Indtagit i Grafdals mølle, og at hand schal hafue H/err Commiss/arj Volchart Risbrechs Huus og Laas bruddt, og det der indsatt i foruaring, Var og Indstefnt Welbe/mel/te Commissarius Risbrech, samt Ko/nglig Ma/jestets Tolder i Bergen, Contraleur og Ober told betienter, med huis (det som) de i Sagen Kand hafue at Prætendere; disligeste Oluf Røgstue fløtmand; Fogden i Rette lagde H/err Commissarj Risbrechs schrifuelse anlangende det paastefnte godz.

Indstefnte Hans Møller møtte og forClarede at fredagen efter den 2den Bededag sidst leden Kom Oluf Røgstue Fløtmand til han/nem i Grafdals mølle og begierede at hand Motte oplegge nogit Gods i Møllen En dags tid eller to; da suarede hand ia hand Kunde legge det op, saa Hiolp hans Tiener hannem Godzit i Møllen, og berettede Tieneren saa for hannem at det Var 7 Ruller og 1 Kiste Tobach, saa blev det liggendis i Møllen i it Cam/m/er, og om Mand{en}agen der efter Kom H/err Commiss/arij Kieriste i Møllen i Cammerit Huor sam/m/e Tobach laag, og talte til hannem og blev Vred Huorledis saadant gods Kom i hindis Cam/m/er uden Hindis Videnschab imod hindis Villie, og at hun schulle gifue sin Kieriste som da Var i Byen det til Kiende naar hand Kom Hiem, og imidlertid godsit blev oplagt i Møllen, sad En Karl i for/schref/ne Ole Fløtmands baad som hand meente Var Kiøbmand der for.

Oluf Røgstue Fløtmand for Retten forClarede at Fredagen efter den 2den Bededag sidstleden Kom En Karl Jesper men enten hand er Abraham Von Erpechoms Broder eller Brodersøn Ved hand iche, til hannem Ved nøstet her i Byen og begierede hand Ville Roe Hannem it styche Veje, saa førde hand hannem it støche uden for Kychelug der gich de i Land, der laag for/schref/ne 7 Ruller Tobach og 1 Kiste Tobach under En Helle, Huilchet hand efter Jespers begiering bar i sin Baad, og Roede saa med Kiøbmanden og samme Tobach tilbage først til Hestenes ude for Grafdal, saa bad Kiøbmanden hannem gaa i Møllen og spørge Manden i

møllen om hand Kunde Bierge det, der paa gich hand i Møllen og talte med Hans Møller som suarede hannem at det Kunde schee at hand Kunde bierge det, saa Winchede hand til Kiøbmanden som saa sielf Roede baaden til Møllen, saa Hiolp Mølleren Hans Ols/ens tiener Caare (Kaare) samme Tobach op i Møllen, paa det mellemste Loft, og gich hand og be/mel/te dreng Kaare tillige til it Cam/m/er dør paa Loftet, og prøfuede og fich de saa døren som de tog begge paa tillige op, da de Rørde Ved Laaset og brugte de Hverchen Øx eller andet der til og brød den iche i nogen maader,

1682: 31

Og bad Kiøbmanden Hans Møller at hand Ville foruare hannem for/schref/ne Tobach En dag eller to,

Hans Møller nu og sielf tilstod at hand Kunde iche negte at for/schref/ne Kiøbmand bad hannem foruare bemelte Tobach En dag eller To.

Ydermeere forClarede bemelte Fløtmand at Tisdagen nest for den sidste Bededag Roede hand Kiøbmanden igien ud til Møllen og gich saa op til Commiss/arius *Valchordt (Volchardt) paa Grafdal og paa *med/ Kiøbmandens Vegne begierdte at hand motte faa Tobachet igien, da suarede hand at hand hafde gifuit Landsfogden det tilKiende om sam/m/e Tobach, og K..fuede(?) Commiss/arius paa hannem og Kiøbmanden Huorledis samme Tobach Var Kommen i Møllen i hans Cammer imod hans *Ville (Villie) og Widenschab, og Ville iche lade Kiøbmanden det følge.

Jacob Clausen Ober Toldbetiendt møtte og begierede at Hans Møller Wed Æd maa forClare huad tid deris Folch fra Toldboden Antræffede det omtuistede Gods i Møllen og huad tid Fogden Falch Lauritsen sig det bemegtigede og bort førde, saa og om iche meere i Møllen er indKom/m/en end Fogden der fra førde.

Her til suarede for/schref/ne Hans Møller at Toldbetienternis tienere og Fuldmegtiger Kom til Grafdals Mølle Tisdagen nogit *for (før) Aften, før den sidste Bededag, som sagde til hannem om samme forsuegen Tobach eller Godz som Var Kom/m/en i Møllen, og bad hand Ville Viise dem huor det laag, da sagde hand at 7 Ruller og 1 Kiste Tobach laag i it Cam/m/er i Møllen og Viste dem Camerit Huor det i laag, og sagde at hans Hosbund H/err Commiss/arius Risbrech hafde *nøgelin (nøgelen) til Cam/m/erit, og forblef for/schref/ne Toldbetienteris Tienere saa i Møllen indtil den 3die Bededag om Aftenen Klochen Ved 10 eller 11, Da Kom Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen og hafde En nøgel, og bad han/nem gaa med sig og anuise hannem Huor det Laag, Huilchet hand og gjorde, og da hand hafde Vist hannem Cammerit, saa opluchte hand Cam/m/erit med Nøgelen som hand med sig Hafde, og det i En af Toldbetienternis Neruerelse, men de andre 2de Var gaait nyelig op paa Grafdal, men de Var Alle 3 til stede da Fogden Falch Larsen lod tage Tobachet og førde det med sig, Fogden Falch Larsen tilstod og sielf at Toldbetienternis tienere Var Kommen i Møllen anlangende samme Tobach førend hand.

Hans Møller negtede at der Var iche meere i Møllen oplagt end for/schref/ne 7 Ruller og 1 Kiste tobach.

Og sagde Fogden at hand hafuer lefuerit samme Tobach paa Toldboden saa hand Vil sig iche Videre med Sagen befatte.

H/err Commiss/arius *Valchordt (Volchardt) Risbrech Refererede sig til sin schrifuelse Fogden Falch Larsen tilschrefuit, og at hand hafr gifuit hannem Sagen i Henderne.

1682: 31b

Jacob Clausen i Rette lagde Tolder Niels Lindgaard og Contraleurens, samt Jørgen Christophersens, og Egit Indleg som blef Læst;

Jacob Clausen satte i Rette og formeente at Godsit burde efter Told ordinantsen, at Vere

forbrut, og Mølleren og Fløtmanden at lide efter Told ordinantsen.

Afsagt, Eftterdj det befindis at Ko/nglig Ma/jestets Tolder S/igneu/r Niels Lindgaard, og Told officianternis Tienere og Fuldmegtiger hafuer Verit Witterlig om for/schref/ne 7 Ruller 1 Kiste forsuegen Tobach og der paa holden Vacht En Natt og dag førend Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen Kom i Møllen eller til stedet Huor det Var i foruaring oplagt; Der for hafr Falch Lauritsen ingen føye Haft sig der med at befatte.

Og Afsiger for Retten at samme forsuegne Tobach bør paa Vel for/schref/ne Tolder og Told officianters inquisition og i Rette settelse at Vere forbrudt efter Told ordinantsen, og hans Ko/nglig Ma/jestet Hafue sin Told.

Og Mølleren Hans Olsen og Fløtmanden Oluf Røgstue at bøede efter Told ordinantsen.

H/err Commiss/arius Risbrech begierede at motte Indførnis og Hans Olsen Møller foreholdis iche meere sig at forsee, sig saaledis imod hannem saadan forsuegen godtz i hans Huuse og Werelser saa V:louglig at foruare, og oplegge, Huilchet for/schref/ne Hans Møller og belofuede efter denne dag iche at schulle schee.

<1682> d/en 24 Julj blef Retten betient paa Bergen Raadstue af Hans Jordal, Halsten Rødland, Niels Hetlebache, Johanis Echaas Anbiørn Jordal, Halsten Blindem, Hans Breesten, Anders Mielcheraaen, Jan Almaas, Berie Seluig, Oluf Houchaas, Anders Mielcheraaen, Niels Echaas, i Voris Gunstige H/err Lougmand Welb/aa/r/ne/ Hans Lilienschiolds Neruerelse I den Sag imellem drengen, Mogens Zachariesen, som V:lycheligen stochet Christj Mogensdatter at hun er blefuen død Huor om Achterne nest forleden Vaarting i Gulen schibred Indført nu blef oplæst.

Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Larsen i Rette lagde Præsten H/err Peder Buschis Attest at for/schref/ne dreng Mogens Zachariesen er 14 Aar gam/m/el og iche endnu Verit til Alters.

Drengen for/schref/ne Mogens Zachariesen og sagde at den tid pigen hafde faait schaden Græde begge.

Sagen optagit i Betenchning.

1682: 32

Hans \ Ko/nglig / Ma/jestets Allernaadigste Schatte Bref for Induerende Aar formellende som følger

Wii Christian Den Femfte af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Wenders og Gotters, Hertug udj Slesuig, Holsten Stormarn og Dytmerschen, Grefue udj Oldenborg og Delmenhorst, Giøre Witterligt for alle Voris Kiere og troe Vndersaatte, som Bygge Boe og tilholde i Vort Rige Norge, at endog Vj Vel indtet heller hafde ønschet, end at alle Vore Kiere og Troe Vndersaatte paa En *ellen (eller) anden maade udj Vdgifterne Kunde hafue blefuen forlindrit, saa maa Vj dog formedelst disse farlige og Vit Vdseende Coniuncturer frembdeelis Vere betencht paa de Middeler og Veje, som nest den Aller Høyestis Bistand til Voris Rigers og Landers sikkerhed og defension Kand tiene og Vforbigiengeligen behøfuis, Thj hafuer Vj ej Kundet forbjgaa til Voris Milities og Flaades Conservation og Vnderholdning endnu for dette indeuerende Aar 1682 i det mindste de Contributioner som udj nest afuigte Aar hafr Verit paabuden at lade fornøye, saa som Vj hermed biude og befale at udj bemelte Vort Rige Norge schal Schattis paa efterschrefne maade Nemblig.

Aggershuus Stigt.

Aggershuus og Vnderliggende Ampter udj Lejlendingschatt. Af efterschrefne Fogderie, Nemblig, Aggers, Hurum, og Røgen, Lier, Eger, Sanswer, og Nommedal, Buscherud,

Ringerige, og Hallingdalen, Hadeland Toudten og Valdars, Ondahlen, Guldbrandsdalen, Hedemarchen, Item Øfre og Nedre Rommerigen at betalis. Af 1 Schippund Tunge (Norsk Hist. Leksikon: Tunge = kornvarer - mest mjøl og malt, men og korn - etter vekt) 5 Rdr: 1 Schipp/und Salt 3 Rdr: 3 ort, 1 Bismerp/un/d Smør 1 Rdr: 3 ort, 1 Hud 2 Rdr: 2 ort, Men de Sogner i Østerdalens Fogderier, saauit langs Grentsen ligger, sampt Læste giæld under Dofrefield og Vangs annex under Fiilefield at Schatte halft der imod; Disligeste udj Heggen og Frøeland sampt Folloug (Follo) Fogderie, Af 1 Schipp/un/d Tunge 4 Rdr: 1 schipp/un/d Salt 3 Rdr: 32 Schilling, 1 Hud 2 Rdr: 1 Bismerpund Smør 1 Rdr: 32 Schilling. Og i Solløer Høeland og Wingers annex, sampt efterschrefne Grendtzer Ampter og smaa Lehne, Nemblig, Idde og Marcher, Tune, Wembe, Aabøygde og Hualøers schibreder, Item Rachestad Mos, og Oensøns (Onsøy) Fougderier; Af 1 Sch/i/p/pun/d Tunge 3 Rdr: 1 Schip/un/d Salt 2 Rdr: 1 ort, 1 Hud 1 Rdr: 2 ort, 1 Bismerp/un/d Smør 1 Rdr: 1 Tønsberg og Brunlaug Ampter Af 1 Schippund tunge 4 Rdr: 1 Sch/i/pp/und/ Salt 3 Rdr: 32 Schilling 1 Tønde Korn 2 Rdr: 1 Hud 2 Rdr: 1 Bismerp/un/d Smør eller Talg 1 Rdr: 32 Schilling,

Christiansands Stigt.

Og des underliggende Ampter og Fogderier Nemblig, Nedenes, Mandal, Lister og Raabøygde Laugets Fogderier af 1 Hud 2 Rdr: Vdj Øfre og Nedre Tellemarchen, Item Bamble Fogderier af 1 t/øn/de Korn 2 Rdr: 1 Hud 2 Rdr: 1 Bismerp/un/d Smør eller Talg 1 Rdr: 32 Schilling, Af Jederen og Dahlernis, sampt Ryefølche Fogderier af 1 Schipp/un/d Tunge eller 1 Løb Smør 3 Rdr:

Bergen Stigt og Ampt.

Nordhors Fogderie undtagen Waas af 1 Løb eller 3 Bismerp/un/d Smør 3 3/4 Rdr: mens af Waas 2 Rdr: Sundfiords og Sundmørs Fogderier 1 Løb Smør 3 Rdr: Nordfiord, Sundhord og Yttre Sogn udenfor Quambsøen 1 Løb Smør 2 1/2 Rdr: Mens Yttre Sogn inden Quambsøen, item Indre Sogn, Haranger Bremanger, Kind og Wildnes Sogner udj Sundfiord sampt Selboe giæld udj Nordfiords Fogderie 1 Løb S/mør 2 Rdr: Leerdahlen udj Indre Sogn 1 Løb (Smør) 1 Rdr:

Trundhiembs Stigt Trundhiembs Ampt.

Strinden, Gulddalen, og Ørchedals Fogderier, Af 1 Spand 5 Rdr: Sparboe giæld udj Inderøens Fogderier, item Sælboe i Strindens Fogderie, sampt Nordmør og Foesens Fogderier Af 1 Spand 4 1/2 Rdr: Og Werdahlen, Schørdalen og Schoungnes Prestegiæld i Stordalens Fogderie Af 1 Sp/an/d 4 1/4 Rdr: Opdals giæld under Dofrefield schatter der imod af 1 Sp/an/d 2 1/4 Rdr: Frosten Aasen Lexuigen og Stranden i Størdals Fogderie, Item Inderøens Fogderie, (Sparboe undtagen) Holtaalen i Gulddalens (Gauldal) Fogderie, Normør, Romsdallen og Fosens Fogderier

1682: 32b

Til Wands, Nummedals Eid (Namdalen) og ofr Hollind til Lands af it Sp/an/d 3 Rdr:

Nummedahlen til Vands af 1 Spand 1 1/2 Rdr:

Nordlands Ampt.

*Vundtagen (Vndtagen) Tromsøe Fogderie af 1 Sp/an/d 1 1/4 Rdr: 1 Vog fisch 60 Schilling Tromsøe Fogderie af 1 Spand 48 Schilling 1 Vog fisch 24 Schilling, Ald anden Landschyld som her iche er benefnt *anslaes (anslaaes) efter Taxten og efter huer steds brugende maade, enten til Tunge eller Løber at beregnis og der efter at Contribuere.

Odelsschatten.

Betalis til Fogderne ofuer alt af Jorddrotten eller Pantemanden saauel af Adelen som andre uden forskiel af alt Jordegøeds i de Fogderier Godsit er beliggende og Huor proprietarius eller pantemanden er frauerendis betalis Odelsschatten af Lejlendingen, som hannem efter Fogdens Seddel igien hos Jorddrotten eller Pantemanden udj hans Landschyld schal Kom/m/e til afKortning, dog er de Proprietarier og Odelsbønder frj for Odelsschatt som sielf bebor deris

Gaarder og schatter som Lejlending, de andre betale som følger.

Aggershuus Stigt.

Og Vnderliggende Ampter og Fogderier, Af 1 Schippund Tunge 1 Rdr: 48 schilling 1 t/øn/de Korn 3 ort, 1 Hud 57 1/2 schilling 1 Bismerp/un/d Smør 36 Schilling, 1 Schippund Salt 1 Rdr:

Christiansands Stigt.

Vdj Øfre og Nedre Tellemarchen sampt Bamble Fogderier, Af 1 Schipp/un/d Tunge 1 Rdr: 48 Schilling 1 t/øn/de Korn 3 ort, 1 Hud 57 1/2 Schilling, 1 Bismerp/un/d Smør 36 Schilling, 1 Schip/un/d Salt 1 Rdr: Vdj Nedenes Mandal, Lister og Raabøygde Laugit af 1 Schip/un/d Tunge eller 2 t/øn/der Korn 1 Rdr:, 1 Hud 57 1/2 Schilling, 1 Vog fisch 36 Schilling, 1 Bismerp/un/d S/alt 36 Schilling.

Stafvanger Ampt.

Af 1 Schip/un/d Tunge eller 2 t/øn/der Korn 1 Løb eller Sp/an/d 1 Rdr: 1 Hud 57 1/2 Schilling 1 Vog fisch 36 Schilling, 1 Bismerp/un/d Smør: 36 Schilling,

Bergen og Trundhiembs Stigter.

1 Schippund tunge 1 Løb eller 1 Spand - 1 Rdr: 1 Hud: 57 1/2 Schilling 1 Vog fisch: 36 Schilling,

Nordlands Ampt.

1 Spand 48 Schilling, 1 Vog fisch: 48 Schilling, og ald anden Landschyld at Reignis til tunge eller Løber efter Taxt.

Wardøehuus Ampt.

At betale den ordinarie schatt paa den maade, Taxt, og de omstender tilforn udj Freds tider hafuer Verit paabudet at Vdgifue.

Proviant Schatten.

Betalis Søndensfields uden forschiel af alt Jordegods og lige saauel af de Gaarder som til Voris Militie er udlagt og assignerit som af alle andre i huem de og tilhøre, Nemblig; Af 1 Sk/ip/pund tunge eller saa megen Landschyld som til it Schip/un/d tunge efter ofuenschrefne maade, bør at beregnis enten 1/2 Rdr: i penge eller der fore 5 Schaalp/un/d Got Reent Smør og 1 Bismerp/un/d Got Salted eller Røgit Kiød, lige saa udj Stauanger Ampt, mens af Bergen og Trundhiembs Ampter af huer fuldgaard 1 Rdr: i penge, saa og udj Nordlandene af huer fuldgaard 1/2 Rdr: eller i des Sted fisch eller anden Proviant saa som fornødenh/ed og Voris Magazin det Vdfordrer og Anbefalit Vorder.

Soldatternis Mundering,

Og som Vj sielf frembdeelis Allernaad/igst Ville lade forsiune Soldatterne med Kioler og Gewehr saa schal derimod ofuer alt af huer *Leg (legd) neruerende Aar betalís 2 S/lette/daler.

Adtschillige andre smaa Schatter, Alle som nogen Almindinger, Tiende Laxefischerie, eller dislige af os til Kiøbs *pand (pandt) eller Benaading beKom/m/it haf/ue/r som iche tilforne er lagt eller satt for Landschyld, der af at Contribuere 4 Rdr: af Hundrede de enten der fore betalt hafr eller og til opbørsel niuder, under samme Kiøbs, pantes eller benaadings fortabelse.

Alle de Gaarder og Pladser Querner og Sauger som enten iche ere satte eller Taxerede for Landschyld eller og befindis for ringe taxerit, dennem schal Fogden Sorenschrifueren og 6 Laugrettismend strax efter Recessen *taxer (taxere), og for Vis Landschyld sette, saasom de Vil forsuare, V:achtet huad frihed nogen der paa tilforne sig Kunde hafue tilholdet, som Vj iche med Voris Egit Sær Special Bref hafuer Consenterit og Confirmerit.

Saugschatten angaaende, da schal af huer Hundrede Bord som schiæris paa de Sauger huor til Tøm/m/erit enten i Voris, Kierchernis, Præsternis, eller andre Geistlige Schoufue og Beneficier eller og i Voris Almindinger Huggis, disligeste af de Sauger som enten hafuer Heel eller Half dambstoch paa nogen af for/schref/ne Grunder, eller og ere bygte paa nogit af det Vdlagde gods og iche i Schiøderne Exprise(?) benefint betalís 1 Rixort foruden den Sæduanlig dehle og trælást Tiende, som Særdeelis Ved Vdførselen opbergis; Iligemaade schal Saugmesterne schatte af huer 1000 dehler de schiærer uden forschiel paa huad for Sauger

De schiæris 1/2 Rd: eller af huert Hundrede 5 Schilling,

Disligeste En Huusmand som bruger Handtwerch at schatte 2 Rdr: og ellers ichon 1/2 Rdr: men de Huusmend som Boer paa Lejlendingens Grund og Eiendomb, Huor af Lejlendinger schatter og schylder at Kom/m/e hannem til Hielp og ej Videre til os at Vdgifue, dog Ville Vj alleene hafue meent de Huusmend som paa Landet paa nogen Gaards Grund boer, og ej de som boer i Hafnerne eller paa Ladestederne og der hafuer deris Næring og brug, Huilche schulle betale lige som andre Huusmend Nemblig 2 Rdr: V:agtet paa huis Gaarders Grund de Boer. Hermed schal og Vere forstaait de Strandsiddere som iche ere Borgere eller suare til nogen Kiøbsted, som og Aarlig schulle betale: 2 Rdr: Men de som bruger Jord Vere sig Handuerchsfolch, Huusmend eller Strandsiddere, der foruden at Schatte efter Jordernis schyld som andre Bønder.

Pebersuene eller Ledige Karle, som Huerchen ere Boesatte eller tiener i Aars tieniste at gifue 2 Rdr og dersom de bruger Kiøbmandschab med Heste, Slachte Fæ eller andre Vahre at schatte der foruden 2 Rdr: Bønder(s) Sønner som Bruger handel at Schatte 2 Rdr: Huer fuld Voxen tieniste Karl eller dreng, som iche er Vdschrefuen, eller hafuer tient under Land Militien eller paa Flaaden i 3 Aars tid at gifue 1 Rdr: og maa ingen tieniste dreng eller Karl efter at schattebrefuit er forKyndt uden Louglig forfald eller Beuiis begifue sig fra den Sted hand tiener eller hafuer sin Verelse, førend hand der samme steds hafuer Clareret og betalt sin Schatt, saa frembt Bunden eller de hand hafde sit tilhold hos, der (då) Schattebrefuene blefue forKyndte, den ej sielf Vil suare og betale.

Alle forskrefne Schatter schulle uden nogen Restancer betalís til 4 Terminer, Nemblig En fierdepart til Pindtsdag, den 2den til Olaj den 3die til Michaelis og den 4de til Jull.

Og som Vj Allernaad/igst Ville at udj forskrefne paabud eller Schatter iche nogen afgang eller Restancer maa Vere eller Passere saa schulle Vore Fogder drage tilbørlig omsorg at Schatten af Voris Egne, saa og Kierchernis og de fattiges øde eller forarmede Gaarder og Jorder, om KiercheWergerne eller forstanderne dem ej Ville antage fuldKommen Anschaffes og Bereignis, Huor imod de maa giøre sig betalt udj samme Jorders nøtte og afgrøde, Huilchen Aufl de dog uden Almuens Ved Egen BeKostning Sæd og Arbeide schulle lade drifue, og schatten som før ermelt Beregne, schulle og Andre Proprietarier med os Kierchen eller de fattige udj saadanne øde gaarder eller pladtser Participere, da schal Voris Fogder tilbiude dennem ofuenschrefne Vilchaar, og om de Gaarderne fuldKommen og efter Lougen Ville antage og suare os til Vore Rettigheder uden afgang, huis iche da de paa Voris Vegne dennem enten at bort bøkler eller i andre maader til nøtte fører, saa at os i Voris Schatter og IndKomster ingen Afgang scheer.

Der foruden Ville Vj Allernaad/igst at Jorddrotterne maa Vere frj tillat, saa mange Voris Fogder for Vederheftige ErKiender, Schatterne *at (af?) deris Egit Gods om de det begierer Ved deris Fuldmegtige at lade Indsamle, og til ofuensch/ref/ne Terminer til Fogden at lefuere Huor imod Voris Fogder paa Vore Vegne schal hafue Kaar, om enten Jorddrott eller Bunden schulle findis efter laden, og iche til terminerne Richtig betale, enten at blifue Ved Jorddrotten Bunden eller Grunden, saasom hand best Eragter schatterne til huer Termin Richtig og uden Restandt at indbringe.

Og paa det imellem Fogden Landdrotten og Bunden hand hafuis og holdis tilbørlig Richtigkeit, om huis (det som) de lefuere og betaler, og huad de schyldig blifuer, da Ville Vj Allernaad/igst at Fogden, saauelsom Landdrotten En huer for sig, udj de tilforne anbefalede Bøger og naar de ere fuldschrefne andre i deris sted, Richtig schulle anteigne Huad Bunden schyldig er og betale schal, og der imod huad hand huer gang der paa betaler i huad for Species det er, og for huad Taxt, og det saa Special og forClarlig at hand og En huer det Kand Begribe, og hafue god underretning om huad hand enten Kand til gode hafue eller schyldig blifue,

De som dette enten iche giører, eller og befindis her udj Voris Vndersaatter til schade

Suigachteligen at handle; da om det er Fogden eller hans Tienere som der med betrædis, at hafue forbrudt hans *Sogning (Søgning) og Bestilling, og hand eller hans Arfvinger saavit Voris IndKomster angaar der fore os tilbørligen at Indstaa og suare, og Landdrotten om hand med Folch opschrift eller qvitering befindis, foruden at hafue sin fordring forbrudt, at betale den 3 dobbelt til Voris Questhuus. (Norsk Hist. Leksikon: Kvesthus = hospital)

De friheder som Vj Allernaad/igst Ville udj forskrefne schatter at schulle ansees ere efterschrefne Nemblig, Grefuerne og frjHerrerne, Huis Grefschaber og frjherschaber Virchelig ere erigerede, og der paa deris fulde Jordebøger udj Voris Rente Cam/m/er hafuer Indlefuerit, med dennem forholdis det efter de dennem Allernaad/igst

1682: 33b

Gifne Privilegier dog Ville Vj Allernaad/igst at de drage den omsorg, at de øfrige Contributioner af deris Grefschaber og friHerschaber og huis (det som) de os plichtig ere, udj Rette tider Clareris, saa og at de Indlefuerer Specificerede Jordebøger til Rente Cam/m/erit paa de Respective 300 eller 100 t/øn/der Korn som de niuder frj efter Privilegierne og ellers tilholder deris Fuldmegtiger med Voris LandCommiss/arius som ere befalede deris Schatter at annamme, Wed Aaritz slutning tilbørlig og Endelig at Liquidere.

Adelen og de lige Ved Adelen Privilegerede ere, som Adelige Sædegaarde eje, nyde Alleene de Hofuit Gaarder frj som de sielf paabor og Holder daglig dug og disch paa, dog, schulle alle de som saadan frihed niude Ville, samme Gaarder med Richtige Schiøder, Lodder eller andre gode AdKomst Brefue Ædle (Adle?), at de hafuer Verit Rette Adelige Sædegaarder fra Aar 1639 og der ofuer eller des foruden Ved Voris Kongl/ig Benaadings eller friheds Bref til Adelige Sædegaarde oprettede, og i midlertid ej Verit i nogen Borgerstands persohns Verge enten til pandt eller til Eiendomb, Huor om En huer som saadane Gaarde besidde og frihed niude Ville, sam/m/e AdKomst Brefue for Voris LandCommiss/arius strax in originalj hafuer at Producere og dennem der af Copier under deris Haand og Seigl meddeele til at indsende, udj Rente Cammerit til Videre aprobatation, de som det ej giørendis Vorder schal ej nogen frihed tilReignis men plichtig Vere at betale alle Skatter og Rettigheder indtil de saadan Richtighed forschaffer.

Sognepræsterne saa og Residerende Capelaner paa Landet at forstaa i de Sogner eller paa de Steder, Huor af Arrilds tid Capelaner for Kaldernis Witloftighed og besuerlighed hafuer Verit beuilget at holdis, schulle Alleene niude de præste og Capelansgaarder Huor paa de Residerer for bemelte Schatter

Fogderne som iche hafuer anden løn og Bosolding (Boholding?), saa og Sorenschriufferne schulle Iligemaade niude den Gaard frj for Schatt, som de boer paa, dog huis samme Gaards Landschylde ofr 2 Schipp/un/d tunge Syndenfieldz og 3 Spand eller Løb Nordenfieldz beløber, der af lige Wed andre at Schatte og schylde;

Bonde Lensmendene Huor af ichon En i huert Hofuit Sogn eller Præstegield schal beschiches og gott giøris, schulle Alleene niude deris paaboende gaarder frj for Leding, Foering og Visøre, saa og Vdschriufelse Knegtehold og andre saadanne smaa Redseler og paabud, og paa det de Voris jnteresse des flittigere maa i agt tage, hafue Vj beuilgit, at de her efter som hidindtil schulle niude af alle de Bødemaals Sager som de Kunde opdage den 10 penge, som Voris Fogder dennem schal gott giøre, og der paa tage deris beuiis, Huor efter det i deris Regenschaber paa Voris Rente Cam/m/er til Vdgiftt schal passere, Huor imod de schulle plichtig Vere Voris jnteresse nøye at paaachte, og saa snart de om nogit Kom/m/er i Erfaring det Voris Fogder strax at til Kiende gifue, befindis de der udj forsømmelige eller fordølger nogit, da for saadan Vtroeschab at hafue forbrudt 10 Rdr: til Voris Questhuus og meere efter Sagens beschaffenhed.

Postbønderne schulle alleene Vere frj for Vdschriufning og Knegtehold, men ellers schatte og schylde lige Ved andre, og schal Vor Stadtholder, saauelsom huer Amptmand i hans district hafue nøye indseende, at ingen fleere Postbønder ordineris og beuilgis, end som endelig fornøden er, og der fore tilholde Vore Fogder, at de efter forige Schattebrefue indlefuerer de

anbefalede Specificationer paa alle Postbønderne i huert Fogderie med huer Gaards Landschyld, og Huor Vit imellem huer Gaards schifft er paa det der efter imellem Postbønderne Kunde giøris En Rett ligh/ed saa at den ene efter hans besuering og Reigse med Posten niuder lige frijhed med den anden, og Huer det fornøden og billig Eragtis, da at tilleggis nogit Vist af Leding og Visøre eller dislige Jordebogens Rettigheder.

Og som Vj nu som før ermeldt hafuer ladet Specificere de friheder Vj Allernaad/igst udj Schatterne En og Anden Ville hafue forundt, saa *uille (Ville) Vj og hermed Allernaad/igst hafue budet og befalit, at ingen i huem og under huad pretext det og Vere maa, der ofuer maa frj holde enten Aufls Gaarder, Jorder eller gaardeparter, Vgedags Bønder, Strandsiddere Tienere eller nogit andet som schatte bør men En huer Proprietarius plichtig Vere uden afgang og Restantz udj Rette tider at Clareris for sig og sit Godtz, og om nogen Restantser Ved Aaritz Slutning schulle befindis, da saa snart Fogden derom indlefuer Proprietario eller Bonden Richtig Restandz Register under sin Haand og Seigl, schulle de plichtig Vere pengene uden ophold at betale, og med han/nem liquidere saa frembt det iche hos de forsømmelige Ved Execution schal søgis, schulle og nogen af Voris Fogder uduirche nogen Execution paa falsche Fundamenter eller urigtige Restantser, eller nogit som iche Eigentlig Voris Schatter VedKom/m/er, da schal hand iche Alleene hafue forbrudt sin Bestilling, men end og betale den som Wschyldig er Exeqverit, foruden Exeqverpengene

1682: 34

Trej dobbelt saa megit som den Vrichtige Fordring bedrager, Huor udj Voris Amptmend og Land Commissarier den schadelidende V:efterladelig schal assistere og til Rette forhielpe, saa frembt de iche *shielf (sielf) der fore Ville stande os til Rette.

Belangende Schatternis opbørsel og des Richtigkeit, saa er Voris Allernaad/igste Villie og Befaling at Voris Amptmend under deris Bestillings fortabelse, saa snart denne Voris Forordning den/nem tilhende Kom/m/er, En huer i sit Anfortrode Ampt Ved Voris Fogder schal bestemme Ting og Vise tider udj huer Fogderie huor Almuen schal tilsammen Kom/m/e, til huilche tider Amptmanden og Fogden i Egen Persohn tillige med Sorenschrifueren og Laugrettit schulle møde i huis Neruerelse og Almuens forsamling Amptmanden schal ofrlefuere Sorenschrifueren Voris Allernaad/igste Forordning og Schattebref, som det tydelig og lydelig for alle schal oplæse, Huor efter hand det schal paaschrfue og i Protocollen Ord fra Ord indføre, og om nogen af Almuen der af Copie begierer, den dennem iche at Veigris, naar det er scheid schal Fogden i Amptmandens neruerelse først Examinere og liquidere det forløbne Aars Restantz og der nest En huer sine Schatter og Vdgifter efter denne Forordning og Schattebref, Matriculen og Jordebogen beregne, og Bønderne til debit i deris Indschrfue Bøger, Huilchet debit Amptmanden tillige med Fogden for En huer Bunde med Egne Hender schal Vnderschrfue og attestere Richtig at Vere bereignit, og paa det ingen Vnderslef med Huusmend, Strandsiddere, Bøndersønner, tienistedrenge, Pebersuene eller andre dislige Rettigheder af Sauger Querner, Møller og andet som her udj tilforne Specificerit er, schal Vnderløbe, saa *uille (Ville) Vj Allernaad/igst at alt saadant paa de steder det findis Ved Gardens Schatter og Vdgifter i sam/m/e Bøger schal anteignis og bereignis, efter Huilche bereigner Fogden ofuer alt sit Fogderies beløb it General Mandtal schal forfatte, Huor udj hand Gaard fra Gaard schal følge Matriculen og det debit hand i de forschrefne Bøndernis Bøger hafuer indschrefuen, huilchet Mandtal Amptmanden med samme Bøger i Sorenschrfuerens og Laugrettits neruerelse nøye schal Contere, og efter des befundene Rigtigh/ed igiennemdrage underschrfue og forseigle og Fogden til Voris Schatters og Rettigheders indrifuelse ofuerlefuere, og Fogden der efter strax 2de Ens liudende Extracter ofuer Fogderies IndKomsters fulde beløb at forfatte og der af den ene til Voris Land Commissarj og den anden til Voris Stigtamptschrfuer, uden nogen forsømmelse eller forhal at Indsende, der efter hafuer hand med aller største flid at paadrifue at Midlerne til de anbefalede Terminer Richtig maa indKom/m/e, og huer gang de nogit til Stigts

Amptschriueren betaler *betaler det Voris Land Commiss/arius strax at Communicere, og Stigts Amptschriueren plichtig Vere lige som Midlerne indKommer dennem strax til Land Commiss/arius og hans ordre med tilbørlig Richtig/ed at Indlefuere.

Og som Voris Fogder, efter deris Æd og Embede ere forpligtede, med Richtig Regenschab at suare os til Voris Schatter og IndKomster En huer af sit anbetrede Fogderie, saa Ville Vj allernaad/igst hafue forbudet at ej nogen uden de sig med opbørselen maa befatte eller dennem Hinderlig Vere Men de alleene En huer for sit Fogderie eller Voris Visse og Vuisse (uvisse) indKomster og opbørseler at annam/m/e, forestaa og betiene som de det Ville ansuare, Huor udj Voris Amptmend og Land Commiss/ariet dennem tilbørlig schal assistere og beforderlig Vere.

Belangende Restantserne, da som den sidste Betalings Termin, iche falder førend Ved Aarits Vdgang, og Voris Allernaad/igste Forordning er at Fogderne deris Regenschaber til huer nyt Aars dag schulle slutte, saa ere Vj Allernaad/igst tilfreds, at om det sig schulle Hende, at nogen Restantser, formedelst En og anden tilfelde til Høstetingit ej fuldKom/m/en schulle blifue betalt, men Voris Fogder som før ermeldt, foraarsagis dennem enten hos Proprietarius eller Bunden at søge, at de da lader sam/m/e Restantser paa Høstetingene publicere, og af huer Tinglaug it Richtig Restantz Register og Tings Winde forhuerfuer, Huilchet En huer Fogit sin Amptmand til paaschriufelse og vidisse (Norsk Hist. Leksikon: Vidisse = stadfesting av avskrift) hafuer at tilschriufue, naar det er scheid, antagis det for *yldig (gyldig) beuiis Ved deris Regenschaber, som de Aarligen inden Febr/uarij Maanitz Vdgang til Voris Land Commiss/arius med fuldKom/m/en Richtiged hafuer at Indlefuere, og der imod indtil Videre Reuission i Voris Rente Camer tages hans beuiis,

Huilchen Fougit det iche Stricte efterKom/m/er eller og findis forsømmelig, enten sine Regenschaber som for er meldt at indlefuere, eller V:flittig med hans Restantser at Inddrifue, eller og i det Ringeste iche hafuer betalt og Clarerit for alt sit Fogderies Restantser for det forløbne Aar, inden den nest paafølgende Primo Maj schal ansees som nachlessig og Vdøchtig, i huis sted saa snart Voris Amptmend eller Land Commiss/ariet det i Voris Rente Cam/m/er til Kiende gifuer Vj Allernaad/igst Vil Vere betencht at tilsette andre som Voris tieniste og jnteresse bedre paa agte (påakte) Kunde, og paa det det ene iche schal Confunderis med det andet, saa schal Voris Land Commiss/ariet Stiftamptschriufere, eller Fogderne ej qvitere for noget nytt, førend Restantserne og det gamble fuldKom/m/en er betalt,

Vj Ville og Allernaad/igst paa det ingen sig med V:uidenh/ed schal undschylde at Vore Amptmend iche alleene denne Voris Allernaad/igste Forordning og Schattebref som før er meldt, paa Tingene for meenige Almue offentlig schal lade forKynde, men end og paa alle Prædichestolene, efter Prædichen at oplæsis, de schulle og anbefale Sorenschriuferne at de Bonde Lensmendene til Almuens efterretning der af Richtige Copier uden *uden nogen schriuferpenger med deeler (meddeler);

Geistligheden belangende da schal alle de som med nogen beneficis Ved Capitulerne ere benaadede der af Contribuere som meenige Capitularis den ..(?) forEnis(?)

1682: 34b

Kunde, og en huer efter sine IndKomster med Rett Kand tilKom/m/e, saa at af huer Capit/ul uden nogen afgang eller afKorting betalís som følger, Nemblig, Opsloe domb Capitul 350 Rdr: Trundhiembs domb Capit/ul 300 Rdr: Bergens domb Capitul 300 Rdr: Christiansands domb Capitul 150 Rdr: in Specie eller daleren til 100 Schilling Courant; Huilche Contributioner af Capitulum *Natarius (Notarius?) schal indKræfuis og til Voris Land Commiss/arius til de Anbefalede Terminer som formeldt, med tilbørlig Regenschab og Richtig/ed lefuieris

Presteschabet betaler Nembligen huer Proust eller Sogneprest 12 Rdr: in Specie, eller 100 Schilling i Courant for huer Rixd/aler. Huilche penge Voris Stigtsbefalingsmend og Superintendenterne En huer i deris Stigt schulle ligne Præsteschabet imellem saa at En huer præst saauel Jydsche som dansche efter hans Kalds indKomster og tilliggende beneficier

Retteligen blifuer lignet og lagt, Huilche Contributioner En huer steds Bischof hafuer at indfordre og dennem til ofuen be/mel/te Terminer med tilbørlig Regenschaber og Rettigheder til Voris Land Commiss/arius uden nogen forsømmelse at Indlefuere;

Bedendis og befallendis hermed Voris Stigt Befalingsmend, Amptmend Supperintendenter Land Commissarier, Borgemestere og Raad, Amptschriфуere, Fogder, og alle VedKom/m/ende, at de sig efter denne Voris Allernaad/igste Villie og Forordning Allerunder/anigst Retter og forholder, Ladendis det ingenlunde,

Gifuit paa Voris Kongl/ig Residentz Kiøbenhafn d/en 25 Februarj Anno 1682.
Christian. under Vort Zignet.

A/nno 1682 d/en 2 Augustj for Retten paa Bergen Raadstue blev Sagen Anlangende den Gaard Rem/m/e i Allenfit schibred igien foretagen, og møtte Absolon Balchen paa Lieutnant Gabriel Linds Vegne, paa den ene, og Jacob Christensen paa den Vmyndige Christen Reinholdsens Vegne paa den anden Side,

Og Imidlertid Sagen berode hafuer Absolon Indlefuert It schifteBref efter Sl: (salig) Bergete Christensdatter dat/erit 9 decembr/is 1664 at Anna Nielsdatter Bugge efter be/mel/te Sin Moder Bergete Christensdatter er Arfueligen tilfalden bemelte Gaard, Sampt It Schiftebref efter hindis Sl: Fader H/err Niels *Bugge (Bugge) Vnder Sorenschriфуerens Haand dat/erit 12 Aug/ustij 1668 at hinde da er Vdlagt samme Gaard Remme i sin Møderne Arf for It Hundrede og Otte Rixd/aler og Indlagde Absolon Liutnant Lindes schriflig Indleg

Jacob Christensen møtte paa den Vmyndiges Vegne og i Rette lagde sit schriflig Indleg. Sampt H/err Niels Bugis Seddel dat/erit 20 Junj 1665, Sampt Niels Michelsens Seddel dat/erit 30 Martj 1666 at Reinholdt Jensen hafr gifuit han/nem i Afmindelse penge for Remme - 16 Rdr: Og foregaf Jacob Christensen at hand hafr sielf beKostet og satt it Huus paa øde Toft med Schorsten Winduer og Loft.

Absolon Balchen begierede domb.

Afsagt, Eftterdj det med i Rette lagde schifteBref dat/erit Soløe Præstegaard d/en 9 decembr/is 1664 beuiisis, som er giort og forrettit efter Sl: Bergete Christensdatters dødelige afgang mellem hindis efterlatte Mand H/err Niels Bugge paa den ene, og deris da Vmyndige datter Anna Nielsdatter Bugge paa den anden side, at samme deris datter er da paa schiftet efter be/mel/te Sin Moder Arfuelig tilfalden for/schref/ne Gaard Remme for it Hundrede og Otte Rixdaler Samme schifteBref hafuer hindis Fader Sl: H/err Niels Bugge, og hindis Faderbroder og Formynder Hæderlig og Wellærd {H/err} Elias Bugge med Egne Hender unterschrefuit og Beseiglet. Saa og med schiftebrefuit efter hindis Sl: Fader for/schref/ne H/err Niels Bugge dat/erit 12 Aug/ustij 1668 under Sorenschriфуerens Haand, og er hinde da efter hans døed lige saa tillagt for/schref/ne Gaard Remme og derom i samme schiftebref Indført disse Ord. Anna Nielsdatter Bugge Indehafuende Møderne Arf - 442 Rdr: 1 ort 10 Schilling, der for 1 1/2 Løb Smør i Remme for - 108 Rdr: Da som indtet er blefuen i Rette lagt for/schref/ne 2de Arfueschifte med at

1682: 35

Sueche. Og Lougen A: B: 14 Cap/itel formelder at ingen Werge maa lade børnegodtz eller penge forKommis uden domb. Til med formelder for/schref/ne Anne Nielsdatters Bugges forige Formynder, Elias Buggis for indførte schriфуelse, at hinde er Gaarden Remme Arfueligen tilfalden efter sin Sl: Fader, Og be/mel/te Sl: H/err Niels Bugge Alleene af Wenschab og for beleiligheds schyld, beuilgede for/schref/ne sin Hustruis Søster Elsebe Christensdatter Rettigheden der af at oppeberge.

Derfor og efter saadan beschaffenhed, bør for/schref/ne Anna Nielsdatter Bugge, efter sam/m/e

2de ArfueschiftteBrefue, at niude og følge forskrefne Gaard Rem/m/e og \den/ til førstKommende Fardag at tiltræde. Anlangende den bygning Jacob Christensen foregifuer hand der paa hafuer ladet sette, da om de iche sielf Kand der om ofuerEns Kom/m/e, da Kand Retten dem der om adtschille.

Samme tid blev Retten betient paa Raadstuen efter Voris Gunstig H/err Amptmand HøyEdelbaarne Lauritz Lindenous befaling, imellem de paa Bergenhuus arresterede 4 Bønder af Sundhorlehn Willum Houglund, Torbiørn Torsen, Efuind Suendsen, og Lars Larsen, paa den ene, og Ko/nglig Ma/jestets Fogit Johan Torsen paa den anden side og Var nu for Retten samme 4 Bønder, og paa Fogdens Vegne møtte hans Tiener Peder Pedersen. Og i Rette lagde En Krigs forhør *d/en (daterit) 10 Martj sidstleden, Saa og En siden \Krigs/ forhørt dat/erit 13 Julj sidstleden.

Peder Pedersen sagde at hand iche hafuer Stefningen som Fogden hafr tagit ofr Bønderne i Sagen med sig, ej heller Vdtog af Tingbogen huad passerit er da Sagen efter sam/m/e Stefning Var i rette for Sorenschriueren Bendix Diurhuus og Lougrettismend.

Og blev for/schref/ne Peder Pedersen tilspurt om Fogden hafde tagit TingsWinde ofr Restandtsen paa Schatterne til huer Høsteting, Huor til hand suarede nej at der ingen TingsWinde er Tagen,

Knud *Johumsen (Jochumsen) Procurator indlagde Bøndernis schriftlig Indleg og Supplication til WelEdelbaarne H/err Amptmand, med hans Welb/aa/r/nes/ paateignede Resolution, Sampt Copie af Ko/nglig Ma/jestets Schattebrefue A/nn/o (16)80, 81 og 82

Samme Bønder sagde at Fogden iche hafuer gifuit dennem bereigning eller qvitering for deris Schatter langt mindre gifuit dennem de anbefalede Bøger.

Afschediget, Eftterdj Bønderne benegter baade mundtlig og schriftlig at Fogden iche hafuer gifuit dennem qvitering for deris betalte Schatter, og med dennem afreigning giort efter Schattebrefuene, saa de der for ej hafr Wist huad de Verit schyldig Men hand Alligeuel forinden forhuerfuit Militairische Execution ofr dennem huor Wed de formeener sig forVrettit, og deris begier og meening Verit til de Vdschichede Militairische Exeqverer at der for med Executionen motte beroe indtil Fogden med dem hafde giort afreigning og gifuit dennem qvitering for huis (det som) de betalt, Thj de aldrig hafde modstaait eller Wejret (vegra) sig at de io Vnderdanigst gerne Ville hans Ko/nglig Ma/jestets sine Schatter betale.

Fogdens Tiener Peder Pedersen og nu beretter at hand iche hafr Stefningen som Fogden hafr tagit ofuer disse bønder med sig at i Rette legge, ej heller Vdtog af Sorenschriuer Bendix Diurhuusis protocol huad passerit og indført er da Sagen Var for hannem og Laugrettismend i rette efter samme Stefning.

Der fore optagis Sagen til i dag 8te dage, da hafr de 4 arresterede Bønder og Fogden Johan Torsen at møde her igien for Retten paa Bergen Raadstue og hafr Fogden da at beuiise at hand hafr gifuit dem bereigning og qvitering paa deris Schatter, paa den Naadigst anbefalede Bog eller 2 Arch papir igiennem dragen forseiglit og unterschrefuen af hannem og Sorenschriueren. Sampt at hand har Aarlig til huer Høsteting ofr Restandtsen forfattit og tagit TingsWinde, og {at En huer VedKom/m/ende} er der af paa Høstetinget meddeelt efterretning huad de Verit schyldig eller huad Sorenschriueren derom har anteignit, efter Schattebrefuenis Naadigste Befaling og tilhold, Huor om Fogden hafr at forschaffe Sorenschriuerens Attest, eller og paaleggis hannem hermed sielf til for/schref/ne tid at møde her for Retten paa Bergen Raadstue, derom sin forClaring at giøre for saauit schattebrefuene hannem befaler at forrette, og Fogden hannem dette for inden i tide at lade anKyndige til efterretning, at HøyEdelbaarne H/err Amptmands befaling Kand Vorde efterlefuit, og i Sagen da Kiendis huis Rett og forsuarligt.

A/nn/o 1682 d/en 9 Augustj blev Retten betient paa Bergen Raadstue Imellem Tolder Lindgaard paa den ene, og H/err Borgemester Trojel paa den anden side anlangende schiffte imellem Øfre Eide og Eidsuog, og møtte Lindgaard paa den ene og H/err Borgemester Trojels Vegne Michel Selgesen og i Rette lagde hans schriftlig Indleg.

1682: 35b

Afsagt, Da eftersom Ko/nglig Ma/jestets Tolder S/igneu/r Niels Lindgaard hafr med En Høy anseelig Rigens Stefning Stefnt H/err Borgemester Trojel i meening formedelst hand Vden beuilling og tilladelse hafr ladet opsette En Stem/m/e eller deming for En Søe liggendis paa Øfre Eides Grund i Vdmarchen og til demingens opfyldelse af hans March opGrafuit og der Wed indstem/m/it og optrenger Vandet paa hans Gaard Øfre Eides beste Vdhauge Fæmarch og Vnderschouf, som Vandet nu ofr Suemer (oversvømmer). Sampt at H/err Borgemester schal for nogle Aar siden ladet sin Mølle stem/m/e imellem Eidsuog og Øfre Eide forhøye og den om Vinteren tilholder og optrenger Vandet ofr sin Flademaal paa Øfre Eides Eng og Grund, at der Wed En stor deel beste Eng og Græsbaand Ved sidderne af Vandet, gandsche er forderfuit og bort tagit at *ichen (ichun) Grud og Steen er igien saa at H/err Borgemester Ved sam/m/e deming og Stemme leder Vandet til sin Korn og Kobber Mølle, hannem paa sin Gaard Øfre Eides March og Eiendomb til schade, Huor Ved hand formeener sig Vrett at Vere Vederfarit, Huilchen schade hand formeener at H/err Borgemester bør hannem tillige ald forAarsagede OmKostning igien at oprette og betale, og paa det En Huer her efter Kand Vide sig sin Eiendomb schouf og March at Nyttig giøre, Huor for hand nu paaStefner og formeener at Ved Rettens Middel efter foregaaende Louglic besigtelse bør at giøris og forrettis En Richtig Marcheschiel og schifte imellem for/schref/ne Hans Gaard Øfre Eides march og Eiendomb paa den Ene, og H/err Borgemesters gaard Eidsuogs Eiendomb og March paa den anden side og for/schref/ne oprettede Stemme at nedbrydes med Videre etc:

Huor imod H/err Borg/emester Trojel med En Høyanseelig Rigens Stefning Stefnt Velfor/schref/ne Tolder Niels Lindgaard i meening formedelst hand under Øfre Eide sig schal tilholde og bruge En plads Kaldis Eruigen strechende fra Søen og aldt op med det fersche Vand, sampt og anden steds tilEigner sig det som hand formeener hører under Eidtzuog, disligeste at hand i nogle Aars tid har ladet føre En stor deel Materialier til sin Bygning og andet paa hans Brygge og ofr hans beste Bøe og Eng, og endnu der ofr tager sin Vej med huis (det som) hand lader føre til sin Gaard Øfre Eide, og der Wed hannem schade tilføyet, formeenende hand bør beuiise Hiemel (heimel) og adKomst Huor efter hand sig saadant tilholder; Og Kiendis dennem imellem om for/schref/ne plads og Vej, sampt be/mel/te paa anchende schadis Taxering og Erstadning med paaløbende omKostning, saa og efter foregaaende Louglic besigtelse paa begge for/schref/ne Gaarders tilhørende schouf og March, og efter En huers schatt og Rettighed og Louglic Widnisbyrd at døm/m/is Retferdeligen paa huer af bemelte Gaarders tilhørende march og schouf og giøris imellem dem it Richtig Marcheschiel og schifte med Videre hans protestationer.

Saa efter denne Sags Grandskning, acter og foregaaende besigtelse paa for/schref/ne Gaarder Øfre Eide og Eidzuogs Vdmarcher og Eiendeeler som Wj hafuer tagit udj øyensiuon og flittig ofrWejelse, anlangende sam/m/e Eiendomis godh/ed og herligh/ed paa begge sidder, haf/ue/r Vj iche Vist Rettere at døm/m/e og schønne

Men efter Sagens beschaffenh/ed for Retten afsiger at Bye Vejen fra Rognaas og Ned til Kiste Klefuen, og fra Kiste Klefuen og ned ofr Hougen lige til Bøe Gierdetz Hiørne til Engeschiftet som strecher fra Vandet, schal og bør efter denne dag Vere Rett schiel og schifte imellem Øfre Eides og Eidtsuogs Vdmarcher, saa at ald huis schouf og march som er synden for be/mel/te Bye Vej, schal Øfre Eide tilhøre, og ald den schouf og march som er Norden for sam/m/e Veje, schal Eidtsuog følge, Huor for den deming eller Steming som H/err Borgemester Trojel har ladet giøre oppe i Vdmarchen synden Ved be/mel/te Bye Vej for Enden af det fersche Vand, at Vere paa

Øfre Eides Eiendomb og der for bør at nedbrydes og leggis øde.

Anlangende Tolder Lindgaard formeener at H/err Borg/emester Trojel bør oprette hannem den schade som han/nem er tilføyet paa hans Eng Ved Wandetz opstem/m/else til Eidsuogs Mølle.

Huor imod H/err Borgemester paastaar at Tolder Lindgaard bør han/nem betale den schade som hand han/nem Ved hans Materialiers opførsel er giort paa hans Brygge og Eng, og Videre som de af huer andre Prætenderer.

Men som iche beuiises at H/err Borgemester Hafr Møllestem/m/en for Høyet men er i Lars Jacobsens tid scheid, ej heller at paa sam/m/e opstem/m/else førend nu Verit Stefnt eller anchet, og den schade H/err Borgemester Ved Tolder Lindgaards Materialiers opførelse Eragtis, og af ingen(?) (eller ringer? = mindre viktig) importantz.

Thj Kunde Vj derfor iche tilkiende den ene nogen opreting hos den anden at hafue; Og bør Vandet til Eidsuogs Mølle efter denne dag iche at opstem/m/is om Winteren fra Michels dag og til Paasche paa det at det iche schal Øfre Eides Eng Widere schade tilføye. Og be/mel/te Tolder Lindgaard og hans folch iche her efter at Kiøre eller gaa ofr H/err Borg/emesters Bøe og Eng men at føre Vejen som ligger uden for Bøe gaarden.

1682: 36

Anlangende Eruigen som H/err Borgemester formeener at høre under Eidsuog, og Tolder Lindgaard formeener det sin Eiendomb at Vere og hører til Øfre Eide og der under Verit beliggende af Arrilds tid. Men som Velför/schref/ne H/err Borgemester sielf hafr ført Widnisbyrd der for Clarer at be/mel/te Eruig hafr i 60 Aar liggit og Verit Brugt under Øfre Eide, er og paa Aasteden anuist Enge schifte steene saa Og Kiendelse til En gam/m/el Steen gierde, saa som schiffte imellem det og Eidtzuog; Der for understaar Vj os iche Øfre Eide be/mel/te Eruigen at fra Kiende.

A/nn/o (16)82 d/en 9 Aug/ustj blef Retten betient paa Bergen Raadstue af Hans Jordal Lensmand, Mons Espel, Niels Hetlebache, Ole Quam/m/e, Ole Houchaas, Niels Quam/m/e, Hans Breesten, Anders Mielcheraaen, Carl Teigland, Michel Arnetued, Niels Quam/m/e, Niels Echaas, Ole Arnetued, Johanis Søråas, Laugrettismend i den Sag imellem Ko/nglig Ma/jestets Fogit Johan Tors/en paa den ene, og de 4 arresterede Bønder paa den anden side, og møtte Fogdens Tiener Anders Rasmusen og i Rette lagde Rigens Stefninger, og udtog af Protocollen efter seeniste afscheid. Saa og En Copie af Executions Forordning med Videre.

Knud Jochumsen begierede at Fogdens Tiener Ville beuiise at hafue gifuit Bønderne den anbefalede Bog paa 2 Arch papir med bereigning og Qvitering paa deris Schatter under hans og Sorenschrifuerens Hender og forseigling, Huor til hand suarede at det iche Kommer denne Sag Ved, men der til for Commiss/arius suarit. Og blef Bøndernis Indleg og Supp/lication nu igien oplæst.

Parterne blef tilspurdit om de hafde Videre at i Rette legge Huor til de suarede nej,

Afsagt, Efttersom Willum Houglan, Torbiørn Torsen, Lars Larsen, og Efuind Suendsen, er blefuen til Bergenhuus indført og der i Arrest satt, formedelst de med En deel Almue af Etne schibred i Sundhorlehn hafr imod staait den Militairische Execution som til dem Var Vdsendt hans Ko/nglig Ma/jestets Resterende schatter at Inddrifue, for huilchen deris Moedtuilligh/ed Ko/nglig Ma/jestets Fogit Johan Torsen hafr d/en 29 Aprill/is sidstleden En Høyanseelig Rigens Stefning ofr dem forhuerfuit, huad de der for burde lide;

Da som de første Widnisbyrd formelder at samme Vdschichede Militairische Execution hafr efter deris ordre og anuisning forføyet sig til Kierche Bøygden paa En Gaard Giere, Huor de om schatterne gjorde anfordring, Var bønderne 2de dages dilitation begierende, og lofuede at de sig da med penge Ville Indstille, Men anden dagen Kom de nest hos til En Gaard Støele, Huor de

som Var dilation begierende sig med den gandsche Almue hafde sam/m/en Rottit mesten deel hafuende udj Haanden store nye Huggede stocher, og da Fogdens Tiener sagde til dem at de hafde ordre hans Ko/nglig Ma/jestets Resterende Schatter Ved Execution at Indfordre, og derhos Forordningen for dem oplæste, hafr de suarit at de iche gifr nogen Exeqver penge og Parerer iche den oplæste Forordning, Thj den er giort udj Krigstider; Fogdens Tiener tilspurde om de da iche Ville betale, der til de samptlig suarit, de betaler iche 1 Schilling førend de seer hans Ma/jestets ordre, eller og ordre fra de 3 Mend som paa deris Vegne til Kiøbenhafn er ned Reigst, og at de iche Ville holde Fogden for fulde at annamme Ko/nglig Ma/jestets Schatter førend hand fich nye Kongelig ordre, og der for iche Ville betale 1 Schilling til han/nem eller hans Tiener,

Og forClarer sam/m/e Widner at de saag at disse 4 Vare for udj Spidtsen med andre fleere, Wed Huilchen deris V:louglig og V:tilbørlig sammen Rottelse Vj Eragter at de sig hafr forseet, efter som det anstod dem iche at Rette sig sielf, hans Ko/nglig Ma/jestets Schatter at Indeholde, Thj huad de end{t} formeent {nogit} imod Fogden, da burde de at hafue saadant for hans tilbørlig Øfrigh/ed andragit.

Efter saadan beschaffenh/ed bør be/mel/te Willum Houglands, Torbiørn Torsens, Lars Larsens og Euind Suends/ens Boeslod til hans Ko/nglig Ma/jestets at Vere forbrudt, efter Ald Louglig bort schyldig gields afbetaling, og {nu} Vere deris arrest Endtlediget, men den/nem adtuaris at de her efter seer sig bedre for og sig Vnderd/anig Liudig og Villig anstiller, hans Ko/nglig Ma/jestets sine Allernaad/igste Schatter at betale, men om de formeener at hafue billig føye sig ofr nogen at besuerge da saadant Sandferdeligen paa En Louglig maade for tilbørlig Øfrigh/ed at andrage, saa Wederfaris dem Vel huis Rett er.

Anno 1682 d/en 12 Aug/ustj blev Retten igien betient paa for/schref/ne Kiøn it imellem bemelte Dambsgaard og Øfre Fyllinge af for/schref/ne Mend Huor da for Retten møtte Welfor/schref/ne Volchardt Risbrech paa den ene og Tøn is Petersens Hustru Anna Henrichsdatter paa den anden side, og i Rette lagde h/err Commiss/arius Risbrechs Tiener \ Peder Ols/en / hans schriftlig Indleg.

Saa blev parterne tilspurd t om de hafde nogit Videre i

1682: 36b

Sagen at anuiise eller forebringe, Huor til H/err Commiss/arius suarede at hand hafde Trende Marchesteene at anuiise som hand formeente at Vere schiel og schifftte imellem Øfre Fyllinge og Dambsgaards eller Haastens Eiendeeler; Huilche steene saa blev anuiist den første paa Bøen paa Kiøn it Norden for Huusene; Den anden Synden for Kiøn it nogit oppe i Marchen imod Fieldet paa *Aasteden (Aasen?), den 3die Norden eller Nordwest nogit ofuen for Kiøn it paa Fieldet nogit fra Fieldbruuen, Huilche Steene Niels Huusmand paa Fyllinge som nu møtte paa Aasteden berettede at hafue opfundet og dem tillige med H/err Commissarius anuiste; Der efter forClarede be/mel/te Niels Huusmand at Mitfield hafuer aldtid Norden for der oppe i Marchen Verit schifftte imellem Fyllinge March og Haastens eller Dambsgaards Eiendomb, Huor for Vj os og paa sam/m/e Mitfield forføyede og besaa stedet saa hand der til schifftte anuiiste Og som Vj iche Viste forschrefne trende Anuiiste Steene at Passere, der for blifuer for/schref/ne Mitfield og bemelte trende Steene schiel og schifftte imellem Fyllinge March og Eiendomb paa den ene, og Haasten eller Dambsgaards Eiendomb og March paa den anden side, Saa at schifftet strecher sig fra bemelte Mitfield og Sør ad til for/schref/ne anuiiste Steen paa Fieldbruuen ofuen for Kiøn it, og der fra og ned til bemelte Steen paa Bøen, Norden for Kiøne Huuse og saa Synden of/ue/r Bøen og Vandet op til forschrefne Steen paa Aasen, der fra gaar schifftet saa i Samme Strechning {saa langt som begge bemelte Gaarders March} i de Tuende efter hin anden liggende yderste og Høyeste Berg Kulter Sør ad i samme Strechning saa langt som begge be/mel/te

Gaarders March og Eiendomb Recher, saa at ald den March og Eiendomb som er Synden for og Strecher sig til for/schref/ne Mitfield og disse forskrefne Trende Steene og Høyeste Berg Kulter som foresigis, schal Fyllinge tilhøre, og ald den Eiendomb og March som er der Norden for, og Strecher sig til bemelte Mitfield og for/schref/ne Trende Steene og Berg Kulter som før er melt schal Haasten eller Dambsgaard følge.

Samme dag blev forfarit den Nye oprydde pladtz i Nedre Fyllinge March, og møtte Rødningmannen Hellie Olsen paa den ene, og Jorddrotten Commissarj Risbrechs Fuldmegtig Peder Olsen paa den anden side; Og formeente Hellie Olsen at hand efter Jorddrottens bøxel og beuilling burde frj og V:behindrit, at Rydde og forbedre, beboe, og Besidde samme pladtz; Men be/mel/te Fuldmegtig Peder Olsen paa sin Herre og Hosbond Welfor/schref/ne H/err Commiss/arj Risbrechs Vegne formeente at bemelte Hellie Olsen iche burde tilstedis der enten at Rydde eller forblifue paa det at Hiemb Jordan iche der Weed schulle blifue forderfuit, Men at hand burde at forføye sig der fra; Og beKlagede bemelte Hellie Olsen sig at hans gierde som hand med Stor Sleb og OmbKostning hafde giort omKring samme Pladtz, er imod hans Villie og uden Loug og domb gandsche nedRefuen som hand foregaf iche Kand faa opgiort igien med 10 Rdr: beKostning.

Saa efter den Høyanseelig Stefning i bemelte parters Neruerelse forfarede og besigtigede Vj for/schref/ne pladtz Huor paa for/schref/ne Hellie Olsen hafuer nogle Huuse opbygt og den til deel til Agger og Eng Ryddet og forbedrit, og siunis os at den er af saadan godhed, at den bør at Ryddis og forbedris efter Recessen og Kongelig Forordning, at hans Ko/nglig Ma/jestet Kand med tiden faa Schatt og Rettighed der af og Jorddrotten Landschyld, Huor for det schal Vere for/schref/ne Hellie Ols/en frj for og aldeelis V:behindrit efter denne dag, efter og Jorddrottens hannem meddeelte bøxel Sedel, at beboe, bebyge, samt Ryde og forbedre og med gierde at Indhegne samme pladtz det beste hand Ved og Kand i alle maader, og naar der med saa uit er Kommen til Rydning og forbedring saa bør den af Sorenschrifueren og V:uillige Laugrettismend i Ko/nglig Ma/jestets Fogitz og Jorddrottens Neruerelse at besigtiges og efter Recessen og Kongelige Forordning for Landschyld at Taxeris hans Ko/nglig Ma/jestet og Jorddrotten til gafn og beste.

A/nn/o 1682 d/en 9 octobr/is Blef holden Almindelig Høste Ting paa Frechow i Herløe schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Larsen, Oluf Landsuig Lensmand, Niels MoldeKlef, Niels *Sole (Sele), Arne Hestnes Anders Røsland, Ole Frechou, Oluf Kleppe, og En deel af Almuen.

Da blev forKyndt Voris Gunstig H/err Amptmand HøyEdelbaarne Lars Lindenous befaling anlangende Militairische Execution angaaende den Restantz som Sal/ig Peder Anders/ens Fuldmegtig Christian Dinesen hos Almuen søger, at der \for/ først schal schee \Rigtig/ afreigning, TingsVidne med Bøgers Indteignelse eller anden Richtig beuiis enten med Almuens Egen Vedstaaelse eller i andre trolige maader dat/erit Bergenhuus d/en 7 octobr/is 82.

Kom for Retten, Trols og Anders Hatten som Klageligen gaf til Kiende at deris paaboende Gaard Hatten 14 dage efter Michels dag sidst forleden \Aar/, Om Natter tide af Vaade Ild afbrente, baade med Høe og Korn, og huad de Eiede, Huor om de nu begierede Almuens Sandferdige Widnisbyrd, at dennem der efter TingsWidne motte meddeelis Vnderd/anigst *Hensende (Henseende) at de for Ko/nglig Ma/jestets Schatter og Rettighede motte niude

1682: 37

Naadigst forschaansel,

Da nu for Retten berettede til stede uerende Laugrett og Almue, at det forholder sig saa i Guds Sandhed, som bemelte Trols og Anders Hatten beretter at deris paaboende Gaard Hatten forledet Aar 14 dage efter Michels dag med deris Høe og Korn og fattige Eiendeele af Vaade Ild om Natter tide opbrendte.

Eftter Hans Clausen forige Ober Toldbetient i Bergen hans begiering blev forKyndt i nu til stedeuerende Almuens Neruerelse Welb/aa/r/ne/ Hans Lilienschiold Bergen og Guletings Laugmand, samt hans Kierste Maria Leem deris til hannem udgifne Schiøde dat/erit Hop d/en 28 Aug/ustj 1682

Huor med de hafr til be/mel/te Hans Clausen og hans Hustru Børn og Arfuinger Soldt, Schiødt og afhendt, til Odel og Eiendomb den Gaard Strudshafn her i be/mel/te Herløe schibred liggendis schylder Aarligen En Løb Smør En half Vog og 9 March fisch med Bøxel, Huor for be/mel/te Hans Clausen hafver den/nem fornøyet og betalt Tou hundrede og halffierdesindstiuftue Rixd/aler udj dansche Croner som Laugmanden imod sam/m/e Schiødis ofr lefuering er til tælt saa hand betacher be/mel/te Hans Clausen for nøyachtig og oprichtig Contant betaling i alle maader

Huor for hand Lof/ue/r og beplichtig sig og hans Kieriste og Arfuinger frj frelseligen at Hiemble og fuldKom/m/elig at tilstaa gedachte Hans Claus/en hans Hustru og Arfuinger forsk/ref/ne Odels Jord Strudshafn med ald dis til liggende Herlighed for alle og huer Mands paatale, og gaa Imellem Sagen og dennem som der paa nogit Kand hafue at Prætendere med Videre dis Indhold.

Eftter Suend Olsen Biøren hans begiering blev Læst og forKyndt eftterschrefne Schiøde.

Kiendis Jeg Vndersch/ref/ne *Jan (seinare Johan) Omsen Borger og Handelsmand udj Bergen og hermed Witterligt gjør at Jeg af Welberaad Hue og Sind saa og med min Hierte Kiere Hustru Margrete Haans Ja, Villie og Sambtyche hafr Soldt, Schiødt og afhendt, saa og hermed aldeelis Selger, schiøder og afhender fra mig min Hustru og begge Voris Arfuinger, til Erlig og Welacht Mand Suend Ols/en Biørn Borger og Induaaner her i Bergen, og hans Kiere Hustru Erlig og Gudfrychtig Quinde *Arihe(?) (Arise) Jørgensdatter og begge deris Arfuinger den Gaard og Jord Kaldis Indre Bragstad liggendis i Nordhorlehn i Herløe schibred, som Jeg mig af Sal/ig Præsident *Harman (Herman) Garmans arfuinger Ved offentlig Vdraab hafuer Kiøbt og tilforhandlit, schylder Aarlig udj Landschyld Smør En Løb, Korn 3 Mehler, Faar it, Foer nød og Arbeidz penge 7 1/2 March, der foruden hos Gaarden 8 Kiør 1 Hest og En Smale,

Huilchen for/schref/ne Gaard Indre Bragstad Welbe/mel/te Suend Ols/en Biørn hans Hustru og Arfuinger her efter frelseligen schal hafue niude bruge og beholde til Euindeligh Odel og Eiendomb, med ald detz tilliggende Lotter og Lunder, som nu tilligger og af Arrilds tid tilliget hafr det Vere sig Agger og Eng, fischeVand og Fægang, Vot og tørt fra fieldz til fiere inden og uden Gierds indtet med alle Vndertagendis lige med ald den frjhed og Herligh/ed saasom Jeg det Kiøbt hafuer,

Og Kiendis Jeg mig og mine Arfuinger ingen ydermeere Lod deel, Rett eller Rettighed at hafue til eller udj for/schref/ne Gaard eller nogen des Herlighed, efter denne dag, efter som Jeg af for/schref/ne Suend Olsen Biørn der for hafuer annammit fyllist og fuldWerd med Schiødtnings øre og alt, lige som Vj Vare omforEenede og accorderede, saa Jeg betacher hannem og hans Hustru for god betaling i alle maader,

Thj tilbiuder og beplichter Jeg mig og mine Arfuinger frj frelseligen at Hiemble og fuldKom/m/en tilstaa Ermelte Suend Ols/en Biørn hans Hustru og Arfuinger for/schref/ne gaard Indre Bragstad med des Herlighed frj for alle og huer Mandz tiltale der hos Vil og schal tilforpflicht Vere at gaa imellem Sagen og Sampt Suare og Indstaa, imod alle og En huer, som der paa nogit med Rette Kunde hafue at Prætendere efter denne dag i

1682: 37b

Ringeste maader, Saa Jeg anlofr for mig og mine Arfuinger, at holde ofuen be/mel/te Suend Ols/en Biørn Hans Hustru og Arfuinger dette for/schref/ne Kiøb uden schade og schadisløs i alle maader,

Til ydermeere beKræftelse hafuer ieg min Egen Haand Vnderschrefuet og mit Zignet Hos trøgt, Sampt Wenlig ombeden Erlig og Velachte Mænd Søren Jens/en og Peder Pedersen induaaner udj Bergen med mig til Witterlighed at Vnderschrifue og forseigle,

Actum Bergen d/en 7 Augustj A/nn/o 1682.

*Johan Omsen (L:S:) Søren Jensen (L:S:)

Til Witterlighed P Pedersen Holch (L:S:)

Paa Hans *Clasens (Clausens) schriftlig begiering til Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Larsen blef nu af Fogden for Retten fredliust Strudshafns tilliggende Schouf, at ingen sig schal understaa efter denne dag der udj til Vplicht at Hugge eller *Huge (Hugge) lade, under Wide efter Lougen.

Fogden St/efnt Peder Nielsen Hendøe at gifue til Kiende huad Goedtz Erich Gregorisen tilKom/m/er som er bort Rømbt og Fogden formeener schal Vere fordult.

Peder møtte og sagde hand iche hafde fordult nogit men be/mel/te Erich hafuer lagt hos hannem En gam/m/el Sengedyne som Kand Vere Verdt 1 Rdr: og 16 March i 1 Kiedel, Sampt En gam/m/el Schering.

Fogden nu for Retten gaf til Kiende at hand af V:widenhed hafr i hans Odelsschatte Mandtal for forledet Aar 1681 Indført Niels Peders/en Leem at Vere Odelsmand og Eier til En anpart i den Gaard Hendøe og der for indført han/nem for Odelsschatten.

Men nu befinder at H/err Borgemester i Bergen Lauritz Sørensen og lige saa er Indført for samme anpart Odelsschatt som dog Borgemester Suarer til, men iche Niels Pedersen Leem,

Huor om hand nu begierde til stedeuerende Laugretz og Almuens Widnisbyrd, som sagde at de Viste indtet der om, men Peder Nielsen Hielmen nu for Retten beKiende at hans Fader Boer paa Hendøe og er hannem Witterligt at Borgemester Lars Sørensen Eier og tilKommer sam/m/e Gaard, men Niels Pedersen Leem iche.

A/nn/o (16)82 d/en 11 octobr/is blef holden Almindelig Høsteting paa Allenfit Tingstue i Allenfit schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Larsen, Lars Mundal Lensmand, Niels Tuedt, Hans Fosse, Johanis og Anders Selleuold, Michel Fosse, Arne Quam/m/e, Hans Hilleland, Laugrettismend og En deel af Almuen.

Lars Olsen nu for Retten gaf til Kiende at H/err Anders Garman hafde ladet Ved Bunde Lensmandens Stefning i Rette Stefnt, Ole Halfuors/en Watne, for hans Resterende Landschyld af hans Paaboende Gaard for 79, 80 og 81 Aarligen 4 Rdr: 1 March,

Indstefnte Ole Halfuorsen møtte, og beKiende at hand er sin JordEier H/err Anders Garman schyldig Landschyld for 79, 80 og 81 Aarlig Landschyld 4 Rdr: 1 March, Men der paa er betalt 3 Rdr: 4 March som hand formegit i førstebøxel har oppebaarit; Rester saa Landschyld i sam/m/e 3de Aaringer 8 Rdr: 5 March, Men er iche schyldig 3die tage førend i Aar som i Høst er forfalden 1 Rdr: 10 Schilling.

Noch forder H/err Anders betaling for 4 Tønder Korn á: 10 March, Er: 6 Rdr: 4 March, Ole

Her til suarede at hand iche hafr Kiøbt Korn af H/err Anders, Men det laandt, og Vil betale han/nem Korn igien i Høst,

Noch fordrer H/err Anders for 700 støfr (staur) á 3 March (pr. 100 staur) Er: 3 Rdr: 3 March, Ole Her til suarede at hand iche faait meere end 100 for 1 ort.

Lige saa fordrer H/err Anders for 1 Seng 1 Rdr: men Ole negtet ingen Seng at hafue beKommit,

For 1 ox (øks?) fordrer H/err Anders Betaling 5 March, Huilchen Ole sagde H/err Anders igien at hafue beKommit,

1682: 38

For/schref/ne Lars Olsen paa H/err Anders Garmands Vegne begierede domb til betaling inden 14 dage,

Anlangende it Huus H/err Anders taler om i hans \nu/ fremblagde, sagde Ole at hand hafuer ned brudt, og forbedrit de andre Huuse med,

Afsagt; at Indstefnte Ole Halfuorsen bør inden 14 dage betale H/err Anders Garman forskrefne Resterende Landschyld og Tredietage, sampt det 100 støfre, med 10 Rdr: 1 March 2 Schilling, Saauelsom de 4 t/øn/der Korn Inden 14 dage hernest efter, under Namb og Vurdering efter Lougen.

Men om be/mel/te Ole Halfuorsen iche betaler dette Aars Landschyld inden d/en 14 April/is førstKommendis, da gaais derom huis Rett er.

Fogden St/efnt Ole Omunds/en Semb for nogit Jordegodtz hand schal hafue fordult og ej der af betalt Odelsschatt for 1681.

Ole blef paaraabt møtte iche, Lensmand Lars Mundal for Retten tilstod at hand Lougligen hafr St/efnt hannem med 14 dags Warsel, Thj satte Fogden i Rette, og formeente hand burde bøde Stefnefald,

Der for bør be/mel/te Ole bøde Stefnefald 1 March Sølf.

Fogden St/efnt Jon Øfstegaard, Berge Lechnes, og Niels Honisdal for de iche Ville føre Niels Kaaes Søn, med \magt/ paaligende Brefue, med de moedtuilligen satte ham op paa Wejen, at hand siden motte leje folch at føre sig til Vos.

De Indstefnte møtte og sagde at de førde han/nem En Miil Veigs, og Var hans Egen *Ville (Villie), Hand gich op til Eidtsnes og fich sig folch i Steden, at føre sig fremb,

Fogden formeente de burde bøde for deris moedtuillighed.

Afsagt, at bemelte Trende Indstefnte bør huer at bøde 1 March Sølf, og be/mel/te Børge Lechnes alleene at betale Niels Kaas Søn 1/2 Rdr: som hand udgaf i fløtningspenge.

Ole Jonsen St/efnt Magne Mycheltun formedelst hand forholder hannem 1 tin Kande, som hand hafde i pandt for 10 Voger Korn Huor for Magne har beKomit i betaling for huer Vog 2 March, Magne møtte, og formeente hand burde hafue leje formedelst Kornit iche i Rette tide blef betalt;

Afsagt, Eftterdj det er Kiøbmandschab, Huor for *Mangne (Magne) har faait sin Betaling Thj Kand hannem iche tilKiendis nogen Rente der af, Heldst efter som Kanden er Børnegoedtz.

Fogden nu for Retten gaf til Kiende, at hand af V:uidenhed hafuer i hans Odelsschatte Mandtal for forledet Aar 1681 Indført Herman Giegers Arfuinger for Odelsschatt af Eftterschrefne Jorder at betale Smørdal 1 Løb, Malt 1 t/øn/de, Settre S/mør 1 Løb Malt 3 Meller, Toschem S/mør 1 Løb Korn 1 t/øn/de

For dette Odelsgodts er Borgemester Lauritz Sørensen lige saa Indført for Odelsschatt der af, som hand og hafr betalt; Huilchet nogle af Almuen tilstod sig saaledis i Sandhed forholder.

Hans Hans/en Sorenschriuer her samme steds nu for Retten fremKomb, og gaf Klagligen til Kiende, huorledis hann/em er beretted, at nogle faa Sær Prisohner her udj schibbr/edit schal hafue ladit forfatte og beseile, Een Supplication

1682: 38b

Eller Klagemaal ofuer hann/em til hans høye Exellense I meening, ligesom hand iche Retteligen mod Almuen her i schibbr/edit schulle hafue schichet og forholdit, mens denn/em for-Vretted, huor fore hand nu tilspurde Bunde LensManden Lauritz Mundahl og Meenig tilstede uærende Laugretted og Ting Almue, som nu til Høstetingit møtte om de wiste nogit om Samme Supplication eller schriftt at sige, og om de war Witterligt, huad dend indholder, eller om dend for denn/em er Læst, og med deris Sambtyche Sammen schrefven og forfatted, huor til de alle samptl/ig og Endrechtelig suarede, at de wiste gandsche intet af samme schriftt, thj de huerchen hafuer begiert, at dend schulle schrifuis, langt mindre beseilis, saa det Er den/nem u-witterligt, og sagde altj at Be/melt/e Sorenschriuer Hans Hansen hafuer sig stedse og altid, i samme sin Naadigste anfortrode Sorenschriffuers bestilling schichet og forholdet, som Een Erlig Mand, saa de haf/ue/r gantsche intet ofuer hann/em at Klage i nogen maader huilchet be/melt/e Sorenschriuer Hans Hans/en begierte at hann/em motte gifuis beschrefuen.

Eftter Rasmus Lechnesis begiering blef forKyndt, Lauritz Mundals til hannem udgifne Schiøde at hand hafr Soldt og Afhendt, til hannem og hans Arfuinger hans Odels Jord Lechnes her i for/schref/ne Allenfit schibred beliggende schyldende Aarligen 2 Løber 1/2 p/un/d Smør, som hand lofr at Hiemble hannem til Euindeligh Odel og Eiendom for alle og En huer Mands tiltale, Eftter som hand hannem der for hafr betalt: 300 Rdr: efter samme Schiødis Videre formelding dat/erit Bergen d/en 23 decembr/is 1681.

FrembKom for Retten Lars Mundal Bunde Lensmand her i be/mel/te Allenfit schibred, og berettede huorledis hand En Rum tid lang hafuer betient Bunde Lensmands Bestilling her i bemelte Allenfit schibred, Huor fore hand nu tilspurde til stedeuerende Lougrett og Ting Almue, om nogen Iblant dennem hafde hannem andet end Vel at beschylde, saa Erbød hand sig der for Eftter Loug og Rett at suare En huer som sig Ofuer hannem Kunde hafue at besuerge, Huor til be/mel/te til stedeuerende Laugrett og Almue Endregteligen suarede at de iche hafde hannem andet end Ære og gott at beschylde, Men hand sig som En Ærlig Mand hafde schichet og forholdet,

1682: 39

Anno 1682 d/en 13 Octobr/is blef holden Almindelig Høste Ting paa Aschelands i Radø schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Hans Tougle Lensmand, Mogens Ydstebøe, Ole Solem, Ingebrigt Qualem, Niels Risnes, Ole Wildanger, Ole Soltued, Mogens Strømme, Ole Qualem Johanis Nordanger, Laugrettismend, og En deel af samme schibreds Almue.

H/err Michel SuartsKop Ved Bunde Lensmandens Stefnemaal St/efnt Ole Vildanger for 8 Rdr: som hand hos sig Indehafuer af Sin Broder Johanis Nodtueds gods som schulle gifuis med hannem i Hospitalit Huor hand formedelst sin Sygdom er indKommen, sin underhold at niude, for Huilche 8 Rdr: H/err Michel har sagt sig god for til Hospitals Forstander at betale, som hand

efter anfordring sig iche med hafr indstillet, Huor for hand formeener hand strax bør sam/m/e 8 Rdr: betale, der paa Eschede Willum Klocher domb.

Indstefnte Ole Wildanger møtte og beKiende at hand er schyldig sam/m/e 8 Rdr: og Erbød sig at Ville betale inden 14 dage,

Afsagt, at Ole Wildanger bør efter sit Løfte betale for/schref/ne H/err Michel SuartsKop for/schref/ne 8 Rdr: inden 14 dage, under adferd efter Lougen.

Fogden St/efnt Jørgen Nøtued formedelst hand har slagit Hans Møller Ørfigen.

Indstefnte Jørgen møtte og sagde at Mølleren iche af hannem blev slagen, men deris Klamerj Kom af En Slettdaler som Mølleren Vexlede af hannem for smaa penger, og Mølleren uille tagit baade den Slettedaler og smaa pengene som laa paa bordet, og *schildte (schioldte) han/nem for En Racher, og med det samme støtte han/nem for Brøstet med sin Nefue der ofr blev hand Aarsaget at tage imod Mølleren, saa de faldt begge ofr Ende paa Gulfuet, og Mølleren ofuen paa han/nem som Støtte sig paa En Bloch staaende paa Gulfuet, men hand slog han/nem iche i nogen maader.

Willum Klocher nu for Retten tilstod at det passerede lige som for/schref/ne Jørgen Nøtuedt hafuer berettit, Der for blifuer det der Wed.

Mogens Manger St/efnt Michel Voxliol formedelst hand forledet Waar gich i hans Nøst, og den op slog og tog hans baad, uden hans minde og forlof, og Roede der med til Byen, og fich schade paa \Bag/Stafnen.

Indstefnte Michel Voxliol Soldatt møtte, og sagde at hand tog En liden Krog op for Nøstdøren, og udtog Baaden, dog hafde hand Verit hos Mogens tilforn og begierde baaden, men Mogens sagde nej hand Ville iche *laade (laane) hannem den.

Afsagt, at Soldatt Michel Voxliol som uden Lof og minde hafuer tagit Mogens Mangers Baad, og Roed der med til Byen, og baaden faait schade, Thj bør hand der for Bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 1 March Sølf, og gifue Mogens Manger til leje for Baaden, og schaden den har faait - 1 ort.

Anders Risnes St/efnt Niels ib/ide/m (Risnes) formedelst hand hafr slagit hans Eng ofr Marchesteenene og schifftet imod den dennem paa Aasteden af Sorenschri fueren og dannemend oprettede Marcheschiel og schiffte efter dommens Videre formelding, som nu blev fremblagt;

Niels møtte og sagde hand er iche Louglig Stefnt, Huilchet

1682: 39b

Anders iche heller beuiiste, Og sagde Niels hand Ville iche suare til Sagen før hand blifr Louglig Stefnt. Huor for Sagen der Wed Beroer, og blev parterne tilraad at Rette sig efter den domb eller forligelse, Sampt schiel og schiffte som paa Aasteden scheid er, efter schifftetz Vduiselse.

Hans Tougle St/efnt sin Landbunde Ole Tougle for Resterende Landschyld og 3die tage af hans paaboende Gaard som Rester for 10 Aar 6 Rdr:

Indstefnte Ole møtte og sagde at hand er schyldig i Landschyld og Tredietage tillige for dette Aar 1682 med i bereignit 3 1/2 Rdr: og for 1 Aars Landschyld som Lensmanden paa hans Vegne betalte Sl: (salig) Abel Munthe 9 March som scheidte da Lensmanden Kiøbte Gaarden.

Iligemaade St/efnt Enchen Sirj Tougle for 10 Aars Resterende Landschyld 1/2 Løb 6 March Smør og 2 M/ele Malt Aarlig Landschyld

Indstefnte Enche hindis døttre Elj og Karj Rasmusdøttre møtte og beKiende at deris Moder er Lensmanden schyldig i Landschyld og Tredietage tilsammen 5 Rdr: 3 March 8 Schilling som er 2 Aars Landschyld Aarlig 9 March 12 *March (Schilling) og 4 Aars Tredietage 2 Rdr: 2

March.

Noch beklagede Lensmanden at Enchen lader Gaardens Huuse gandsche forfalde at der er Trende Huuse til nedfald, Foregaf og at Ole Tougle iche heller Holder sin Gaard Vedlige, men lader Huusene forfalde,

Lensmanden i Rette lagde sit schriftlig Indleg og formeente de burde hafue deris paaboende Gaarder efter Lougen forbrudt Huor paa hand begierede domb.

Afsagt, Eftterdj Ole og Enchen Tougle er schyldig gam/m/el Landschyld og Rettighed tillige og for dette Aar som foresiges, som tilforne burde Verit Clarerit og betalt efter Lougen saauit de forige Aaringer angaar. Disligeste Blef og nu af En deel dannemend berettet at Enchen iche holder sine Huuse Vedlige efter Lougen, og Lensmanden som Jorddrott dog Aarlig maa betale, Odelsschatt og Rytterhold efter hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning, Thj bør de betale sam/m/e Resterende Landschyld og 3die tage inden d/en 14 April/is førstKommendis, eller og hafue Gaarden forbrudt efter Lougen.

Mogens Manger St/efnt Jens og Jon Solem formedelst deris Fæ hafuer giort schade paa hans Korn, Huor om hand St/efnt Gunder Niøtued til prouf som forClarede at hand og Niels Tuedt hafde beseet schaden som den siuntis at Vere til En t/øn/de Korn.

Indstefnte Jens og Jon Solem møtte og sagde at Mogens iche holder sin Gierdis Gaard ferdig som det sig bør.

Afsagt at Jens og Jon Solem bør gifue Mogens Manger 1/2 t/øn/de Korn for schaden.

1682: 40

Fogden St/efnt Anna Knudsdatter Myching formedelst begangen Lejermaal, som nu nylig er Kommen i Barsel Seng med it pigebarnd;

Broderen til be/mel/te Quindfolch Niels Myching møtte paa hindis Vegne og Ved Stod at hun hafr begaait Lejermaal, og for Vngefehr 14 dage siden fød it pigebarnd, men Karlen som hinde schal hafue beliggit berettede hand lod sig leje i Kongl/ig Tieniste til Schibs forledet foraar;

Fogden Satte i Rette og formeente hun burde betale sine Lejermaals Bøder, Eftter Recessen, Huor til be/mel/te Hindis broder og En deel af Lougrettit suarede, at Hun hafr slet indtet at betale med,

Afsagt, at bemelte Quindfolch bør betale sin Lejermaals Bøder efter Recessen, eller lide paa Craapen (kroppen).

Rasmus Quamme St/efnt Ole og Mogens Solem formedelst deris Fæ hafuer giort han/nem schade i hans Agger paa Kornit til En t/øn/de Korn som Lensmand Hans Tougle og nu berettede at Vere af Jacob Sæbøe og Niels Olsuold at Vere besigtet og schaden Taxerit for 1 t/øn/de Korn.

Ole Lunde Schaffer for Retten forClarede at for/schref/ne Soele Mend slap deris Fæ ind paa Rasmus Quam/m/es Bøe,

De Indstefnte Soele mend møtte og sagde at Rasmus iche holder sin Gierdis Gaard Vedlige,

Afsagt, at Ole og Mogens Solem bør at gifue Rasmus Quam/m/e for den schade deris Fæ haf/ue/r giort han/nem paa sit Korn, En t/øn/de Korn Nemblig 4 Voger Korn.

Anno 1682 d/en 16 octobr/is Blef holden Almindelig Høste Ting paa Lyren i Lindaas schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritzen, Omund Hunduen Lensmand, Ifuer Løfaas, Erich Aaraas, *Bese (Besse) Rosnes, Michel Schornes, Ifuer Refne, Lars Settre, Ole

Hopland Gregus Refnor, Laugrettismend, og En deel af Almuen.

Claus Pedersen St/efnt sin Landbunde Hans Huchaas for Resterende Landschyld af hans paaboende gaard Aarligen 1 pund Smør 1 Q/uar/teer 4 Kander Malt, for A/nn/o 78, 79, 80 og 81, Sampt for 7 Aars fornøeds og Arbeids penge 2 Rdr: 2 March, Tredie Aars tage der i bereignit;

Indstefnte Hans Huchaas møtte og beKiende at hand er schyldig 3 Aars Landschyld, Sampt fornøed og Arbeids penge;

Bemelte Claus Pedersens Fuldmegtig Marchus Hansen formeente paa Claus Pedersens Vegne at Hans Huchaas burde hafue sin paaboende Gaard efter Lougen forbrudt, og dog betale sin Landschyld, Huor paa hand begierede domb,

Hans Huchaas beKiende sielf for Retten at hand er Louglic Stefnt til denne Sag at Suare.

Afsagt, Indstefnte Hans Huchaas bør at betale Jorddrotten sin Resterende Landschyld af hans paaboende Gaard inden den 14 April/is førstKommendis, Men om hand det iche gjør da bør hand at hafue sin Gaard forbrudt efter Lougen, og dog betale sin Landschyld.

1682: 40b

Claus Pedersen St/efnt Schouge Lejlendinger for 1 p/un/d Smør Aarlig Landschyld som de hannem er schyldig af deris paaboende Gaard for 7 Aar.

Lauritz og Mogens Schouge møtte og sagde at det er En øde gaard og de iche der af betalt Landschyld i 20 Aar, Men de sagde at de hafr imidlertid betalt hans Ko/nglig Ma/jestets Sin Schatt Leding, og Rettighed der af.

Afsagt, Claus Pedersen bør Rette sig efter forige Afscheen, og i Rette forschaffe Sin schiøde paa samme puns leje, saa gaais huis Rett.

Obriste Lieutenant Macodj St/efnt Michel Kongleuold for Eftterschrefne Resterende Bøxel, Af hans paaboende Gaard 9 Rdr: Huilche 9 Rdr: Indstefnte Michel nu benegtede at hand iche er schyldig. Noch stefnt hannem for efterschrefne Landschyld og Tredietage, Landschyld for 71, 72, 73, Aarlig 9 March, er 4 1/2 Rdr: Trediebøxel for 73 3(?) March, Landschyld (for 74?) af 1/2 Løb 2 Rdr: Landschyld for 75 og 76 Aarlig 2 Rdr: er: 4 Rdr: Trediebøxel 4 March, Landschyld for 77, 78, og 79 Aarlig 2 Rdr: (er:) 6 Rdr: Trediebøxel 4 March, Landschyld for 80, og 81 Aarlig 2 Rdr: (er:) 4 Rdr: Tredietage 4 March, Der paa schal Vere betalt 4 Rdr: 3 March, Som er til sammen 20 1/2 Rdr:

Lensmand Omund Hunduen Paa H/err Obrist Lieutnantz Vegne formeente at Hand burde hafue sin Gaard forbrudt, og dog betale sin Landschyld.

Michel foregaf at 2de af hans Huuse paa gaarden, sampt hans Smaler for 2 Aar siden af Vaade Ild op brendte, Huilchet hand formeente burde tagis i nogen Consideration.

Afsagt, Eftterdj Michel hafuer Lid Ildebrand, Huilchet saauit tagis i Consideration, da bør hand betale H/err Obrist lieutenant til Jul førstKommendis En trediepart, 6 1/2 Rdr: til Paasche førstKommendis 6 1/2 Rdr: og Resten som er 6 1/2 Rdr: til Michels dag førstKommendis under Namb og Vurdering efter Lougen.

Iligemaade St/efnt Johanis Kongleuold for Resterende Landschyld og 3die bøxel af hans paaboende Gaard, Landschyld for 71, 72, 73 4 1/2 Rdr: 3die Bøxel 3 March, Landschyld af En half Løb for 74 som hannem er beuilget at bruge 2 Rdr: Landschyld for 75 og 76 4 Rdr: Tredie Bøxel 4 March, Landschyld for 77, 78 og 79 6 Rdr: 3die Bøxel 4 March, Landschyld for 80 og 81 4 Rdr:

Indstefnte Johanis møtte og Vedgich at hand er schyldig paa forschrefne fordring Landschyld og 3die Bøxel: 12 Rdr: og Erbød sig efter Haanden at Ville betale.

Sammeledis St/efnt Niels Kongleuold for Resterende Landschyld og Trediebøxel af hans

paaboende Gaard for 70, 71, 72 og 73 6 Rdr: 3 March, 3die bøxel 3 March, Landschyld for 74 af 1/2 Løb Smør ham er beuilgit at bruge 2 Rdr: for 75 og 76 Landschyld 4 Rdr; 3die Bøxel 4 March, for 77, 78 og 79 Landschyld 6 Rdr: Trediebøxel 4 March, Landschyld for 80 og 81 4 Rdr: Som er tilsammen 19 Rdr: 5 March, Eftter afKortning som hand der paa har betalt.

Indstefnte Niels Kongleuold møtte og beKiende at hand er bemelte sin Jorddrott schyldig som foresiges Landschyld og Tredietage 19 Rdr: 5 March,

Afsagt, at Niels Kongleuold bør betale forskrefne Resterende 12 Rdr: Landschyld og 3die tage inden den 14 April/is førstKommendis eller hafue sin Gaard forbrudt efter Lougen og dog betale sin Landschyld.

Og som Niels Kongleuold hafr lid Ildschade ligesom for/schref/ne Michel Kongleuold da bør hand betale til Jul førstKommendis

1682: 41

En Trediepart af for/schref/ne 19 Rdr: 5 March, En Trediepart til Paasche og En 3die part til St: Michels dag førstKommendis under Namb og Vurdering efter Lougen,

Her Borgemester Lauritz Sørensen St/efnt Tomas Jensen i Fedie for Capital 115 Rdr: 4 March Rente fra Paasche 76 og til Paasche 82 41 Rdr: 1 March 4 Schilling, som hand efter Registeringen til Commerce Raad Lilienschiold schal Vere schyldig.

Mogens Qualuog møtte og fremblagde for/schref/ne Tomis Jensens schrifuelse iblant andet foregifuende at hand iche er Louglic Stefnt, og blef berett af Niels Bersuig at hand Kon faait 3 dags Warsel,

Thj Beror Sagen til Louglic Stefnemaal.

Oluf Wadssel St/efnt Sif/ue/r Tuedt for første bøxel af hans paaboende Gaard Tuedt som hand brugt i 8 Aar og ej heller der af betalt 3die Bøxel.

Indstefnte Sifuer møtte og beKiende at hand først brugte Gaarden it Aar den at forsøge og siden brugte hand den 2 Aar der efter Talte Ole Wadsels Fader hannem til om hand Ville betale hannem første bøxel ellers Var En anden som den Ville bøxle, da bød hand hannem der af i første bøxel 5 Rdr: men hand Ville hafue 6 Rdr: og siden hafr hand dog brugt Gaarden i 5 Aar og iche betalt første eller Tredie bøxel der af betalt.

Ole Wadtsel berettede at Sif/ue/r har Verit forbøden for Jul at bruge Gaarden førend hand forligte sig om første og 3die Bøxel, Huilchet hand dog iche hafr agtet, men brugt Gaarden lige fort,

Afsagt, Eftterdj Sifr Tuedt iche hafuer forligt sig med Jorddrotten om Gaarden saa hand huerchen der af hafuer betalt første eller 3die Bøxel i 8 Aar, som hand billigen hafde burdt efter Lougen, Da saa frembt Jorddrotten hannem den iche Vil bøxle, bør hand den efter Lougen til førstKommende fardag at frafløtte og sig ej meere dermed befatte.

Mogens Tuedt St/efnt Sifr Tuedt formedelst hand schal hafue schieldt hans Kone for En Hore og hannem for En Hore Hest og at hans Kone motte Vere lige som En *Tig (tikke?/tikse? = vaksen ho-sau) og Eie hualpe huer 2 Maanit,

Sifr møtte og negtede at hand iche hafr schieldt dem eller saadanne ord sagt,

Erich Tuedt Var Indstefnt og proufuede at hand hørde Sifr Tuedt schieldte Mogens Tuedts Kone for En Almindelig Hore og at hun motte Aflede Børn huer 2 Maanider lige som En Tig Hualper. Lige saa proufuede Niels Olsen Tuedt Huor paa de begge giorde deris Æd med opragte fingre.

Sagen beroer til neste Ting.

Knud Hansen Holmen paa Fedie St/efnt Ole Huuse formedelst hand schal hafue schieldt hannem

for at hand schal hafue tagit hans fischeljne,

Indstefnte Ole Huuse møtte og sagde at hand hafde spurdt efter sine Liner, som Var for satt i Søen men hand hafde iche beschyldt Knud der for og Ved han/nem iche andet end alt Ære og gott at beschylde i nogen maader.

Derfor bør Sagen iche at Kom/m/e nogen af parterne til nogen Hinder eller eftertale i nogen maader.

1682: 41b

Tomas Hiertaas St/efnt Ole Hopland, Lars Fonnes, og Dortte Lille Oxen at giøre hannem underretning for Kaaber 4 Rdr: 1 March som han/nem Rester paa hans Hustruis Arf;

Oluf Hopland møtte og sagde at hand hafuer lefuerit alt det gods fra sig som hand hafde, men dette Kobber berettede hand at Tomasis Konis Sydschinde hafver det imellem sig,

Lars Fonnes møtte og berettede at paa schiftet tog Dortte Lille Oxen og hindis Mand \Michel/ Lille Oxen 3 Rdr: i Kobber til sig som Een af Sydschindene tilKom, men huor de siden hafr giort der om Kunde hand iche Vide.

Tøris Vdlyren møtte paa Dortte Lille Oxens Vegne og sagde hun er En gam/m/el Kone, og Kand iche møde, og at hun hafuer sagt for hannem at hun Iche Ved Rettere end at Lars Fonnes hafr sam/m/e 4 Rdr: i Kobber iblant sit.

Oluf Hopland sagde at samme Kobber maa Endelig Vere paa Lille Oxen.

Afschediget, at Arfvingerne schal Komme til sam/m/en og Barne Bogen eftersees huad huer hafuer faait til underretning huem Kobberit maa findis Hos.

Lensmand Omund Hunduen St/efnt Ole Sundsbø for En Kierche Koen,

Ole Sundsbø møtte og sagde at Lensmanden schulle faa baade Koen og lejen hos hannem, naar hand Vil,

Der for tilKiendis Ole at lefuere Lensmanden Kierche Werger Koen, efter sit løfte som foresigis tillige med Lejen.

Fogden St/efnt Marite Halfuorsdater for begangen Lejermaal med Ole Erichs/en Soldatt,

Mogens Andersen møtte paa hindis Vegne og sagde hun ligger Siug Hiem/m/e og hafr Auflit *Tuilenger (tvillinger) med bemelte Soldatt som hinde hafuer besofuit, og er hand paa Baron RosenCrandtsis Godz, og føede hun 5 Vger sidst for Michelsdag,

Fogden formeente hun burde betale sine Lejermaals bøder efter Recessen; Men En deel af til stedeuerende Almue sagde hun Eier indtet.

Afsagt, at be/mel/te Qvindfolch bør betale sin Lejermaals bøder efter Recessen, eller Lide paa Kroppen.

Anno 1682 d/en 19 octobr/is blef holden Almindelig Høsteting paa Halsuig i Gulen schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Jacob Oppedal Lensmand, Oluf Nappen, Jon Golten, Michel Miømen, Christopher Slengesol, Otte Birchenes, Heming Westeuig, Peder Dyrgrof, Jacob og Jefle Ostgulen Laugrettismend, og En deel af Almuen, Sampt Erich og Mogens Risnes,

Fogden St/efnt Gutorm *Vogestetter (Vogesetter) for 4 Jern Kuller hand schal hafue funden Ved Strandbredden da hand Reigste af Byen, som schal Vere scheid for nogle Aar siden i Forige Ko/nglig Ma/jestets Fogit Sal/ig Peder Andersens tid.

Indstefnte *Gutorm/sen (Gutorm) *Vogestetter møtte og beKiende at Aarit efter den Engelsche

Ataqve scheede i Bergen

1682: 42

Da fandt hand 4 smaa Stang Kuller i Strandbredden eller Fiæren Ved Holmen uden for Slottet som hand meente at motte Vere der i slagit Hen schudt, huilche hand saa førde Hiem med sig, og slog dem sy\nd/er, dog Var der ingen gafn i dem, og Var hans Stefsøn En liden dreng i Jegten med hannem, men om hand hafde Vist at de iche hafde Verit der hen schudt men hørdt Festningen til da schulle hand strax hafue ført dem til Festningen.

Fogden blev tilspurdt om hand eller nogen ligger for/schref/ne Gutorm Vogesetter Tiufue Sag til for samme Kuler, Huor til hand suarede at hand iche ligger hannem nogen Sag til, der for.

Gutorm *Vogesetter sagde at hand aldrig hafde Verit Stefnt for denne Sag.

Fogden tilspurde meenige til stedeuerende Laugrett og Almue, om de Viste hannem nogit, uden det som Ærligt er, at beschylde, huor til samptlig tilstede uerende Suarede at dennem iche er andet om hannem beuiist end alt gott, og har it gott Rychte at hand altid har schichet sig Vel, som En Stille og Sagtmodig Mand,

Fogden i Rette lagde Voris Gunstige H/err Amptmandz Resolution som Remitterer Sagen til Loug og Rett,

Lensmanden og Laugrettit sagde nu for Retten at Gutorm hafde Aldrig Verit Stefnt for disse Kuller eller denne Sag førend nu.

Afsagt, Eftterdj iche beuiisis at be/mel/te Gutorm Vogesetter hafuer Staalit Kullene (Kuglene), hannem tilliggis iche heller nogen Tiufue Sag, men beretter at hand har funden dennem i Fiæren Ved Holmen uden for Slottit, Aarit efter den Engelsche Ataqve, A/nn/o 66, Huor fore det der Ved forblifuer,

Men formedelst hand iche Strax hafr samme Kugler Aabenbarit da hand dem fandt enten hos Ko/nglig Ma/jestets Fogit, Bunde Lensmanden, eller gifuit det paa Festningen tilKiende, Thj bør hand der for at Bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 1 1/2 Rdr:

Fogden St/efnt Mathias Østgulen for begangen lejermaal med Berite Mogensdatter,

Drengens HosBund Giefle Østgulen møtte og sagde at drengen Mathias og Quindfolchet *Frie (Berite) Mogensdatter Vil Egte huer Andre, og sagde, og Vil der for Vere Caution at de Vil Egte huer andre, heller Ville hand Suare Kongen til deris fulde Bøder efter Recessen, Huor paa hand nu betalte deris Lejermaals Egteschabs bøder at de hin Anden Egtendis Vorder - 9 ort.

Fogden St/efnt Ifuer Høgsuer formedelst hand hafr Stuchet En Soldatt med sin Knif;

Ifr møtte, og sagde at Soldatten fichserit hannem i *Dregen (Dreggen) i Byen, men Veed iche huad schade hand fich, og lod Obristen sette hannem der for paa Slottit i Arrest i 2 dage, saa gaf hand hannem løs.

1682: 42b

Afsagt, Eftterdj iche beuiisis huad schaden, eller huorledis slagsmaalit Verit, men som Soldatten dog schal faait nogen schade, bør If/ue/r bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 1 Rdr:

Anno 1682 d/en 23 octo/bris blev holden Almindelig Høste Ting paa Eide, i Echanger schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Mogens Essemb Lensmand, Oluf Echanger, Erich Fyllingsnes, Jørgen Biørge, Oluf Quinge, Ole Echnes, Niels Vadsel, Ifuer Eidtsnes, Jon Vrdal. Laugrettismend, Og En deel af Almuen.

Claus Peders/en St/efnt Eftterschrefne hans Landbønder for Resterende Landschyld og Rettighed,

Niels Gillisuig efter afreigning d/en 5 April/is 79: 3 Rdr: Landschyld for 79 med foer og Arbeidz penge 3 Rdr: for Landschyld A/nn/o 80: 1 Rdr: Landschyld med foer og Arbeidz penge for A/nn/o 81 - 3 Rdr: 3die Aars tage 3 March. Her paa betalt 10 Rdr: Niels møtte Vedgich at hand er schyldig 2 Rdr: paa forige Aaringers Landschyld, er og schyldig dette Aars Landschyld for Anno 82.

Iligemaade St/efnt Mogens Gillisuig for Resterende Landschyld og Rettighed. Mogens møtte Og for Retten beKiende at hand er schyldig 3 Rdr: 8 Schilling for forige Aars Landschyld, *nog (noch) schyldig dette Aars Landschyld for 82.

Sammeledis St/efnt Gutorm Gillisuig for: 11 March 5 Schilling. Blef berettit at Gutorm er døed, og Erich Anders/en Lejet Gaarden igien.

Ydermeere St/efnt Erich Gillisuig som nu møtte og for Retten beKiende at hand er schyldig for forige Aars Landschyld 2 1/2 Rdr., er og schyldig dette Aars Landschyld.

Noch St/efnt Anders Gillisuig, som nu for Retten møtte og beKiende at hand er schyldig 10 Rdr: 1 March 12 Schilling for forige Aaringers Landschyld, foruden dette Aars Landschyld.

Marchus Hansen Fuldmegtig paa Claus Pedersens Vegne formeente at de burde hafue deris Gaard\er/ forbrudt, og dog betale deris Landschyld.

De Indstefnte sagde at de Ville betale efter Haanden saauit de Kunde til Veje bringe.

Afsagt, saauitorschrefne Indstefnte nu for Retten hafr beKient, at Vere deris JordEier i Landschyld og Rettigh/ed schyldig, som foresigis bør de hannem at betale inden Jul førstKommendis, eller det Wed namb og Vurdering af deris Boe at Vdsøgis schadisløs.

H/err Obriste Lieutenant Macodj St/efnt Oluf Houge, for Resterende Landschyld og Rettighed til A/nn/o 81 3 Rdr: paa Landschyld for 81 2 Rdr: Tredie tage 1 Rdr: Jacob Ols/en Houge møtte paa Oles Vegne og sagde at Ole er Siug og Kand iche sielf Kom/m/e til Tingit, men hand nu paa hans Vegne for Retten beKiende at hand er schyldig Landschyld for forige Aaringer 3 Rdr: og Tredie tage 1 Rdr: \og dette Aars Landschyld for uden/

Iligemaade St/efnt Ifver Houge for Resterende Landschyld og Rettighed 3 Rdr: 4 March, If/ue/r møtte og beKiende at hand er saa megit schyldig, og dette Aars Landschyld foruden.

Sam/m/eledis St/efnt Jacob i/bide/m (Houge) for Resterende Landschyld og Rettighed til og for Anno 81: 1 Rdr 3 March. Indstefnte Jacob møtte og sagde hand er \iche/ schyldig meere end 3 March,

Sameledis St/efnt Gutorm Myhr for Resterende Landschyld for 81 1 1/2 Rdr: Gutorm møtte og beKiende at hand er dett schyldig, foruden dette Aars Landschyld.

St/efnt Niels Myhr for Resterende Landschyld og Rettigh/ed indtil og for 81 5 Rdr 1 March. Noch Landschyld for A/nn/o 81 9 March. Niels møtte og beKiende at hand er schyldig samme 6 Rdr: 4 March, foruden dette Aars Landschyld;

Mogens Essemb Lensmand Fuldmegtig paa Obrist Lieutnants Vegne formeente at de burde hafue deris Gaarder forbrudt, formedelst de saa lenge med deris Rettigh/ed har indesiddet, og dog

1682: 43

Betale deris Landschyld, huor paa hand begierede domb.

Afsagt, at saa megit som for/schref/ne Indstefnte Lejlendinger nu for Retten hafuer beKiendt at Vere deris Jorddrott i Resterende Landschyld og Rettighed schyldig, bør de hannem inden Jull førstKommendis at betale eller Ved Vurdering af deris Boe at udsøgis schadisløs.

Anno 1682 d/en 25 octobr/is blef holden Almindelig Høsteting paa Hoshofde Tingstue i Hosanger schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Larsen, Rasmus Hanistued Lensmand Niels Miøs, Lars Øvsthuus, Niels Hatland, Børge Fotland, Fusse Aasemb, Ellef Lone, Mogens Hoele, Mogens Kleppe, Laugrettismend, og En deel af Almuen.

Da blef forKyndt Voris Gunstige H/err Amptmand Lauritz Lindenous befaling til Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Larsen, dat/erit Bergenhuus d/en 29 Aug/ustj sidst leden at hand endnu til ofuerflod schal lade de VedKommende tilbørligen adtuare, deris Sauger som ere bygte 5 Miile Nær Bergen efter Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Forordning, at afschaffe, og nedbryde, saa frembt de iche Vill Vere Fiscalens tiltale Vndergifuen, saa som Kongl/ig Mandaters ofuertrædere

Efter H/err Obrist Lieutnant Macodis begiering blef forKyndt Eftterschrefne Pandtebref.

BeKiender Jeg Vnderschrefne Niels Jensen Ørbech Boesiddende paa Møllendal at hafue laandt og oppebaarit af Welb/aa/r/ne/ H/err Obrist Lieut/nant Geraert Macodj udj Reede penge 50 Rdr: Huilche 50 Rdr: mig efter indstendig Begiering og anmoding er forstragt til min afdøde Kieristis Nøduendig Begrafuelse og Jordeferd, Huilchenforsch/ref/ne Summa Jeg Welb/aa/r/ne/ Macodj igien Reedeligen Pandtsetter Agnis gaard (Angelskår) liggende Ved Ham/m/er iche fuldt 2 Mihl her fra Byen /: Huor paa nu boer 2de Bønder, og foruden Bøxel, Arbeids penge og anden Herligh/ed schylder Aarligen 1 Løb Smør

Be/mel/te Agnisgaard tilpandter ieg nu hermed Welb/aa/r/ne/ Macodj, indtil de mig forsk/refne 50 Rdr: med der af gaaende Rente blifr han/nem igien fornøyelig Contenterit og belofr her hos paa Ærlig Tro og lofue at holde VelEdelbaarne Macodj og hans Arfuinger i alle maader schadisløs, og frj for ald Hinder og trette, Her foruden om ieg blef tilsinds aldeelis at Selge ofuen be/mel/te Gaard da han/nem den sam/m/e for nøyachtig betaling først at tilbyde,

Dette til ydermeere Vish/ed beKrefter Jeg med Egen underteignede Haand, og hos satte Vaanlige Zignett,

Actum Bergen d/en 17 Martj 1681. Niels Jensen *Orbech
Eghaand. (L:S:)

Mogens Nonaas St/efnt Ole Litland formedelst hand schal hafue slagit han/nem.

Ole møtte og sagde at Mogens ofuerfalt han/nem med Schieldsord, og løb han/nem paa Lifuit huor for hand slog han/nem nogle slag med sin Nefue, Men Mogens sagde Ole slog han/nem nogle slag i sit Hofuit og Ref hans scheg af, slog han/nem og paa hiemVejen nogle gange,

Elling og Johanis Bysem proufuede at Mogens schieldte Ole Litland at hand schuede han/nem da de gich til baads, Huilchet Ole iche giorde, Thj hand Var it Styche fra han/nem men Mogens snublede sielf, saa schieldte Mogens Ole for *Kable(?), og bad hand Mogens at holde fred, Men Mogens Kalde han/nem dog nogle gange *Kable, og Viste han/nem fra sig, Og omsidder formedelst Ole iche motte blifue for han/nem tilfrids, gaf hand han/nem Nefue hug, og faldt saa begge ofr Ende Ved Søen, og Elling schildte dem saa ad, der efter gich de i baaden og Ville hiem, og paa Reigsen schieldte Mogens sam/m/e ord paa Ole, og Var de 2de gange til sam/m/en i baaden og hafde hin anden ofr Ende, og Ved *flød *schalden (ein stad kalla Flødschalden?) sprang Mogens i Søen og Ville i Land, og lyste sin døed paa Ole om hand Kom nogit til, og Elling drog Mogens ind i baaden igien, men hand saag iche at Ole Ref han/nem i schegit, og hafde Mogens nær naad Ilde for dem alle paa Baaden, paa det sidste drog Mogens sin Knif i Baaden, og sad med den dragen i Haanden, men huad hand Ville der med Viste hand iche, Huor paa de begge giorde deris Æd;

Sagen beroer til neste Ting;

Gudmund Miøs og Mogens Hoele Var Indstefnt formedelst de hafuer slagit hin anden Nefuehug,
De møtte begge og Kunde iche negte at der io Var slagsmaal imellem dem, at de Rørte hin
anden med bare Henderne,
Afsagt, at de huer bør bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 1/2 March Sølf.

Anno (16)82 d/en 27 octobr/is Blef holden Almindelig Høsteting paa Restad Tingstue i Mielde
schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Anders Rifuenes Lensmand
Erich Restad, Ole Vatile, Rasmus Ascheland, Lars Vefle, Lars Restad, Niels Øfstemielde, Lars
Vichne, Anders Eluig Mogens Refuem, Mogens Hafre, Laugrettismend, og En deel af Almuen

Eftter Stiftschrifuer S/igneu/r Herman Garmands begiering blef forKyndt Hermand Schiødt
*Schreder (skredder) i Bergen hans schiøde, Huor med hand hafr til han/nem og hans Arfuinger
Soldt og afhendt, hans Odelsgaard Vem/m/eluig schylder Aarligen 1 Løb Smør, Huor for hand
hafr betalt han/nem fyldist og fulduerd, og Lofr der for at Hiemble Be/mel/te Hermand Garman
Hans Hustru og Arfuinger for/schref/ne Gaard Vemeluig til Euindelig Odel og Eiendomb for
huer mands tiltale som nu for Retten blef paaschrefuit.

Fogden St/efnt Ingeborg Ifrsdatter Espeuold for begangen Lejermaal med Ole Espeuold;
For/schref/ne Quindfolch møtte og beKiende at hun

1682: 43b

Med hannem haf/ue/r begaait Lejermaal og \dog iche endnu/ aflit Barn, og lofuede hindis Fader
Ifr Espeuold at hand uille betale hindis Lejermaals Bøder naar hun har fød Barnit.

Oluf Espeuolds Boes Registering og Vurdering som Lejermaalit med be/mel/te Ingeborg
begaait blef nu for Retten oplæst, som bedrager naar bort schyldig Gield er aftagen 11 March 2
Schilling. Der af tilKom/m/er hans Ko/nglig Ma/jestets 5 March 9 Schilling, og be/mel/te Oles
Egte Hustru - 5 March 9 Schilling.

Ingeborg Røscheland St/efnt Baste Røscheland for hand negter at gifue hinde En t/øn/de Korn
og it Nøeds Foster som hand hinde belofuit til sin Vnderholdning for hindis Gaards afstaaelse,
Baste møtte og formeente hand er hinde intet plichtig.

Lensmand Anders Rifuenes, Erich Restad, for Retten forClarede at Baste har lofuit at gifue
hinde Aarlig 1 t/øn/de Korn og 1 Nøeds foster, formedelst hand er Kom/m/en til at beside hindis
Gaard;

*Baste (Bastes) Fader Ole Vatile sagde for Retten at det er billigt at Baste gifuer hinde 1 t/øn/de
Korn Aarligen.

Afsagt, at Baste Bør gifue hinde som En gam/m/el Enche til sin ophold Aarligen 1 t/øn/de
Korn.

A/nn/o (16)82 d/en 30 octobr/is blef holden Almindelig Høsteting paa Bresten i Arne schibred,
Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen, Hans Jordal Lensmand, Peder Arne,
Halsteen Rødland, Anders Hoele, Johanis Hoele, Erich Tuenes, Johanis Tuenes, Jan Almaas,
Ole Tuenes, Niels Quame, Anders Mielcheraaen, Hans Bresten, Fabian Fougstad, Michel
Arnetued, Laugrettismend, og En deel af Almuen.

Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Lauritsen nu for Retten begierede TingsWidne at hand af

V:uidenhed hafuer for A/nn/o 1681 Indført i hans Regenschab OdelsschatteMandtal Niels Pedersen Lem at Vere Eier til den Gaard Setterstøel her i Arne schibred (schyldende) 1/2 Løb S/mør 1/2 t/øn/de Malt, Men det befindis at sam/m/e halfue Løb S/mør og halfue t/øn/de Malt tilKommer Luduig Lem som der for har betalt Odelsschatt for samme Aar, saa de begge er indført i it Regenschab der for at hafue betalt saa at Gaarden tilKom/m/er Luduig Leem, og iche Niels Pedersen, Huilchen Confution (samanblanding) Fogden beKlagede at Vere sceed formedelst hand iche i Rette tide har Kundit beKom/m/e Proprietariernis Jordebog, og møtte nu for Retten Lejlendingen Niels Setterstøel og berettede at Gaarden tilKommer Luduig Leem, og hafuer betalt hannem Landschyld der af for same Aar 81.

Johanis Westerlj St/efnt Gunduor Melling, og Rasmus i/bide/m (Melling) formedelst deris Fæ har gjort hannem schade i hans Agger.

Enchen og be/mel/te Rasmus møtte og sagde de Var forligte med hannem, og Lofuede de nu begge for Retten at de Huer af den/nem gifue hannem for sin schade En god Vog Korn inden Jull.

Oluf Bougtued Kierche Werger St/efnt Gunduor Mellinge for En Kierche Smale og 14 Aars leje.

Enchen møtte og formeente at det burde tilforne Verit fordrit paa schiftet og iche ladet det saa lenge henstaa,

Johanis Westerlj proufuede at sam/m/e Kierche Smale Kom til hindis Mand paa leje for Ungefehr 14 Aar siden,

Hans *Soraas (Saurås) og Hans Myrdal forClarede at de Stefnte Enchen til Ting for denne Sag da sagde hun at hindis Mand fich Soufuen (sauen) paa leje, men den døde Strax der efter.

Afsagt, at denne Smale og leje bør fordris paa schiftet efter Enchens Mand og Kierchen betalis.

Fogden St/efnt Jon Anders/en Haaruig, Mogens i/bide/m og Johanis i/bide/m (begge Haaruig) for nogle Ord de schal hafue ladet forlyde om Ole Steenstøes Hustru;

Jon Anders/en og Mogens Haaruig møtte og sagde at de iche hafuer tillagt for/schref/ne Oluf Steenstøes Hustru nogen Sag, og Ved hinde iche andet end alt Ære og gott at beschylde, det samme sagde og Johanis Haaruigs Hustru paa hindis Mands Vegne som nu iche møtte.

Ole Steenstøe og hans Hustru møtte og nu for Retten og dette anhørte.

Lensmand/en Stefnt Mogens og Jon Haaruig formedelst de iche Ville føre Fogdens Tiener Marchus Hansen i Kongens Ærende,

De indstefnte møtte og sagde om schafferen sagde dem til Ville de føre,

Fogdens Tiener sagde hand motte formedelst deris Moedtuillighed leje Folch at føre sig til Fogde Gaarden, Huor for Fogden formeente de burde bøde;

Anders Garnes St/efnt Hellie Erichsen Borgemester Peter Trojels Tiener formedelst hand hafr Strid En Buch i Hiel for hannem at den laag død paa Bøen.

Hellie møtte og sagde hand Kunde iche negte At hand io Hidset Hunden paa Buchen som Var i Aggeren, og sagde at den laag død En Natt og dag førend Anders Lod den besigte;

Niels og Niels Semb forClarede at de

1682: 44

Efter Anders Garnesis Begiering besigtede Buchen som laag død paa Bøen paa Slet March, og Var it Hul paa det Tynde af Lifuit, og sceede samme besigtelse, En Natt og dag efter at den med Hunden blef Strid.

Hellie for Retten Ved Haandstreckning belofuede at betale Anders half schaden for Buchen 2

Slette March, Huilchet hand og hermed tilKiendis at gifue.

Anno 1682 d/en 26 Novembr/is blev holden Almindelig Høsteting paa Hop i *Siold (Schiold) schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Larsen, Niels Dingeland Lensmand, Oluf Eide, Ole Tittelstad, Hans Tittelstad, Ole Hougsdal, Mogens Todtland, Mogens Mellishoug, Søren Riple, Poul Hop, Laugrettismend og En deel af for/schref/ne schibredz Almue.

Da blev Vnderd/anigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning anlangende Kobberpengis afschaffelse, disligeste, Voris Gunstige H/err Amptmand WelEdelbaarne Lars Lindenous befaling at Fogden Høystbe/mel/te Forordning schal lade forKynde.

Efter M: Hans Dabergs Hustruis begiering blev forKyndt Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Confirmation som følger.

Wij Christian den Femte af Guds Naade, Konge til Danmarch og Norge, de Wenders og Gotters, Hertug udj Slesuig, Holsten Stormarn og Dytmerschen Grefue Vdj Oldenborg og Delmenhorst, Giøre Alle Witterligt at Efttersom hos Os Allerunderd/anigst er ansøgt og begierit, Voris Allernaad/igste Confirmation paa Eftterschrefne Bøxelbref, liudendis ord efter andet som følger.

Efttersom den gaard Raa: Phane presteboel tilhørende formedelst Sl: (salig) Abel Mantes dødelig afgang er gandsche Ledig, Hafr Jeg Ved dette mit brefs Kraft Bøxlet og fest min Hustru Anne Jespersdater Lerche forbe/mel/te Gaard, Huilchen hun med alle Sine Lotter og Lunder fischevand og Fægang, og huad Rettigh/ed der til ligger eller af Arrilds tid ligget haf/ue/r maa bruge niude og beholde ald sin Lifs tid, og ald den Stund hun betaler Ko/nglig Ma/jestets schatter den Aarlig Landschyld og tiende betimeligen Erlegger, holder Huusene Ved fuld Hefd og bygning, Ryder og forbedrer Jorden, og sig ellers som En *Lejlendische efter Norgis Loug forholder og anstiller,

Og til denne min Vdstede Bøxel Sedels bedre beKreftelse beder ieg ydmygeligen at min Høygunstige Øfrigh/ed Welæruerdig H/err Bishop: megit Hæderlig og Wellærd Mand Niels Enduolds/en Randulf S:S: (Studiosis?) Theologiæ doctor Excellentissimus dette med mig Vndersch/rifue Vilde.

Actum Bergen d/en 19 Febr/uarj A/nn/o 1676,

Hans Jensen Daberg;

Efter begiering til Vitterligh/ed og ydermeere beKræftelse at førige *Lectory (Lector) M: Peder Lehms Enche nu Sl: Abel Munthe, obenbe/mel/te Gaard Raa efter hindis Mands død sin lifs tid haf/ue/r niudt og brugt, hafr ieg denne bøxelSeddel underschrefuit, Anno A:die utsuprus:

N: E: Randulf;

Da Ville Vj be/mel/te bøxelbref udj alle dis ord Clausuler og Puncter efter som det her ofuen Indført findis, Allernaadigst hafue Confirmerit og Stadfest, saa og hermed Confirmerer og Stadfester, forbiudendis alle og En huer her imod eftersom forskrefuit staar at hindre eller i nogen maade forfang at giøre, under Vor Hyldist og Naade,

Gifuit paa Vort Slott Kiøbenhafn d/en 28 Maj 1681

Wnder Vort Zignet.

Christian. (L:S:)

Efter Herman Garmans begiering blev forKyndt Eftterschrefne Schiøde.

Fredrich Kohlmand Ko/nglig Ma/jestets Tolder ofr Nordmør, Kiendis og hermed giør Witterligt at Jeg med min Kierestis Sambtyche har Soldt, schiødt og afhendt, saa og hermed

Selger Schiøder og Afhender fra mig min Hustru og begge Voris Arfuinger til min Kiere Suoger Herman Garman Ko/nglig Ma/jestets Stifttschriuer of/ue/r Bergenhuus Stift, og hans Hustru og Arfuinger En min Gaard i Schiold schibr/ed i Nordhorlehns Fogderj beliggende Kaldet Rødland schylder Aarlig Smør 1 1/2 Løb, Korn 2 t/øn/der som os efter Voris Sl: Fader iblant andet Arfueligen er tilfalden,

Huilchen for/schref/ne Jord Jeg hermed til Euindeligh Odel og Eie cederer (er latin: overdreg) og afstaar til be/mel/te min Suoger Herman Garman og hans Arfuinger med ald dens Herligh/ed der til findis og af Arrilds tid tilligget haf/ue/r

Og Kiendis mig og Mine Arfuinger ingen ydermeere Lod og deel der til at hafue i nogen maad/er mens der fore at hafue beKom/m/it god og nøyachtig betaling, Huor for ieg han/nem den Hermed frj Hiembler og fuldKom/m/en tilstaar, for huer Mandz tiltale, og for sam/m/e Kiøb belofr at holde han/nem og hans Arfuinger *at (af) mig og Mine schadisløs i alle maad/er

Detz til beKreftelse und/er min Egen Haand og Zignet, Saa og Wenlig ombedet min Kiere Suoger H/err Anders Garman Sogneprest til Ham/m/er, og H/err Christopher Garman Sognepræst til Ous, dette med mig til Witterligh/ed at underschriue og forseigle,

Actum Bergen d/en (ope rum) Martj Anno 1682.

(L:S:) F Kohlmand

1682: 44b

Johan Bochholt St/efnt hans Naboe Jacob Møllendal for schielderie hand schal hafue ladet falde om han/nem i Nobes Kroe om han/nem i hans frauerelse, Huor om hand i Rette lagde sit schriftlig Indleg som blef Læst,

Jacob møtte og sagde at hand iche hafde schieldt Johan Bochholdt uden alleene paa nogle ord som han/nem er berettit at Johan Bochholdt schal hafue talt om han/nem Huor om hand sagde hand Ville føre Widnisbyrd og begierede Copie af hans Indleg,

Johan Bochholdt hafde Indstefnt Prouf, og frembstod først Gutorm Ols/en og forClarede at hand hørde Jacob Jacobs/en sagde i Nobes Kroe at Johan Bochholdt, hafde giort imod han/nem som En schiellem formedelst hand schiød hans Suin Ihiel;

Ole Lars/en proufuede at hand hørde i Nobes Kroe at Jacob Jacobs/en *Møldal (Møllendal) sagde at Johan Bochholdt hafde giort imod han/nem som En schiellem.

Jacob Hertil suarede, og begierede at Sagen motte beroe til neste ting saa Ville hand føre sin Widnisbyrd i Sagen, Huilchet blef beuilgit, og beroer Sagen saa lenge,

Johan Bochholdt St/efnt hans Naboe Jacob Møllendal formedelst hans Creaturer giør han/nem schade paa hans græs Agger og Eng, huor wed hand formeener af han/nem at schee Vrett, og formeener hand det iche bør giøre her efter.

Jacob møtte og suarede at hand haf/ue/r 5 á 6 Høns og nogle Suin som staar inde og Ved iche de haf/ue/r giort han/nem nogen schade, mens ellers lejede hand græsgang til sine Kiør paa andre steder og Ved iche at Johan Bochholdt er nogen schade tilføyet,

Johan Bochholdt begierede domb og formeente Jacob iche burde holde hans Fæ og Queg i hans March her efter.

Jacob belofuede for Retten at hand her efter schal holde sit Queg og Creature at det iche schal Komme i Johan Bochholdts Agger eller Eng, og ej giøre han/nem nogen schade;

Og blef nu for Retten Afsagt, at Jacob bør efter denne dag iche lade sit Queg eller Creature Komme i Johan Bochholdtz agger eller Eng han/nem nogen schade at giøre, men saa frembt det scheer da haf/ue/r Johan Bochholdt magt at sette det ind, og forholdis, og gaais saa der om efter Lougen.

Ole Schiold St/efnt Ole Smøraas efter forige tiltale for huis ord hand om han/nem schal hafue

ladet sig forlyde, og formeente hand til saadant ingen føye hafde.

Ole Smøraas møtte og sagde at hand iche hafde talt eller beschylt han/nem for noget V:ærligt, og der hos efter adtschillige ord for Retten sagde for/schref/ne Ole Smøraas at hand iche Veed for/schref/ne Ole Schiold noget V:ærligt, at eftersige eller beschylde andet end som en Erlig Mand Ved Sømmer (vedsømmer), og anstaar i alle maader, Huor paa hand Ragte han/nem sin Haand, saa at Sagen dermed imellem den/nem iche schal Kom/m/e den/nem til Præjuditz i nogen maader, og schal for/schref/ne Ole Smøraas iche at lade nogen ord her efter falde om denne Sag, saa frembt hand iche der for Vil lide og Stande til Rette som Vedbør.

Ole Omunds/en Semb St/efnt Ole Tors/en Mittun, efter forige tiltale, for huis (det som) hand er han/nem for Tøm/m/er schyldig;

Ole Tors/en møtte og formeente hand Var han/nem indtet schyldig.

Omsider formedelst Laugrettismendens og Lensmanden Niels Dingelands flittig underhandling blev parterne saaledis for Retten forligt, at Ole Tors/en schal inden førstKom/m/ende Paasche betale Ole Semb for ald sin Præention og fordring Fem Rixd/aler i Reede penge, og det Aldeelis uden lenger ophold i Jacob Bols Huuse i Bergen, og der for tage Jochum Bols qvitering, at hand sam/m/e penge strax igien til Ole Semb lefuerer.

Men dersom Ole Tors/en det iche efterKom/m/er og hand der Ved paafører Ole Semb Videre Stefnemaal og OmbKosting da schal Hand han/nem ald saadan OmKosting igien opRette og betale shadesløs.

Fogden for Retten begierede Almuens Widnisbyrd om den Gaard Sælle, Huor for hand af V:uidenh/ed forledet Aar 1681 hafr indført Johan Nagel for Odelsschatt der for og lige saa H/err Obrist Lieutnant Macodj der for, da er det i Sandh/ed at H/err Obrist Lieutnant hafr Kiøbt sam/m/e Odels Jord Sælle, saa den iche tilhører Johan Nagel men tilKom/m/er be/mel/te H/err Obrist Lieutnant Macodj.

*Mogen (Mogens) Steensfører(?) St/efnt Ole Bradtland for En lejeKoe som hos han/nem er døed Huor paa hand har betalt han/nem Foster 3 March, og efterdj Koen schal Vere døed for hans forsøm/m/else formeente hans Søn Ole Mogens/en At hand burde den betale,

Ole Bradtland møtte og formeente Koen er iche døed af hans forsøm/m/else;

Afsagt, at Ole Bradtland schal betale Mogens Steenførn(?) for Koen 2 Rdr: og Ole Bradtland der imod at beholde Huden af Koen og for/schref/ne 3 March i Foer Leje.

A/nn/o (16)82 d/en 29 Nov/embris blev holden Almindelig Høsteting paa Bildøen i Sartor schibr/ed Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Falch Larsen, Anders Bildøen Lensmand Peder NorEcherhofde, Lars Schage, Ole Echerhofde, Mogens Øfstuet Henrich Voge, Wintsens Landro, Ole Foldnes, Lars Arefiord, Erich Scholleuig, Hans Schouge, Rasmus Hidtsøen, Oluf Foldnes, Ole Kobbeltued Laugrettismend og En deel af Almuen som ting søgte.

Da blev Vnderd/anigst forKyndt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Forordning om Kobberpengis afschaffelse som følger.

C5

Wij Christian den Femfte af Gudz Naade, Konge til Danmarch og Norge de

1682: 45

Wenders og Gotters, Hertug udj Slesuig, Holsten Stormarn, og Dytmerschen Grefue udj Oldenborg og Delmenhorst, Giøre Alle Witterligt, at efter som i seeniste Krigstid En deel

Kaaberpenge i Vort Rige Norge er blefuen Myndtet og Slagen, da paa det Commerciens samt Voris Kiere og troe Vndersaatters Næring icke derued skulle besuergis eller nogen V:lejligh/ed tilføyes, hafr Vj Allernaad/igst for gott anseet at paabyde og anordne, saasom Vj og hermed paabyder og anordner, at forsk/refne Kobber Myndt og penge, schal til Nytt Aars dag førstKommendis aldeelis Vere Afschafft, og siden ej meere udj nogen Handel eller Wandel udj Vore Riger og Lander for gangbar ErKiendis eller antagis;

Huor efter alle og En huer sig Allerunderd/anigst hafr at Rette, og Ville Vj her hos Allernaad/igst hafue anbefalit Voris Stadtholder vice Stadtholder, Stiftbefalingsmend, Amptmend Præsidenter Borgemester og Raad, Tolder Fogder og alle andre Voris betiente som denne Voris Forordning under Voris Cancellj Seigl tilschichet Vorder, at de den paa behørige Steder til allis efterretning strax lader Læse og forKynde,

Gifuit paa Vort Slott Kiøbenhafn d/en 28 octobr/is 1681.

Wnder Vort Zignet.

Christian.

Richtig Copie efter originalen Tes/t. (L:S:)

Lauritz Lindenou.

C5

Vor Synderlig Gunst tilforn, Vj tilschiche Eder her hos En Voris trychte Forordning, anlangende En deel Kaaberpengis afschaffelse, som I seniste Krigstid udj Vort Rige Norge er blefuen myndtet og Slagen, Huis indhold *i (I/Eder?) der af Vdførligen Kand see og fornemme, og paa det Voris Kiere og tro Vndersaatter ej der Wed schade skulle tage, saa Ville Vj Allernaad/igst at Huo af den/nem som nogen af forskrefne Kaaberpenge i Hende hafuer, sig der med hos Voris Land Commissarier i be/mel/te Vort Rige Norge angifuer, som sam/m/e Kobber Myndt og penge hafr at Indløse, og de VedKomende efter Myndte Registerit deris Verd der for at betale,

Huor efter i Eder Allerunderd/anigst hafr at Rette, og derom paa behørige Steder fornøden anordning at giøre befalendis Eder Gud,

schrefuit paa Vort Slott d/en 28 octobr/is 1682.

Wnder Vort Zignet.

Christian.

Willum Wessel paa hans Sl: Faders Vegne i Rette lagde En Høyanseelig Rigens Stefning ofr Ole Golten formedelst hand han/nem med Schieldzord hafr Ofuerfalden hans Ærlig nafn til forKlening, Huor for hand formeener at hand bør lide som Vedbør.

Ole Golten møtte og sagde at hand aldrig hafuer schieldt Henrich Vessel i nogen maader, og Ved han/nem icke andet end ald Ære og gott at beschylde, men tacher han/nem gott som En Ærlig Mand for ald deris omgiengelse

Willum Wessel indlagde Jens Tøgersens schriftlig Attest.

Var Indstefnt at proufue Lensmand Anders Bildøen som Ved Æd og *oprigte (opragte) Fingre forClarede at hand hørde og saag at Jens Tøgersen og Ole Golten talte med hin anden paa Tingstuen men hand hørde icke, at Ole Golten schieldte Sl: Henrich Wessel.

Hans Schouge iligemaade forClarede Ved Æd og opragte fingre at Jens Tøgers/en og Ole Golten talte med hin anden paa Tingstuen, men huad de talte gaf hand ingen Agt paa, og Hørte at Henrich Wessels nafn blef nefnt, men hand hørde icke at hand schieldte hannem.

Og sagde Ole Golten om hand Kunde hafue talt nogit som hand dog icke Ved den Salig Mand imod da er det hannem gandsche V:uitterligt, Thj hand Ved hannem icke andet end som En Erlig Mand at beschylde.

Paa forskrefne Ole Goltens ErKlering og Vndschylding lod Willum Wessel Sagen falde, dog saa at Ole Sig icke oftere med nogit imod hans Sal/ig Fader schal lade befinde.

Fogden St/efnt Hans og Knud Spield, sampt, Ole Kobbeltued Eftter forige tiltale, som nu for Retten møtte.

Var og indstefnt Isach Botelsen, som forClarede at hand hafde hørt tale at de Spielde Mend Roede fra Dyrøen med nogen Fisch [ ] Var deris Egen fisch eller iche, Viste hand [iche iche Hørt] at nogen hafde lagt de Spielde Mend Sag til [ ]

1682: 45b

Iligemaade Var Indstefnt Lars Tostens/en som forClarede lige som for/schref/ne Isach Botels/en efter som hand Var *hamme (samme) tid paa Baad med hannem.

Afsagt, at som ingen Nøyachtig beuiis i Sagen føris og ingen heller hafr til lagt de Spielde mend nogen Sag til med siger Oluf Kobbeltued, saauelsom Isach Botelsen, og Lars Tostens/en, at de iche Ved for/schref/ne Spielde mend andet end Ald Ære og gott at beschylde, Thj forblifuer Sagen der Wed.

Blef Vnderdanigst forKyndt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Forordning om Salt afSolt i Norge *at *Knage (af? Knape?) (Norsk Hist. Leksikon: Knape = upriviligerte handelsmenn) dat/erit Fredrichsborg d/en 29 Aug/ustj 1682.

Saauelsom hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Forordning om Sæbe *syderige i Vort Rige Norge, dat/erit Fredrichsborg d/en 29 Aug/ustj 1682.

Eftter H/err Borge/mester Lars Sørensen/ens Anmoding blef forKyndt Efttersch/refne begier;

Tienistlig Anmodis at Rettens betiente Ville paa Tingit opbiude Sal/ig Michel Jacobs/ens part udj Tøsøen om nogen findis der har Tientd hans Ko/nglig Ma/jestets for Soldatt som den Vil bøxle

Bergen d/en 26 Augustj 1682. Lauritz Sørensen.

Men ingen frembKom eller gaf sig til Kiende som for/schref/ne Sal/ig Michel Jacobs/ens Gaardepart bøxle Ville,

Kolben Norduig St/efnt hans Grande Anders Norduig formedelst hand har Slagit han/nem.

Anders møtte og Vedgich at hand slog Colben med sin Nefue,

Johanis Norduig proufuede at hand saag Colben laag i besuimelse, men huilchen af dem som slog først eller sidst Viste hand iche,

Afsagt, at Anders bør bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets En March Sølf.

Jan de Rytter St/efnt Niels Hummelsund for nogit Godtz Huor iblant En EgeKiste eller schrin som schal Vere hannem i betaling Vdlagt, paa Arfueschifttet efter Astrj Knudsatter Sæd (i Uggdal sk.r.) til sammen for 9 Rdr: 12 Schilling Huilchet Godtz hand foregif/ue/r Niels Hummelsund hafde faait imod hans Villie og formeener Niels Hummelsund bør hannem igien betale, og fremblagde Lensmand Anders Bildøen paa Jan de Rytters Vegne En Vdtog af schifttet under Sorenschrifueren Bendix Dyrhuusis Haand,

Niels Hummelsund møtte og sagde at hans broder Sl: (salig) Hans Sæd førde sielf til hannem den *Egge Kiste (EgeKiste) og huis (det som) Videre hand for sin Kraf blef Vdlagt, Huor om hand fremblagde En Seddel under Knud Peders/en Opols (Oppdal?/Uggdal? i Uggdal sk.r.) og Anders Reisens (Reiso i Uggdal sk.r.) Boemercher at Sl: Hans Sæd sielf førde samme Godtz til Niels Hummelsund. Og formeente Niels Hummelsund at: Jan *Bech (de Rytter) bør søge sin betaling i Sterffboed i Sundhorlehn, men iche hos hannem.

Sagen beroer til nermere Vnderretning.

A/nn/o 1682 d/en 4 decembr/is blef Retten betient af Niels Dingeland Lensmand, Lasse Smøraas, Ifr Byenes, Mogens Mellishoug, Poul Hop, Mogens Todtland, paa Aasteden imellem Steene gaard og Phane prestegaards Eiendeeler,

Huor Welb/aa/r/ne/ H/err Assistentz Raad og Land Comissarj Hans Christophers/en Hiort Ved sin Fuldmegtig Morten Erichs/en i Retten indgaf En Rigens Stefning of/ue/r M/agister Hans Daberg Læsmester og Sogneprest til Phane prestegield, Sampt om Kring liggende Naboer anlangende at frembuiise bøxelbrefue og adKomst til deris angrensende Eiendeeler eftersom hand formeener hans Gaard Steenis Eiendeeler at Vere megit beKneben hannem til schade, efter *Stefnings (Stefningens) Videre Indhold, og anuiste der hos hans Pandteschiøde paa for/schref/ne Steene Gaard og Vnderliggende Goedtz

Huor imod M/agister Hans Daberg møtte og i Rette Indgaf sit [schriftlig Indleg], formeene hand iche er Louglig Stefnt

1682: 46

Men begiered delation til En bequommelig tid af Aarit, at da kand frembføris huis (det som) i Sagen behøfuis til opliusning, frembuiiste og hans Supplication,

Huor paa Welb/aa/r/ne/ H/err Amptmand hafr befalt Fogden at Vere denne Sag ofuerVerende efter Kiercheordinantsen eftersom det hans Ko/nglig Ma/jestets Eiendomb angaar, og sagde hand saa indtet Videre denne gang Ville eller Kunde Suare til Sagen, Huilchen Fogden endnu iche er ofr lefuerit,

Halfuor Grimstad forClarede, at for Vngefehr 26 Aar siden sagde hans Faderbroder Salmon Tittelstad til hannem at den Steen Synden for Gierdet for Klunger i Hougen er schifte imellem Klungersteen og Phane, Videre sagde hand iche, og sagde Halfuor at hand iche Ved Videre der om endten det er schiel Steen eller iche.

Oluf Nielsen Eide forClarede sin Hustruis beretning at for Vngefehr 64 Aar siden hørde hun tale at Oluf Halfuors/en som boede paa Steen schulle hafue søgt om Marcheschifte imellem Steen og Phane, og da hand Kom hiem talte hand til Hans Steen og hindis Fader Mogens som begge boede paa Steen, at de Ville Vere med at Stefne der paa, Men de suarede begge nej at de Ville aldrig hafue der med at giøre,

Siden anuiiste For/schref/ne Morten Erichs/en En Steen neden i it Bergnob imod Søen, saa og En anden Synden for Nøstet Ved Søen paa En Hammer, Huilche hand formeente at Vere i samme *Lenie (Linie) som den første,

Men for forskrefne Aarsager Kunde Vj gandsche indtet denne Gang i Sagen forRette Videre end foresiges, men den beroer til En belejlig tid, at parterne Kand fremb bringe huis (det som) de Videre Kand hafue i Sagen til Vnderretning, saa schal blifue Kiendt som forsuarligt.

- O - O - O - O - O - O -

Oversikt over uklare punkt i teksten.

side 11 linje 7 n.fra: W.de(?)
16b 1 n.fra: [?? uit]
17 10 n.fra: af t..ogen(?)
17b 12 n.fra: Ole Løfre(?)
22 10 n.fra: 1678 eller 1673 ?
31 12 o.fra: K..fuede(?)

- 32b 3 n.fra: ..prisse(?) Exprise ?
34 1 n.fra: den ..(?) forEnis(?)
37 25 n.fra: *Arihe(?) Arise ?
40b 13 o.fra: bøxel for 73 3(?) March
43 27 n.fra: *Kable(?) Sjø og linje 26
43 22/23 n.fra: *flød *schalden Flødschalden ?
Ein stad med dette namnet?
44b 15 n.fra: Steensfører(?) og
44b 10 n.fra: Steenførn(?)